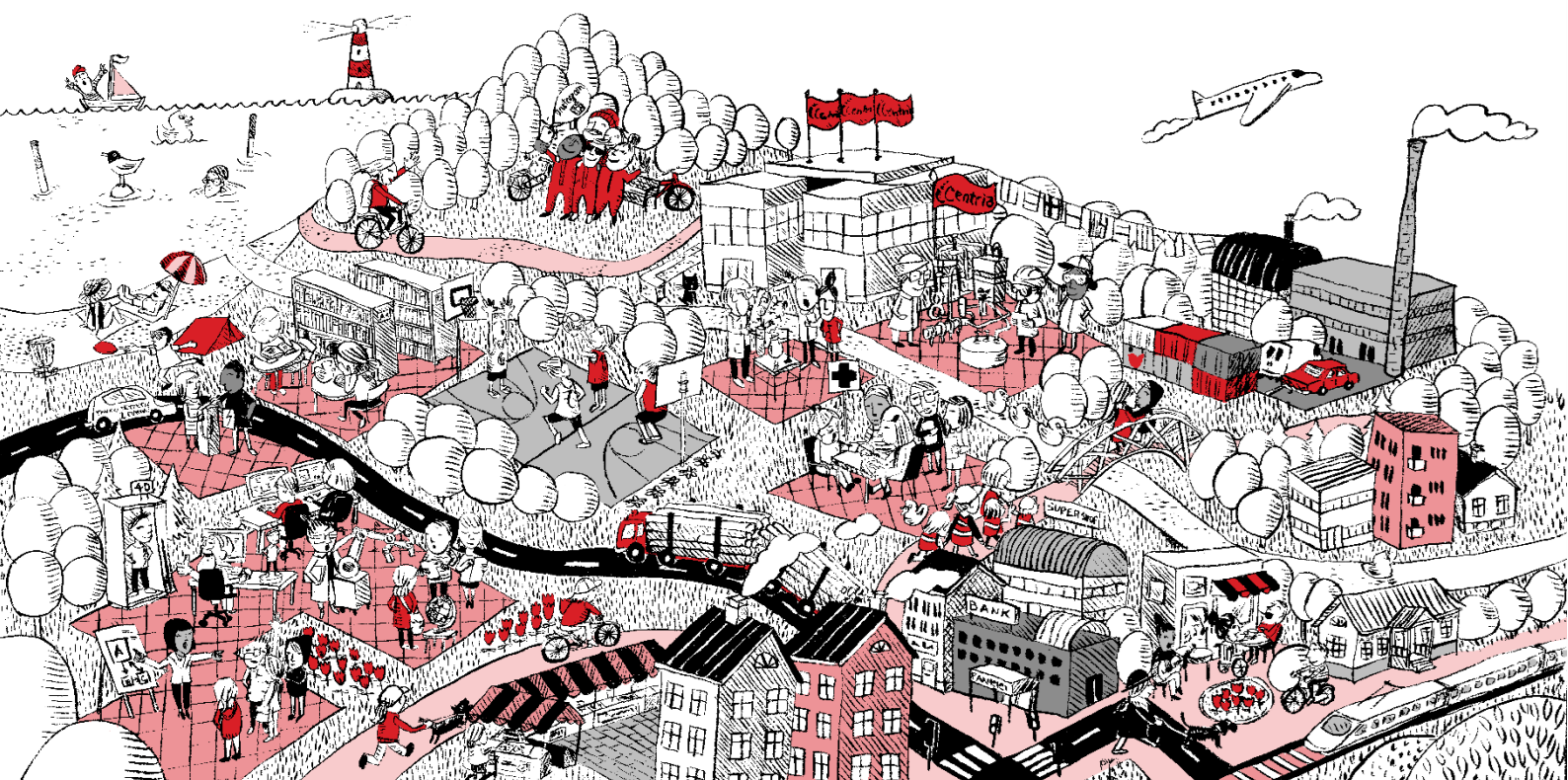

Jonna Kastell-Klapuri, Helmi Kiuru

OLLAAN LÄMPIMIÄ, VAIKKA MAA NIIN KYLMÄ

Toimintatutkimus kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamisesta seurakunnan oppilaitosyhteistyössä Centria-ammattikorkeakoulussa

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö
Maaliskuu 2021**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Maaliskuu 2021	Tekijä/tekijät Jonna Kastell-Klapuri, Helmi Kiuru
Koulutusohjelma Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi OLLAAN LÄMPIMIÄ, VAIKKA MAA NIIN KYLMÄ. Toimintatutkimus kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamisesta seurakunnan oppilaitosyhteistyössä Centria-ammattikorkeakoulussa		
Työn ohjaaja KT Sari Virkkala		Sivumäärä 96 + 6
Työelämäohjaaja Oppilaitospastori Reetta Mourujärvi, Kokkolan suomalainen seurakunta, Centria-ammattikorkeakoulu		
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli tutkia ja kehittää kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamista seurakunnan oppilaitosyhteistyössä Centria-ammattikorkeakoulussa Kokkolassa. Pyrkimys oli edesauttaa ja tukea kansainvälisten opiskelijoiden sopeutumista Suomeen sekä kehittää seurakunnan kansainvälisen toiminnan ja oppilaitosyhteistyön tavoitavuutta. Opinnäytetyön teoriaperusteissa käsiteltiin oppilaitosyhteistyötä osana kirkon maailmanlaajuista tehtävää sekä sen yhteiskunnallista merkitystä niin teologian, historian kuin yhteiskunta- ja uskontotutkimuksenkin näkökulmasta.</p> <p>Työmuodoksi valikoitui toimintatutkimus, sillä sen myötä nähtiin mahdolliseksi yhdistää sekä toiminnan tutkimus- ja kehitystyö itse toimintaan osallistuen ja osallistaen. Vieraita kulttuureja ja vakaumuksia edustaville korkeakouluopiskelijoille haluttiin tarjota näin mahdollisuutta ymmärtää paremmin suomalaista elämänmenoa ja mentaliteettia. Myös seurakunnan tarjoamia sosiaalisia verkostoitumismahdollisuuksia haluttiin tuoda esiin. Konkreettisenä tuotoksena kehitettiin seurakunnan tarpeisiin suunniteltu esitevihko, joka tarjoaa kansainvälisille opiskelijoille informatiivisen ja huumorilla höystetyn tutustumiskierroksen suomalaisuuteen, kristinuskoon sekä paikalliseen seurakuntaan. Valittua työmuotoa käytettiin myös seurakunnan joulunajan englanninkielisen tapahtuman toteutukseen osallistumisessa sekä dialogisella oppitunnilla kansainvälisille opiskelijoille suunnatulla talvileirillä joulukuussa 2019. Leirin aikana myös selvitettiin kansainvälisten opiskelijoiden tarpeita ja toiveita esitevihon suhteen kirjallisen kyselyn avulla.</p> <p>Tutkimuksessa ja työn kehitysprosessissa hyödynnettiin tutkimuskirjallisuuden ja -artikkeleiden lisäksi henkilöhaastatteluja, joita kerättiin Centria-ammattikorkeakoulun opettajilta, seurakunnan työntekijöiltä ja oppilaitosyhteistyöntekijöiltä.</p>		

Asiasanat Centria-ammattikorkeakoulu, evankelisluterilainen kirkko, integraatio, kansainvälisyys, Kokkolan suomalainen seurakunta, kristinuskko, monikulttuurisuus, opiskelijat, oppilaitosyhteistyö, suomalaisuus, yhteiskunta.
--

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date March 2021	Author Jonna Kastell-Klapuri, Helmi Kiuru
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis LET US BE WARM-HEARTED, ALTHOUGH THE COUNTRY IS COLD. An action research on the encounter of international students in the parish -academical co-operation at Centria University of Applied Sciences		
Instructor Ed.D Sari Virkkala		Pages 96 + 6
Supervisor Student pastor Reetta Mourujärvi, Kokkola Parish Union, Centria University of Applied Sciences		
<p>The purpose of this thesis was to both research and further develop the interaction with international students in parish academical co-operation at Centria University of Applied Sciences in Kokkola. The aim was firstly to facilitate and assist international students' integration into Finland and secondly to further develop the reachability of the international work and academical co-operation of the parish. The theoretical part of the thesis addresses academical co-operation as part of the universal mission of the Church as well as its civic significance from theological, historical and from both social research and religious studies standpoint.</p> <p>Action research was selected as the working method as it enabled combining both practical research and development work to the actual operation by getting involved and involving others. University students from/with different cultures and convictions were given a possibility to understand Finnish life and mentality through introduction to the history and the religion of Finland. The aim was also to adduce how the parish offers many opportunities for social networking. The concrete product is a brochure that has been developed for the needs of the local congregation. It offers an informative and humorous introduction to Finnish mentality, culture, Christianity and local congregation. The chosen working method was also utilized in the active parts of the thesis that concluded taking part in the execution of the congregations Christmastime event as well as planning and executing a dialogical lesson that took place at the Winter Camp held in December 2019. During the camp the international students' needs and wishes concerning the brochure were examined by a written enquiry.</p> <p>In addition to research literature and articles, personal interviews from Centrias teachers, parish workers and academical co-operation workers were also utilized during both the research and the development process.</p>		
Key words Centria University of Applied Sciences, Christianity, Evangelical Lutheran church, Finnishness, integration, internationality, Kokkola Finnish Parish, multiculturalism, parish-academical co-operation, society, students.		

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Antropologia

Tieteenala, joka tutkii ja pyrkii ymmärtämään ihmisyyttä ja sen ilmiöitä, kuten kulttuuria, politiikkaa, taloutta, uskontoa ja sosiaalisia suhteita.

Inkrementalistinen

Organisaation innovatiivinen, pienimuotoinen ja vähitellen etenevä ja ongelmia ratkaiseva kehittämistapa.

Sekularisaatio

Kuvastaa muutosta sekulaariksi eli ei-uskonnolliseksi.

Selektiiviyö

Työskentelyä sellaisissa työtehtävissä, joiden tekemiseen vaaditaan työn ohessa suoritettava erikoistumiskoulutus.

Sosiotekninen, sosiokulttuurinen

Läsnä oleva, inhimilliset, kulttuuriset ja sosiaaliset piirteet huomioiva.

TKI

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toimintaa, jonka tarkoituksena on kehittää paikallisia yrityksiä ja organisaatioita sekä tarjota opiskelijoille työelämälähtöinen oppimisympäristö.

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	4
2.1 Toimintatutkimuksellinen lähestymistapa.....	4
2.2 Kontekstuaalisen teologian näkökulma	7
2.3 Toimintatutkimuksen kehittämistehtävät	9
3 KANSAINVÄLISYYS YHTEISKUNTAKEHITYKSEN ILMIÖNÄ	11
3.1 Akkulturaatio	13
3.2 Kulttuurienvälinen kompetenssi.....	14
3.3 Kansainvälistyvä Suomi.....	15
3.4 Haasteita ja mahdollisuuksia	16
4 KRISTINUSKO SUOMESSA JA MAAILMALLA	19
4.1 Uskonnon määrittelyä.....	19
4.1.1 Uskonto, pyhyys ja moderni ihminen.....	21
4.1.2 Pyhän käsitteen kulttuurinen merkitys yhteiskunnassa.....	21
4.2 Kristillinen kirkko länsimaisen yhteiskunnan toimijana	23
4.3 Kristillisyyden ja evankelis-luterilaisen kirkon vaikutus Suomessa	25
4.4 Lähimmäisenrakkautta ja kultainen sääntö.....	27
4.4.1 Kristillinen vieraanvaraisuus ja suvaitsevaisuus	28
4.4.2 Kristillinen lähimmäisenrakkautta suomalaisessa yhteiskunnassa.....	33
4.4.3 Ristin teologia	34
5 EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON OPPILAITOSYHTEISTYÖ	37
5.1.1 Oppilaitostyö vai oppilaitosyhteistyö?.....	37
5.1.2 Oppilaitostyöntekijän ammatillinen ydinosaaminen	38
5.2 Oppilaitosyhteistyö kansainvälisten opiskelijoiden parissa	41
5.2.1 Helsinki.....	42
5.2.2 Vaasa	43
5.2.3 Turku.....	44
5.2.4 Oulu	45
6 KOKKOLAN SUOMALAINEN SEURAKUNTA	46
6.1 Seurakunnan oppilaitosyhteistyö.....	46
6.2 Seurakunnan kansainvälinen toiminta	47
7 KANSAINVÄLINEN CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU	49

7.1 Kansainvälisyyttä käytännössä ja lukuina.....	50
7.2 Kampukset kolmella paikkakunnalla, opiskelu globaalia.....	52
7.3 Kv-toimisto.....	53
7.4 Kansainvälinen opiskelijatoiminta	55
7.4.1 Centria Choir.....	56
7.4.2 Finnish Club	57
7.4.3 Working in a Multicultural World.....	57
7.4.4 Opiskelijoiden uskonnollisuuden huomioiminen; hiljentymistila	58
8 SEURAKUNNAN OPPILAITOSYHTEISTYÖ CENTRIASSA	60
8.1 Oppilaitospastori ja Backstage	60
8.2 Talvileiri	61
9 DIALOGINEN OPPITUNTI PYHYIDEN TEEMASTA	63
9.1 Oppitunnin ja keskustelun pohjana pyhyiden käsite.....	64
9.2 Keskusteluun ohjaavat diat.....	64
9.3 Dialogin perusteet.....	65
10 SEURAKUNNAN ESITEVIHKO KANSAINVÄLISILLE OPISKELIJOILLE.....	67
10.1 Suunnittelu	68
10.2 Kehitys ja toteutus	68
10.2.1 Esitevihon ulkoasu ja sisältö.....	69
10.2.2 Vaaleansininen osio: Evangelical Lutheran Church / Christian faith	70
10.2.3 Vihreä osio: Evangelical Lutheran Church in Kokkola	71
10.2.4 Pinkki osio: Practical information & tips	72
10.2.5 Keltainen osio: Very Finnish Problems –posts	73
11 TOIMINNAN JA KEHITTÄMISTYÖN ARVIOINTI.....	74
11.1 Esitevihon ensimmäisen version saama palaute	77
11.2 Opettajien antama palaute esitevihon toisesta versiosta	77
11.3 Opettajien näkemyksiä kansainvälisten opiskelijoiden integraatiosta ja seurakunnan oppilaitosyhteistyöstä	78
11.4 Oppitunnin arviointi	80
12 POHDINTOJA.....	81
LÄHTEET.....	85
LIITTEET	

KUVIOT

KUVIO 1. Hahmotelma spiraalisesti etenevästä toimintatutkimuksesta	6
KUVIO 2. Suomalaisten käsitys siitä, mitkä asiat ovat erittäin tärkeitä, jotta henkilöä voitaisiin pitää suomalaisena	12
KUVIO 3. Maailman uskonnot kannattajien jäsenmäärän mukaan lukuina ja prosenttiosuuksina vuonna 2015	24
KUVIO 4. Suvaitsevaisuuden määritelmän rajat ja eri asteet	31
KUVIO 5. Oppilaitostyöntekijän ydinosamisen rakentuminen ja osa-alueet	38
KUVIO 6. Poissa- ja läsnä olevat ulkomaalaiset tutkinto- opiskelijat suhteessa poissa- ja läsnä olevien tutkinto-opiskelijoiden kokonaismäärään Centriassa 2001–2019 tilastovuoden 20.9. tilanteen mukaan	50
KUVIO 7. Centriaan saapuvat yli kolmen kuukauden mittaiset kansainväliset opiskelijavaihdot 2009–2020... ..	53

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä keskityttiin tutkimaan ja kehittämään kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden kohtaamista seurakunnan oppilaitosyhteistyössä Centria-ammattikorkeakoulussa (myöhemmin Centria), Kokkolan kampuksella. Vuosittain Kokkolaan saapuu opiskelemaan noin 100 opiskelijaa ulkomailta ja tällä hetkellä opiskelevista opiskelijoista 20 % on syntyperältään kotoisin muualta kuin Suomesta. Työmme tarkoitus oli toimintatutkimuksen keinoin tehdä näkyvämmäksi seurakunnan roolia mahdollisena verkosto- ja integroitumisympäristönä suomalaiseen yhteiskuntaan. Pyrkimyksemme oli vahvistaa seurakunnan ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden perehdyttämisessä suomalaisuuteen, suomalaiseen kulttuuriin sekä kristinuskon perusteisiin ja sen vaikutukseen suomalaisessa yhteiskunnassa. Konkreettisesti tämä ilmeni heille suunnattuna perehdyttävänä tuokiona sekä kirjallisena esitevihkona, joita sovelsimme käytännössä jo opiskelijoiden joululeirillä joulukuussa 2019. Olemme olleet myös mukana Kokkolan suomalaisen seurakunnan kansainvälisen ja englanninkielisen jumalanpalveluselämän kehittämisen ja toteuttamisessa.

Kansainvälisten opiskelijoiden parissa tehtävä oppilaitosyhteistyö ei ole liiemmin ollut otsikoissa tai useiden tutkimusten kohteena, mutta kattavaa tietoa siitä tarjoaa Kirkkohallituksen julkaisema ja Jussi Murtovuoren toimittama teos ”Moniarvoinen oppilaitos – Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä” (2016). Kyseinen artikkelikokonaisuus sisältää laajan ja monialaisen kattauksen eri asiantuntijoiden näkemyksiä, kokemuksia, havaintoja ja kehittämiskohteita niin Suomessa kuin kansainvälistikin puhuttaessa kansainvälistymisestä, oppilaitosyhteistyöstä sekä hengellisyydestä ja sen ilmeneemisestä niin yksilö- kuin organisaation tasolla. Teos on ehdottomasti yksi tärkeimmistä lähdemateriaaliemme joukossa.

Työssämme esittelemme kristinuskon vaikutusta länsimaiseen ja samalla myös suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Tuomme esiin sen merkitystä sosiaalietiikkaan, ihmisten kohtaamiseen ja siihen, kuinka kristillinen etiikka näkyy käytännössä kansainvälisen korkeakouluorganisaation arjessa. Luomme katsauksen Centrian suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin opetukseen mutta lähtökohtaisesti tarkastelemme Suomen evankelis-luterilaisen kirkon oppilaitosyhteistyötä sekä jossain määrin työtä vieraskielisten parissa. Esittelemme myös Kokkolan suomalaisen seurakunnan tämänhetkisen kansainvälisen toiminnan ilmenemismuotoja. Olemme keränneet laajasti tietoa konsultoimalla niin kirkon ja oppilaitoksen työntekijöitä kuin opiskelijakunnan jäseniäkin.

Useilla Suomeen saapuvilla opiskelijoilla on tavoitteena myös työllistyä Suomeen, mikä olisi Suomen valtionkin näkökulmasta toivottavaa. Tärkeänä osana yhteiskuntaan integroitumisessa ja kotoutumisessa ovat kielitaidon ja sosiaalisten verkostojen keittymisen lisäksi tšekäläisen kulttuurin, arvomaailman ja traditioiden tunnistaminen ja ymmärtäminen (Pietilä 2010, 8, 136; Korhonen & Puukari 2017, 46–47). Nähdäksemme se kristillisiin periaatteisiin perehtyminen, minkä suurin osa suomalaisista on peruskoulun uskonnonopetuksen¹ tai kristillisen kasvatuksen myötä saanut, ei ulotu samassa määrin tällä hetkellä Suomeen saapuviin ulkomaalaisiin aikuisiin tai opiskelijoihin. Heillekin tulisi tarjota mahdollisuus saada yleissivistävää informaatiota kristinuskosta, joka on suomalaisen kulttuurin ja arvojen perustana. Länsimaisessa yhteiskunnassamme niin ihmiskäsityksemme kuin oikeusvaltiomme periaatteet pohjautuvat Raamattuun (Erävalo 2020, 6). Kristillisyyden perusteiden hallitsemisen voisi näin ollen nähdä osana yleissivistystä siitä huolimatta, että suomalaisessakin väestöpohjassa ja vakaumuksellisuudessa on nykyisen kehityksen mukaan nähtävillä variaatiota ja kirkosta vieraantumista².

Kristillisen kasvatuksen lisäksi seurakunta ja kirkon toimintamuodot voivat myös tarjota tarvittavaa yhteisöä, tukiverkostoa ja toimintaa useille kansainvälisille opiskelijoille. He ovat kaukana kotoaan, yksinäisiä tai heikkojen sosiaalisten verkostojen varassa ja vailla kanssakäymistä kantasuomalaisten kanssa (Herttuainen 2014, 90–94). Tämä koskettaa niin muita uskontokuntia edustavia opiskelijoita kuin ulkomaalaisia kristittyjä opiskelijoita. Seurakunnan osallisuus aktivoivana ja osallistavana organisaationa on myös linjassa valtiollisten tavoitteiden kanssa, mitä tulee esimerkiksi linjauksiin maahanmuuttopolitiikassa. Vuonna 2011 voimaan tulleen uuden kotouttamislain tavoitteena on kotoutumisen tukeminen sekä maahanmuuttajien yhteiskunnallisen osallisuuden edistäminen. Kyse on yksilön ja yhteiskunnan vuorovaikutteisesta toiminnasta, jossa maahanmuuttajalle pyritään antamaan yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia taitoja mutta myös tuetaan hänen mahdollisuuttaan oman kulttuurin ja kielen ylläpitämiseen. Kotoutumislain keskeisimpiä tavoitteita on eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen edistäminen. (Mäkisalo-Ropponen 2012, 20–29.)

Kirkko on yksi merkittävimpiä Suomessa toimivia organisaatioita (Ketola, Hytönen, Salminen, Sohlberg & Sorsa 2016, 256–262). Olisi tärkeää tuoda kansainvälisille opiskelijoille esiin myös sen palvelevaa luonnetta, joka näkyy erityisesti diakoniatyössä ja ihmisten tasavertaisessa kohtelussa kansallisuuteen,

---

¹ 87,1 % perusopetuksen oppilaista osallistui evankelis-luterilaisen kirkon uskonnonopetukseen vuonna 2018 (Opetushallinnon tilastopalvelu 2018a; Opetushallinnon tilastopalvelu 2018b).

² Esimerkiksi evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärä on pienentynyt 18 % vuodesta 2000 vuoteen 2018 (Kirkon tutkimuskeskus 2019).

sukupuoleen, ikään, sosiaaliseen statukseen tai vakaumukseen katsomatta. Seurakunnalla on oivallinen mahdollisuus yhdessä oppilaitoksen ja valtiollisten tahojen kanssa olla vahvistamassa Suomeen muuttavien ihmisten integroitumista, yksilöllistä kasvua ja vahvistumista yhteiskunnassa aktiivisesti toimiviksi ja sitä rakentaviksi kansalaisiksi.

2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Opinnäytetyömme kehittämistehtävänä oli seurakunnan oppilaitosyhteistyön tutkiminen ja kehittäminen. Saimme sysäyksen työllemme syksyllä 2019 keskustellessamme oppilaitospastori Reetta Mourujärven kanssa siitä, miten kansainväliset opiskelijat kohdataan seurakunnan oppilaitosyhteistyössä. Havaitimme yhdessä tarpeen ja tilauksen kokoavalle ja informatiiviselle esitteelle, joka tarjoaisi Kokkolaa saapuville ulkomaalaisille opiskelijoille perustietoa paikallisesta kulttuurisesta ja uskonnollisesta ilmapiiristä, sekä esittelisi yhteisöllistä toimintaa ja ajanviettomahdollisuuksia. Koimme välittömästi yhteistä innostusta ja paloa aihetta kohtaan, minkä myötä syntyi ajatus kehittää tilannetta molempia hyödyttävällä win-win –ratkaisulla opinnäytetyön muodossa.

Keskeiseksi foorumiksi käytännön tutkimustyölle tarjoutui joulun 2019 välipäivinä järjestetty kansainvälisille opiskelijoille suunnattu talvileiri. Pidimme siellä interaktiivisen oppitunnin, jolla esittelimme suomalaisuutta ja suomalaista joulunviettoa. Työssämme osallistuimme kansainvälisille opiskelijoille suunnattuun toimintaan, sen suunnitteluun ja toteutukseen. Leirillä esittelimme myös kokeellisen aloitusversion kehittämistyömme tavoitteesta eli seurakunnasta, luterilaisuudesta, suomalaisesta kulttuurista ja suomalaisuudesta hahmottelemastamme englanninkielisestä esitevihkosta, jonka kehitimme lopulliseen muotoonsa leiriltä, hankkeistajaltamme ja opettajilta saadun palautteen perusteella. Työ toteutettiin osana Kokkolan suomalaisen seurakunnan oppilaitosyhteistyötä Centriassa. Tutkimuksemme on olemukseltaan osittain kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, vaikka tapauskohtaisena (case-tutkimus) toimintatutkimuksena se onkin omanlaisensa, erilaisista työskentelyvaiheista rakentuva kokonaisuus. Seuraavissa luvuissa (2.1, 2.2 ja 2.3) avaamme tarkemmin toimintatutkimusta, kontekstuaalisen teologian näkökulmaa ja tutkimuskohdettamme.

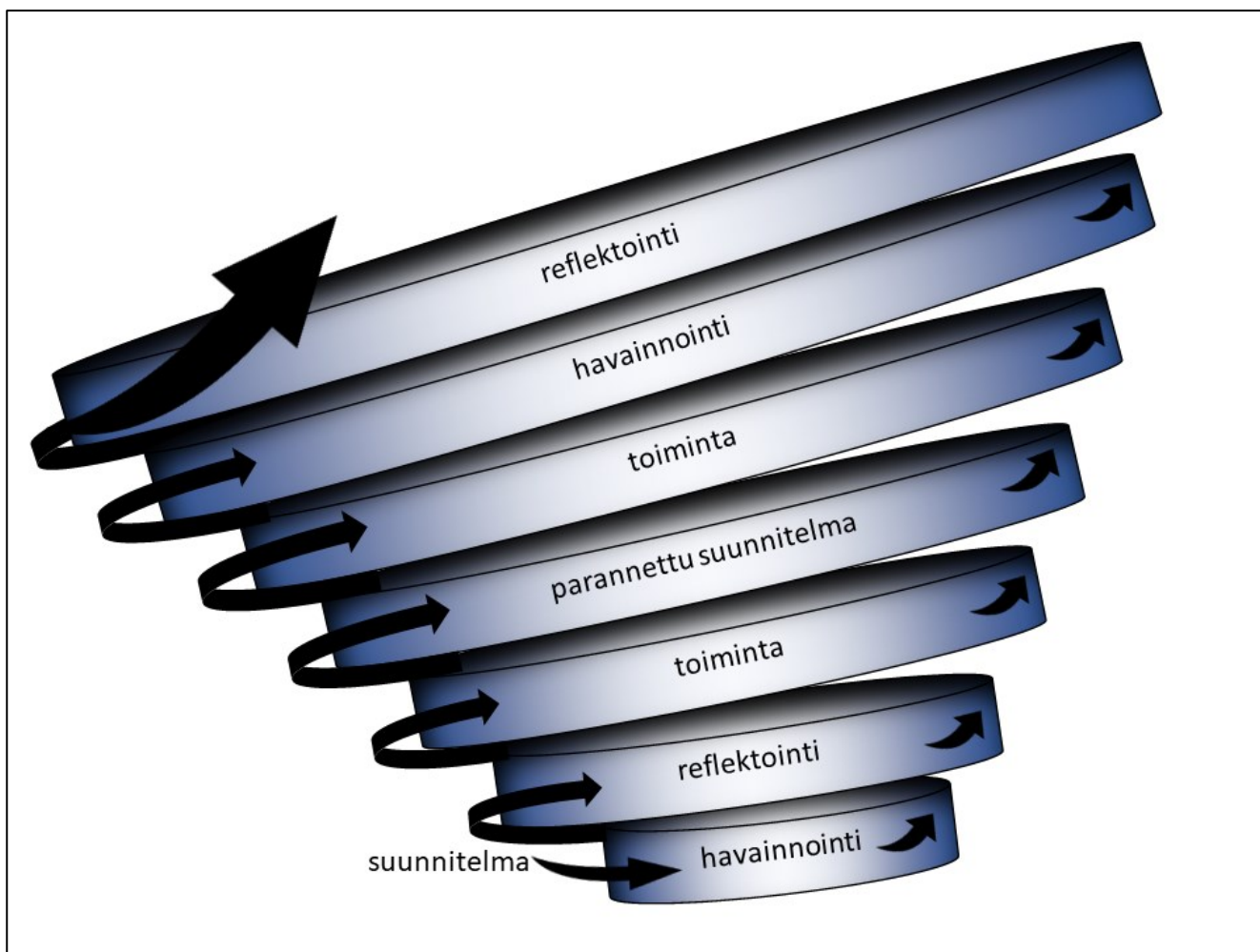
2.1 Toimintatutkimuksellinen lähestymistapa

Toimintatutkimus on tieteen- ja tutkimustyön alana yleisesti mielletty uraa uurtaneen psykologi Kurt Lewinin (1890–1947) ansioksi, vaikka se ei täysin yksiselitteisesti hänen keksintönsä olekaan. Hänen myötään tuli todistetuksi, että työ voi olla sekä oivaltavasti käsiteltyä teoriaa että myös käytännössä toimivaa ja sovellettavaa. Teorian ja käytännön yhdistävää toimintatutkimusta on käytetty yleisimmin sosiaali- ja terveystieteiden, opetus- ja kasvatustieteiden sekä työelämän organisaatiotutkimuksen ja -kehittä-

sen menetelmänä. (Kuula 1999, 29, 32–33.) Toimintatutkimus voidaan nähdä myös työväliseinä kontekstuaalisessa teologiassa toimiessaan käytännössä arjen tasolla, paikallisesti ja tutkimuksellisella ja kehittäväällä otteella (Latvus 2002, 170–172). Avaamme kontekstuaalisen teologian olemusta ja sitä suhteessa työhömmä tarkemmin luvussa 2.2.

Mitä toimintatutkimus sitten käytännössä on? Se on moniulotteista, suunnitelmallista ja systemaattista työskentelyä muutoksen tai kehityksen saavuttamiseksi, kuitenkin ilman tiukasti määriteltyä normeihin tai lainalaisuuksiin sitoutumista. Tutkijan rooli ja auktoriteettiaseman (tai sen puutteen) määrittäminen luovat myös oman jännitteensä työn etenemiseen, kun tutkimustyö koostuu demokraattisesta prosessista, osallisuudesta ja osallistavuudesta. (Kuula 1999, 204–207.) Tämän saimme myös itse havaita kehittäessämme esitevihkoa; meidän tuli käytännön kautta selvittää, miten tuotos palvelisi sekä seurakunnan oppilaitostyötä että tarjoaisi kansainvälisille opiskelijoille mahdollisimman paljon hyödyllistä ja informatiivista tietoa. Toimintatutkimus on erilaisten aineistojen hyödyntämistä, osallistumista sekä aineistojen ja teorian kokoavaa soveltamista reaaliaikaisessa toiminnassa ja sen tavoitteena on tuottaa tietoa myös jatkuvuuden ja tulevaisuuden näkökulmasta (Koskela 2013, 53–55). Perehdyimme niin evankelisluterilaisen kirkon oppilaitostyön strategiaan, ulkomaalaistyöhön ja muiden Suomessa toimivien korkeakoulujen strategiaan kuin opettajien ja opiskelijoiden omiin kokemuksiin, toiveisiin ja havaintoihin. Oleellisena työssämme on itse toteuttamamme interventio ja reflektiivisyys, jotka ovatkin toimintatutkimuksen ominaispiirteitä (Kuula 1999, 10–11). Käytännössä tämä tarkoittaa aktiivista osallistumista kehitettävänä olevaan toimintaan, sen kriittistä tarkastelua ja kehittämiskohteiden paikantamista ja käsittelyä.

Työmme kehittämisen ja päätöksenteon malli, innovatiivinen kehitysprosessi etenee spiraalimallisesti (KUVIO 1) niin, että työtä arvioidaan ja tarkastellaan jatkuvasti. Lisäksi sen tarkoituksenmukaisuutta ja kohdennusta kalibroidaan vaiheittain tilanteiden tarjoamien havaintojen pohjalta. Mallia voisi kutsua myös sosiokulttuuriseksi tai sosiotekniseksi, sillä se ottaa huomioon tutkimuksensa keskiössä olevien ihmisten vaikutuksen tutkimuksen kehitykseen ja tulokseen. Se tarkoittaa inhimillisten, kulttuuristen, sosiaalisten ja emotionaalisten muuttujien merkitysten havaitsemista ja tunnistamista. (Salonen 2013, 14.) Tästä hyvänä esimerkkinä esitevihkomme hahmotelman saama palaute talvileirin jälkeen ja sen perusteella tehdyt muutokset ja parannukset.

KUVIO 1. Hahmotelma spiraalisesti etenevästä toimintatutkimuksesta (mukaiillen Heikkinen, & Jyrkämä 1999, 37)

Toimintatutkimuksellisesti toimimme työssämme tutkijoina vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä tutkimuksemme kohteen kanssa ilman mitään erillistä tai välttämätöntä tekniikkaa, vaan kyse on pikemminkin strategisesta linjasta (Koskela 2013, 55). Inkrementalistisella eli vähitellen etenevällä ja ratkaisukeskeisellä työotteella tehty tutkimustyö ja kehittämistoiminta hahmottuvat ja kehittyvät työn edetessä, vaihe vaiheelta (Eloranta, Hautala, Kinos & Salonen 2017, 23). Valitsimme tutkimukselliseksi strategiaksemme toimintatutkimuksen, sillä tämän työskentelytavan tutkimuskohteena on aina jokin yhteisö (kansainväliset opiskelijat Centriassa). Tavoitteenamme olikin saada yhteisön toimijat omista lähtökohdistaan mukaan tutkimusongelman hahmottamiseen ja tavoitteiden rakentamiseen. Näin ollen tutkimuksemme on ikään kuin ratas, jota olemme vauhdittamassa yhdessä muiden toimijoiden, kuten oppilaitospastorin, opiskelijoiden ja muun henkilökunnan kanssa. (Koskela 2013, 55.)

Vastaavanlaista, muutokseen ja kehittämiseen tähtävästä tutkimuksesta ja kehitystyöstä tekee myös kehittämistutkimus. Englanninkielisessä kontekstissa sekä toiminta- että kehittämistutkimusta kutsutaan termillä “action research”, mutta kehittämistutkimusta kutsutaan paikoin myös nimellä “design research” (Kananen 2012, 39). Sekä kehittämis- että toimintatutkimuksia saatetaan rinnastaa konsultointiin, mitä ne eivät kuitenkaan ole. Molemmilla tutkimussuunnilla on paljon yhtäläisyyksiä ja molemmat ovat myös toteutettavissa monenkirjavin tavoin. Olennaisimpana erona näiden kahden tutkimusotteen välillä on toimintatutkimuksessa tutkijan osallisuus itse toimintaan ja tutkimustiedon hyödyntämiseen. Toisin kuin pelkästään määrällisessä tai laadullisessa tutkimuksessa, pelkän toteamisen sijasta pyritään toimintatutkimuksessa myös muutoksen ja kehittävän otteen luomiseen. (Kananen 2012, 37–43.) Kehittämistutkimuksessa puolestaan tutkija on enemmän ulkopuolinen osallistuja kuin aktiivinen osallistuja. Molemmat tutkimusotteet määritellään yhdessä Case-tutkimuksen kanssa moniotteisiin tutkimuksiin, joita ei yksiselitteisesti määritellä määrällisiin tai laadullisiin tutkimuksiin. (Kananen 2012, 27.) Omassa työssämme, kuten toimintatutkimuksessa ylipäätään, on sekä case-tutkimuksen että laadullisen tutkimuksen piirteitä (Kananen 2012, 39).

Toimintatutkimuksen toteutustapojakin on olemassa kymmenkunta erikseen nimettyä suuntausta (Kuusela 2005, 17–20). Tämä osoittaa tutkimusotteen moninaisuuden, minkä myötä määrittelimme oman työmme sekä kommunikatiiviseksi toimintatutkimukseksi että arvostavaksi tutkimukseksi. Kommunikatiivinen toimintatutkimus perustuu nimensä mukaan keskustelemaan otteeseen, dialogiin ja demokratiaan, arvostava tutkimus perustaa toimintansa jo hyvin toimivalle sosiaaliselle organisaatiolle ja pyrkii vahvistamaan sitä. (Kuusela 2005, 19–20.) Tässä tapauksessa seurakunnan oppilaitosyhteistyö on olemassa oleva, toimiva työmuoto, joka tavoittaa nuoria aikuisia oppilaitoksissa ja korkeakoulumaailmassa. Työllämme pyrimme keskustelun, reflektion ja kehittävän työotteen myötä palvelemaan sekä kansainvälisiä opiskelijoita että suomalaista yhteiskuntaa pyrkiessämme madaltamaan Suomeen saapuvien opiskelijoiden integraation esteitä.

2.2 Kontekstuaalisen teologian näkökulma

Dosentti, TT Kari Latvus tiivistää kontekstuaalisen teologian ajatuksen lyhyesti ja ytimekkäästi jo tuotoksensa nimeen teoksessa *Arjen teologia* (2002). Ymmärrämme siis kyseessä olevan käytännössä, lähellä konkretiaa ja asiayhteyttä tapahtuvan ja ilmenevän teologian. Se pyrkii sitomaan yhteiseksi punokseksi sosiaalisen kontekstin, Raamattuun perustuvan kristillisen opetuksen ja sanoman sekä tradition. Kontekstuaalinen teologia on tullut tunnetuksi erityisesti myös vapautuksen teologian käsitteessä, minkä

vuoksi sillä on vahva epäoikeudenmukaisuutta, sortoa ja orjuutta vastaan ponnisteleva leima. Vapautuksen teologia puolestaan on peruja Latinalaisessa Amerikassa syntyneelle, suurimmaksi osaksi katolisen kirkon sisällä muodostuneelle uudistusliikkeelle, joka on profiloitunut vahvasti kolmansissa maissa, mutta yleisesti ottaen alisteisessa ja sorretussa asemassa olevien parissa tapahtuvana teologiana. (Latvus 2002, 13–34.) Dosentti, TT Kari Kopperi (2015, 134) on avannut kontekstuaalisen teologian määrittelmää ja merkitystä nykyajassa seuraavasti:

Kontekstuaalisen teologian merkittävimpana saavutuksena voidaan pitää ihmisten ja heidän todellisten ongelmiansa ottamista vakavasti. Kirkon tehtävä ei ole vain saarnata tai vasten valtakunnasta ihmisille, joiden elämänolosuhteet ovat huonot. Kirkon täytyy mennä ihmisten keskelle, etsiä yhdessä ihmisten kanssa vastauksia heidän todellisiin ongelmiinsa ja ilmaista ne ymmärrettävällä kielellä.

Länsimaisessa hyvinvointivaltiossa, suomalaisessa korkeakoulussa tapahtuva oppilaitosyhteistyö ei äkiseltään tunnu olevan lähellä vapautuksen teologiaa. Kontekstuaalisen teologian voi kuitenkin nähdä olevan työmme vaikuttimena; pyrimme huomioimaan kristillisistä ja teologisista motiiveista käsin tiettyä vähemmistöryhmää. Kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamat haasteet ovat todellisia ja merkittäviä suhteessa integroitumiseen ja työllistymiseen Suomessa. Latvus (2002, 33) toteaa useita muita tutkimuksia siteeraten, että ”ollakseen kontekstuaalista on työskentelyssä oltava riittävästi läsnä niiden ihmisten kokemus ja ääni, jotka ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti syrjäytyneet.”

Kansainväliset opiskelijat ovat kyllä läsnä korkeakoulun arjessa, mutta valitettavan usein lähes täysin irrallaan suomalaisesta yhteiskunnasta, yhteisöistä ja sosiaalisista organisaatioista. He eivät ole saman valtiollisen opintotukijärjestelmän piirissä kuin suomalaiset opiskelijat, vaan heidän on puolestaan pystyttävä todistamaan varallisuutensa Suomessa elämisen mahdollistamiseksi (Infofinland.fi 2020). Lisäksi vuonna 2017 voimaan tulleen lain mukaan kaikilta Sveitsistä sekä EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta peritään pääsääntöisesti lukukausimaksua Suomessa opiskelusta. (Centria 2021a.) Monilla ei ole kontaktia suomalaisiin ihmisiin muutoin kuin oppilaitoksen tai työn myötä. Luonnollisesti myös kosketus ja perehtyminen suomalaiseen kulttuuriin voi jäädä melko ohueksi. (Herttuainen 2014, 90–95; Liedes 2016b, 133–134.) Tuo irrallisuus tulee tunnistaa ja ymmärtää, jos ei suoraan syrjäytymiseksi, niin ainakin vahvaksi riskitekijäksi syrjäytymiselle. Kansainvälisten opiskelijoiden kokemukset ja asema ovat toimineet olennaisena motiivina työssämme. Mielestämme heidän yhteiskuntaan osallistumisestaan tulisi tukea ja tarjota kanavia, jotka helpottavat Suomeen juurtumisessa.

Kontekstuaalinen teologia antaa työllemme perspektiiviä ja teologisia perusteita, vaikka se ei olekaan varsinainen työmme kohde eikä työtämme voida suoraan kutsua kontekstuaalisen teologian muodoksi. Kristillisen vieraanvaraisuuden ja lähimmäisenrakkauden osoittaminen, korkeakoulumaailman arjessa toimiminen, paikallisen seurakunnan kansainväliseen toimintaan osallistuminen sekä sen tutkiminen ja kehittäminen, ovat kuitenkin sisällytettävissä niihin osatekijöihin, jotka nähdään kontekstuaalisen teologian käytännön toteutuksen metodeina. (Latvus 2002, 170–172.) Yhdessä kontekstuaalisen teologian kanssa työmme taustalla vaikuttaa myös luterilainen, ristinteologinen periaate, joka perustuu rakkaudelle ja palvelemiselle. Ristin teologiaan perehdymme syvemmin luvussa 4.3.3.

2.3 Toimintatutkimuksen kehittämistehtävät

Tutkimustyössämme lähestymme tutkimuksemme kohdetta useasta perspektiivistä keskittäen katseemme yhteen tiettyyn osa-alueeseen. Käytännössä tämä tarkoittaa Centrian Kokkolan kampuksella tapahtuvaa tutkimusta sekä Kokkolan suomalaisen seurakunnan työtä, kohdentuen oppilaitosyhteistyöhön. Olemme myös itse Centrian opiskelijoina osa tutkimuskohdetta, vaikkakin suomalaisina ulkopuolisia suhteessa ulkomailta saapuviin kansainvälisiin opiskelijoihin. Oppilaitosyhteistyössä pureudumme erityisesti sen ilmenemiseen Centriassa kansainvälisten opiskelijoiden parissa. Tämän koemme tärkeäksi, sillä olemme molemmat kansainvälisesti orientoituneita ja haluamme auttaa opiskelun myötä saamiamme ulkomaalaisia ystäviämme sopeutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Tiedostamme myös sen tosiasian, että Suomi tarvitsee ammattitaitoista työvoimaa myös asiantuntijatehtäviin, jolloin toimintaamme ohjaa myös yhteiskunnallinen ulottuvuus.

Koska suuntaudumme kirkolliselle alalle, meille on myös tärkeää tutkia ja olla mukana kehittämässä seurakunnan työtä ja toimintaa. Emme kuitenkaan tarkastele oppilaitosyhteistyötä pelkästään seurakunnan näkökulmasta ja sen tavoitteiden mukaan, vaan huomioimme myös kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumisen ja integroitumisen kannalta merkityksellisiä ja hyödyllisiä asioita. Halusimme ottaa selvää oppilaitostyön merkityksestä ja samalla tuoda esiin ja vahvistaa sen hyviä vaikutuksia, sekä kehittää sitä yhä toimivammaksi ja tavoitettavammaksi.

Sekä oppilaitosta että seurakuntaa koskettava lähestymiskulmamme peilaa kristinuskon merkitystä ja vaikutusta koko yhteiskuntaamme ja siihen, millaisessa roolissa tämän faktan ymmärtäminen on suomalaisen yhteiskuntaan asettumisessa ja sen toimintojen ymmärtämisessä. Oman, itselle tutun ja kotoisan toimintaympäristön ja kulttuurin esittelemisen muualta tulleille vaatii heidän kenkiinsä asettumista. Se

on pyrkimystä nähdä niin sanotut itsestäänselvyudet uusin silmin ja sitä kautta halua luoda siltaa erilais-
ten näkemysten ja käsitysten välille. Työtämme tuki aikaisempi kokemuksemme, mutta erityisesti
omassa koulutuksessamme saamamme tieto oman yhteiskuntamme taustavaikuttimesta, kristinuskosta
ja sen historiasta. Toimintatutkimuksemme tavoitteellinen toteuttaminen vaatii kuitenkin myös jalkau-
tumista ja kansainvälisten opiskelijoiden keskuudessa tapahtuvaa havainnointia ja myötäelämistä, tutki-
mista ja keskustelua.

Tällä hetkellä merkittävin kohtaaminen oppilaitospastorin ja opiskelijoiden välillä on yleensä lukuvuo-
den alussa pidettävä perehdytys, jolloin oppilaitospastori esittäytyy ja kertoo työstään ja toimenkupas-
taan opiskelijoille. Oppilaitospastorin konkreettinen läsnäolo kampuksella ei ole kuitenkaan säännöl-
listä, mutta tavoitettavuus kasvokkain tapahtuvaan kohtaamiseen mahdollistuu yleensä puhelimitse tai
sähköpostitse (Mourujärvi 2019). Toimintatutkimuksellisen opinnäytetyömme kehittämistehtävänä syn-
tyvä esitevihko tarjoaa oppilaitostyöntekijälle mahdollisuuden tavoittaa kansainvälisiä opiskelijoita.
Työn tavoite oli myös madaltaa heidän kynnystään tutustua seurakunnan toimintaan omaehtoisesti.

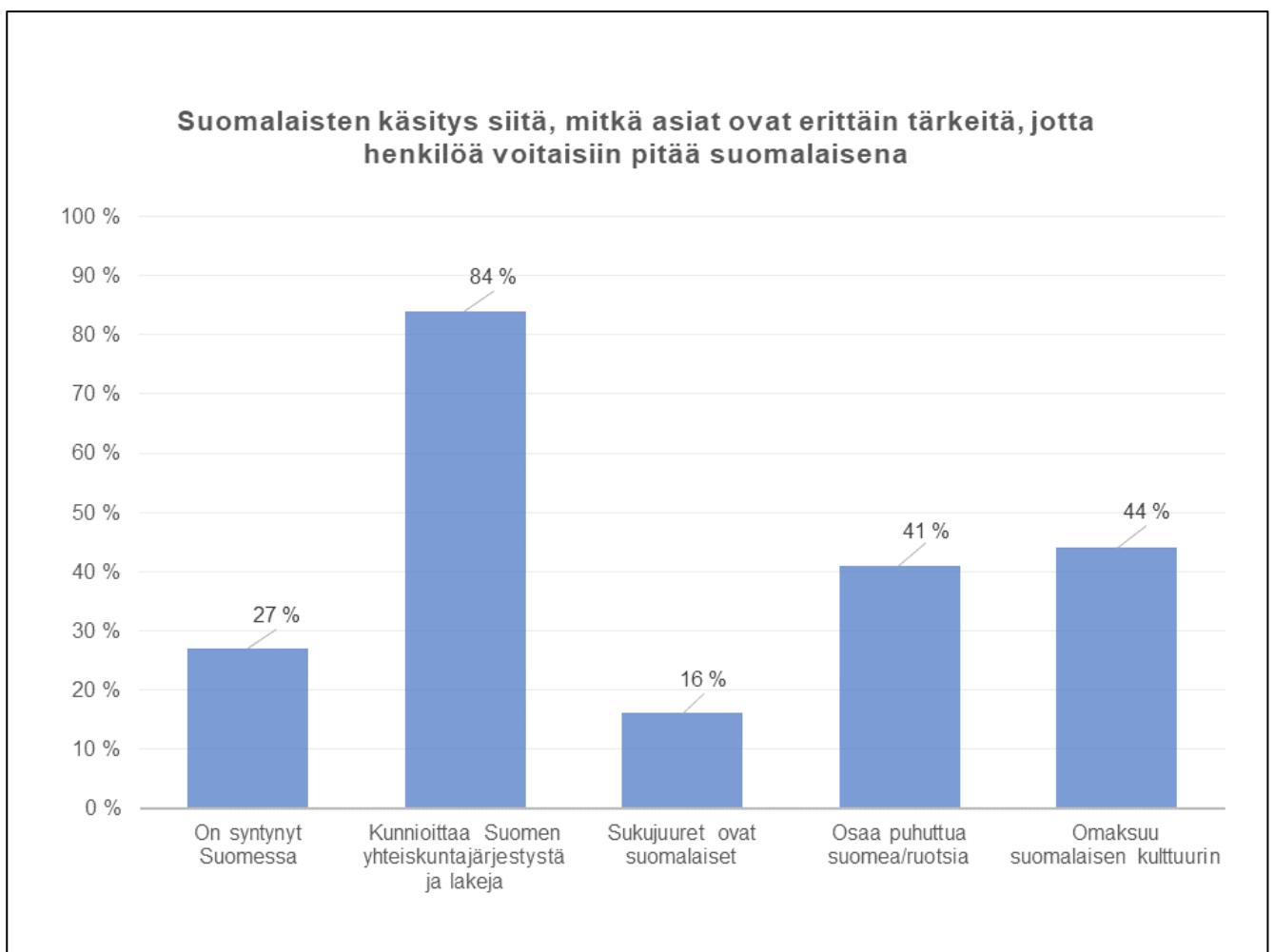
3 KANSAINVÄLISYYS YHTEISKUNTAKEHITYKSEN ILMIÖNÄ

Toimintatutkimuksemme kehitystyö pohjautuu ajankohtaisiin ilmiöihin, kansainvälistymiseen ja globalisaatioon. On tärkeää ymmärtää nykyajan koulutus- ja työmaailman kehitystä mutta myös historian vaikutusta tähän päivään. Internetin myötä yhä useammalle yksilölle alkaa olla arkipäivää kokea itsensä niin sanotuksi maailmankansalaiseksi. Sellaiseksi voitaneen kutsua tilaa, missä tieto kulkee sekunneissa maapallon toiselta puolen ja kommunikaatio tapahtuu reaaliajassa ja virtuaalitodellisuudessa. Kulttuuri- ja kansallisuusrajat saattavat himmetä ja verkostoja luodaan helposti ja moniulotteisesti. Äkkiseltään saattaa syntyä vaikutelma tai illuusio siitä, että olemme yhtä suurta ja samaa tietokonekansaa kukin samankaltaisissa farkuissamme ja kukin omilla näyttöpäätteillämme. Euroopassa vapaan liikkuvuuden ja yhteisen rahavaluutan myötä tiettyjen rajojen ja rajoitteiden himmeneminen tai häviäminen on myös täysin konkreettista.

Näennäisen uudenaikaisen teknologisen yhtenäiskulttuurin ei pidä kuitenkaan antaa hämätä. Todellisudessa pinnan alla ovat yhä kansalliset ja kulttuuriset eroavaisuudet, historian muokkaamat maailmankuvat ja ihmiskäsitykset. Kehittyäksemme omassa itsetuntemuksessamme sekä kyvyssämme kohdata toinen ihminen on syytä perehtyä nykytilaan johtaneisiin vaiheisiin ja taustalla vaikuttaviin järjestelmiin. Nähdäksemme oma kulttuurimme ja yhteiskuntamme maailmankatsomuksellinen arvomaailma vaikuttavat käytökseemme ja persoonamme kehitykseen. Emme siis voi aina olettaa eri kansallisuutta edustavan henkilön omaavan kanssamme automaattisesti samankaltaisia piirteitä tällä saralla, vaikka ulkoisesti näyttäisimme samanlaisilta tai toimisimme samankaltaisissa ympäristöissä tai virtuaalisilla foorumeilla. Tämä tarkoittaa myös sitä, että halutessamme laajentaa oman yhteiskuntamme diversiteettiä eli monimuotoisuutta tulee meidän kyetä tunnistamaan integroitumisen esteet ja haasteet ja työskentelemään niiden poistamiseksi. Meidän tulee ymmärtää oman yhteiskuntajärjestyksemme perustana toimivia järjestelmiä ja normeja. Sen perusteella tulee myös hahmottaa muuttuvien ja muutettavien tapojen ja tottumusten sekä olennaisten ja järjestystä ylläpitävien käytänteiden ero. Toisin sanoen kyseessä on laaja-alainen näkemys siitä, mistä tulee pitää kiinni, ja missä tulee voida sopeutua ja joustaa uudenlaisten tilanteiden tuoman kehityksen ja muutoksen edessä.

Toimintatutkimuksemme tarkoitusta tukee myös Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisema tutkimustulos, jonka mukaan (KUVIO 2) suurin osa (84 %) suomalaisista pitää erittäin tärkeänä ominaisuutena Suomen lakien ja yhteiskuntajärjestyksen kunnioittamista, jotta henkilöä voitaisiin pitää suomalaisena. Seuraa-

vaksi tärkeimpänä ominaisuutena lähes puolet (44 %) vastaajista pitää suomalaisen kulttuurin omaksu-
mista. Lähes yhtä tärkeänä pidetään myös puhutun suomen tai ruotsin taitamista. Suomalaiset ovat kui-
tenkin avarakatseisia ja valmiita hyväksymään kansansa joukkoon ulkomaalaisia, sillä syntymistä Suo-
messä pidettiin toiseksi vähiten erittäin tärkeänä asiana (27 %) ja suomalaisia sukujuuria piti erittäin
tärkeänä kaikkein pienin osuus vastaajista (16 %). Tutkimuksemme ja siihen sisältyvän kehittämistyön
tarkoitus on nimenomaan madaltaa kynnystä ymmärtää suomalaista yhteiskuntajärjestystä ja kulttuuria.
Silloin uskonto ja siitä nousevat käytännöt eivät suinkaan ole vähäisimmässä roolissa. (Ketola 2020, 26–
30.)

KUVIO 2. Suomalaisten käsitys siitä, mitkä asiat ovat erittäin tärkeitä, jotta henkilöä voitaisiin pitää suomalaisena (Ketola 2020, 30)

Vaalimisen arvoisena näemme hyvinvointivaltiomme perustana olevat kristilliseen ihmiskäsitykseen perustuvat arvot ja Raamatun etiikasta kumpuavat käytänteet. Tarkoitamme vaalimisella vähintäänkin

oman kulttuurisen identiteettinsä ja juuriensa tiedostamista ja tunnustamista siinä määrin, että on kykenevä myös välittämään tuota informaatiota ja esittelemään yleissivistävällä ja arvostavalla otteella paikallisen yhteiskunnan systeemistä toimintaa muualta tulevalle. Tällöin kasvaa myös valmius kohdata kunnioituksella muiden kulttuurien ja vakaumusten edustajia. Toimintatutkimuksemme käytännön osissa laadittu esitevihko on syntynyt juuri tähän tarpeeseen. Monikulttuurisuus ja sen mukanaan tuomat asiat nostattavat tunteita ja aiheuttavat keskustelua maailmanlaajuisesti, minkä vuoksi on ajankohtaista tutkia ja oppia ymmärtämään ilmiöitä, jotka vaikuttavat sen taustalla. Seuraavaksi luomme katsauksen kulttuurien kohtaamiseen liittyviin ilmiöihin ja käsitteisiin. Seuraavissa luvuissa esittelemme kansainvälistymistä ja sen vaikutusta suomalaisessa yhteiskunnassa.

3.1 Akkulturaatio

Akkulturaatioon liitetään klassisesti eri kulttuuriryhmien välisten kontaktien aikaansaamat ilmiöt ja niistä aiheutuvat mahdolliset kulttuurimuutokset. Kulttuurien kohtaaminen aiheuttaa väistämättä muutosta, joka toimii alkuunpanijana inhimilliselle kehitykselle. Tällaista kulttuurien kohtaamisesta aiheutuvaa muutostapahtumaa kutsutaan akkulturaatioprosessiksi, jossa vähemmistökulttuurit pyrkivät sopeutumaan enemmistökulttuuriin ja toisaalta enemmistöryhmä pyrkii haastamaan omia asenteitaan ja ennakkoluulojaan kulttuurivähemmistöjä kohtaan. Akkulturaatioprosessista on monenlaisia teorioita, jotka voidaan jaotella kahteen ryhmään, joista ensimmäisessä korostuu prosessin yksiuotteisuus, joka johtaa kulttuurivähemmistön valtakulttuuriin sulautumiseen. Toisessa ryhmässä keskiössä on kulttuuripluralismi eli monikulttuurisuus. Dynaamisen prosessin ohella akkulturaatio voidaan nähdä myös tilana, jossa oleellista on akkulturaation asteen mittaaminen esimerkiksi akkulturoituneen yksilön käyttäytymisen, tunteiden ja asenteiden perusteella. (Liebkind 2001, 13–14.)

Yleensä akkulturaatio mielletään yksilön sopeutumisena ja mukautumisena uuteen kulttuuriin, ja sopeutuminen voidaan jaotella psykologiseen ja sosiokulttuuriseen sopeutumiseen. Stressin hallintaan liittyen tehdyt soveltavat yksi- ja kaksiulotteiset akkulturaatiomallit osoittavat, että akkulturaatioprosessi saattaa mahdollisten kielivaikeuksien, identiteettiongelmien, syrjäntäkokemusten ja uuden kulttuurin omaksumiseen liittyvien haasteiden vuoksi olla hyvinkin stressaavaa. Akkulturoituvat ihmiset ovat motivoituneita oman henkisen hyvinvointinsa ylläpitoon ja sellaisten tietojen ja taitojen oppimiseen, jotka ovat oleellisia uudessa kulttuurissa. Akkulturaation onnistumisesta kertoo esimerkiksi hyvä henkinen- ja fyysinen terveys, yleinen tyytyväisyys, vahva itsetunto ja hyvä koulumenestys. (Liebkind 2001, 17.)

3.2 Kulttuurienvälinen kompetenssi

Kulttuurienvälinen kompetenssi (engl. *intercultural competence*) pitää sisällään sellaisia mentaalisia ja käytöksellisiä taitoja, joita tarvitaan eri kulttuurien väliseen molemminpuolisesti hyödyttävään keskinäiseen vuorovaikutukseen. Omat automaattiset käytösmallit on hyödyllistä kyseenalaistaa, sillä toisen kulttuurin edustaja ei välttämättä jaa kanssamme samoja olettamuksia, uskomuksia ja arvoja. Monikulttuurisen osaamisen kehittäminen vie aikaa ja vaatii tietoista ponnistelua, mutta parhaimmillaan kulttuurinen kompetenssi näyttäytyy vaistonvaraisena kykynä toimia kulttuurisesti sopivalla tavalla. Tämä voi ilmetä esimerkiksi huolellisena havainnointina, normien selkeänä artikulointina tai kysymällä selventäviä kysymyksiä epäselvässä tilanteessa. (Nardon 2017, 8–9.)

Mentaaliset mallit ovat mielikuvia, jotka kertovat nopeasti miten eri tilanteissa tulee toimia. Mentaaliset mallit kehittyvät omien elämäkokemustemme ja kulttuuriemme pohjalta, minkä vuoksi ne voivat helposti toimia myös todellisuutta vääristävänä filterinä. Mentaalisten mallien kriittinen uudelleen arviointi on hyvin oleellista kulttuurienvälisessä oppimisessa. Kokemuksella on tärkeä rooli kansainvälisten taitojen kehittämisessä, mutta kansainväliset ja kulttuurienväliset kokemukset eivät aina johda kulttuurienväliseen kompetenssiin. Eri kulttuurienvälinen kanssakäyminen tai opiskelu vieraassa kulttuurissa ei siis yksin riitä, vaan yksilöllä tulisi lisäksi olla halu ja kyky itsetutkiskeluun ja opitun liittäminen mentaaliin malleihin. (Nardon 2017, 10–12.)

Organisaatioiden monimuotoisuudesta tehdyn tutkimuksen mukaan keskenään erilaisista työntekijöistä koostuva henkilöstö hyödyttää organisaatioita tarjoamalla monipuolista tietotaitoa ja näkökulmia. Lisäksi monikulttuuriset työryhmät kehittävät homogeenisiä ryhmiä luovempia ideoita ja ratkaisuja, tuntevat kansainvälisiä markkinoita ja ovat tottuneempia asioimaan kansainvälisten asiakkaiden kanssa. Kulttuurienväliset kohtaamiset opettavat ympäröivästä maailmasta ja itsestämme. Uusien näkökulmien kohtaaminen pakottaa meidät tarkastelemaan, kyseenalaistamaan ja parhaassa tapauksessa kehittymään ja korjaamaan omaa käytöstämme rakentavasti. Päästäkseen nauttimaan edellä mainituista hyödyistä täytyy kuitenkin selvittää erilaisuuden aiheuttamista kanssakäymisen haasteista. (Nardon 2017, 4–5.)

Ammattikorkeakoulujen kansainvälisyys ja monikulttuurisuus haastavat oppilaitosten opettajia sekä kehittämään omaa kansainvälistä toimijuuttaan että kasvattamaan opiskelijoita kansainvälisyyteen. Laitinen (2014) tutkii väitöskirjassaan opettajien kansainvälistä kompetenssia ja sen mittaamista. Tutkimuksen kautta ilmeni, että opettajien esimiehet ja sekä suomen- että englanninkielisten koulutusohjelmien

opiskelijat arvioivat opettajien kansainvälisyysosaamisen huomattavasti opettajien itsearviointia matalammaksi. Kulttuurienvälisyysosaamista edistäviä tekijöitä ovat hyvä kielitaito, kokemus ulkomailla asumisesta, opettajien kansainvälisen toiminnan laajuus ja kansainvälisyyden näkeminen osana toimijuutta. Opettajien motivaatio kulttuurienvälisestä toimintaa kohtaan on suuri, mutta siihen tarvittavat taidot tai ymmärrys kulttuurien merkityksestä vuorovaikutustilanteissa eivät ole riittävät. (Laitinen 2014, 170–172; 219–221.)

3.3 Kansainvälistyvä Suomi

Maa­il­mas­sa on noin 10 000 eri­lais­ta kul­tuuria ja vain vajaat 200 val­tiota, minkä vuoksi monikulttuuri­suus ja sen ilmiöt näkyvät hyvin selkeästi val­tiotasolla. Suo­mes­sa monikulttuuri­suus on nä­ky­nyt jo en­nen itsenäistymistä, jonka jäl­keen sen vaikutus on vain kasvanut. (Liebkind 2000, 171.) Suo­men evan­gelis-luterilaisen kir­kon uusimman nelivuotiskertomuksen mukaan maahanmuutto on lisääntynyt kerto­mus­kaudella 2016–2019, mikä luonnollisesti myös korostaa uskontojen kohtaamisen merkitystä. Suu­rimmissa kaupungeissa eri kul­tuuri­en ja katso­musten kir­jo on itsestäänselvyys, mutta erityisesti vuoden 2015 turvapaikanhakijoiden ryntäys Suomeen sai uskontojen ja erityisesti islamin kohtaamiseen liittyvät kysymykset koskettamaan ja puhuttelemaan koko maata pienimmillään paikkakunnilla. (Hellqvist, Karttunen, Kääriäinen, Ojell, Rusama & Vihko 2020, 46;56.) Vuonna 2017 piispainkokous perusti Us­kontojen kohtaamisen toimikunnan, joka pyrkii toiminnallaan tarjoamaan niin seurakunnille kuin yksit­täisille kir­kon jäsenille valmiuksia uskontojen kohtaamiseen. Tässä konkreettisenä apuna toimii vuonna 2020 julkaistu asiakirja Suuntaviivoja uskontojen kohtaamiseen, joka innostaa kohtaamaan uskontoja vieraanvaraisesti ja lähimmäisenrakkaudella. (Hellqvist ym. 2020, 57.)

Suomalaisen uskonnollisuuden monipuolistumisesta kertoo myös itsenäisten rekisteröityjen uskonnol­listen yhdyskuntien määrän huomattava lisääntyminen kir­kon nelivuotiskautena 2016–2019. Turvapai­kanhakijoiden määrä on samaten kasvussa, mikä näkyy seurakuntien toiminnassa: 43 % seurakunnista on järjestänyt toimintaa vähintään yhdelle etniselle tai kul­tuuri­sel­le ryhmälle ja 17 % seurakunnista on järjestänyt afgaaneille ja irakilaisille toimintaa. Lisäksi uskontodialogiin liittyvää toimintaa harjoitti vuonna 2019 arviolta joka viides seurakunta. (Hellqvist ym. 2020, 58; Kir­kon nelivuotiskertomus 2020.)

Maahanmuutto ja rasismi ovat olleet voimakkaasti esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa viime vuosina kulttuurin, etnisyyden ja uskonnollisuuden moninaistuuksessa. European Values Study (EVS) -kyselyllä eli kansainvälisellä kyselytutkimusaineistolla kerätään aineistoa ihmisten näkemyksissä, arvoissa ja uskonnollisuudessa tapahtuvista muutoksista. Kyselyistä käy ilmi, että suomalaisten asenteet etnisiä ryhmiä, maahanmuuttoa ja maahanmuuttajia kohtaan ovat kehittyneet myönteisempään suuntaan 2000-luvulle tultaessa. Suomalaisten mukaan tärkeimmäksi suomalaisten joukkoon kuulumisen edellytykseksi osoittautui Suomen yhteiskuntajärjestyksen ja lakien kunnioittaminen. (Ketola 2020, 26–30.)

3.4 Haasteita ja mahdollisuuksia

Elämme maailmanlaajuisesti keskinäisessä riippuvuudessa. Maantiede, kieli tai kansallisuus luovat välillemme näennäisen rajan, mutta globaalin talouden ansiosta vaikutamme omilla toimillamme toistemme elämään lähellä ja kaukana. Koululaitosten tulee pyrkiä kasvattamaan lapsia ja nuoria maailmankansalaisiksi, jotka tiedostavat globaalin vastuun ja vaikutuksemme toistemme elämään lähellä ja kaukana. Tärkeä osa tätä kasvatuksellista tehtävää on opettaa asiatietoa niin oman kuin muidenkin kansakuntien erilaisista etnisistä, kansallisista, uskonnollisista ja sukupuolten välisistä ryhmistä ja niiden perinteistä. Maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemiseksi on ajateltava yhä enemmän koko ihmiskunnan yhteistä etua ja panostettava erilaisten ryhmien ja kansakuntien väliseen yhteisymmärrykseen. Uskonto on herkkä aihealue, joka herättää helposti vastakkainasettelua. Eri uskontoihin perehtyminen on kuitenkin omiaan rikkomaan kaikenlaisia stereotypioita, jotka estävät kunnioittavan ja toimivan vuoropuhelun syntymisen. Yleissivistävä opetus on välttämätöntä, jos halutaan kasvattaa kriittisesti ajattelevia maailmankansalaisia, jotka kykenevät vastuulliseen kansalaisuuteen. (Nussbaum 2011, 97–101, 112–113.)

Suomalaisten kokemukset ja suhtautuminen muukalaisuuteen ja muuttoliikkeisiin pohjautuvat kansallisille omakohtaisille kokemuksille 1900-luvun sotien, pakolaisuuden, evakkouden ja evakoiden uudelleenasettamisen vaikutuksesta. Tällä hetkellä Suomeen saapuviin ulkomaalaisiin suhtaudutaan pääsääntöisesti positiivisesti, mutta selkeästi enemmän tervetulleina pidetään työperäisistä syistä saapuvia, kuin pakolaisia (Rahkonen 2018). Suhteessa muihin Pohjoismaihin on Suomeen suuntautunut maahanmuutto merkittävästi lisääntynyt vasta 1990-luvulla. Kolmen viimeisen vuosikymmenen aikana ulkomaista syntyperää edustavan väestön määrä on kymmenkertaistunut; se kattaa tällä hetkellä noin seitsemän prosenttia Suomen väestöstä. Merkittävin syy Suomeen saapumiselle ovat perhesuhteet (yli 50 %) ja työ

(20 %). Pakolaisina on saapunut keskimäärin 10 % Suomeen saapuvista ulkomaalaisista. (Castaneda 2019, 160–162.)

Suomalainen maahanmuuttopolitiikan ja kotouttamisen tavoitteena on integraatio, jossa Suomi on moniarvoinen, suvaitseva ja turvallinen maa, jonka monikulttuurisuus kasvattaa kansainvälistä kilpailukykyä. Tavoitteiden saavuttamista haastaa kuitenkin erityisesti kielikoulutukseen ja ulkomaalaistaustaisten työllistymiseen liittyvät ongelmat. Yhtäältä kieli- ja kotouttamiskoulutus ei varusta riittävästi työpaikan saamista varten ja toisaalta suomen kielen taitovaatimukset ovat monesti aivan kohtuuttoman korkeat. Ulkomaalaisväestössä näkyy segregoitumista eli jakautumista etnisen taustan mukaan, minkä lisäksi yhteydet kantaväestöön ovat vähäisiä, mikä hidastanee integroitumista entisestään. Onnistuakseen maahanmuutto ja monikulttuuristuminen vaativat kantaväestön asenteen ja toiminnan muutosta: omia toimintatapoja tulee kyetä kyseenalaistamaan ja on pyrittävä kunnioittamaan, avoimeen ja ennakkoluulottomaan kanssakäymiseen. Monikulttuuriosaaminen onkin omiaan vähentämään kulttuurisia konflikteja ja luomaan aitoa yhteyttä ja vuoropuhelua eri kulttuurien edustajien välille. (Wallin 2013, 27–29; Lahti 2014, 24.)

Työyhteisön monimuotoisuus haastaa esimiestyötä kehittämään kulttuurienvälistä ammattitaitoaan, sillä monikulttuurisuuskoulutuksen puutteellisuus voi työterveys- ja työsuojeluasiantuntijoiden mukaan muodostua merkittäväksi kuormitustekijäksi lisääntyneen paperityön, rekrytoimisen, perehdyttämisen ja kouluttamisen vaatimusten ohella. Hyvin johdettuna työelämän monikulttuurisuudesta hyötyvät kuitenkin niin yksilöt, tiimit, organisaatio ja asiakaskunta kuin koko yhteiskunta. Tällöin monimuotoisuus tuo mukanaan kilpailukykyä, inspiraatiota, erilaisista näkemyksistä kumpuavia uudenlaisia innovaatioita ja dynamiikkaa sekä parantaa yrityksen mahdollisuuksia niin ennakoitiin kuin kehityksessä ja uusissa ilmiöissä mukana pysymiseen. Monikulttuurisuuden aiheuttamien haasteiden ratkaiseminen suhteutettuna siitä saataviin hyötyihin osoittautuikin näin ollen mielekkääksi ja kannattavaksi kehityssuunnaksi. Julkisella sektorilla diversiteetin arvo onkin huomattu ja siihen halutaan panostaa. Tästä kertoo konkreettisesti Työ- ja elinkeinoministeriön yhteyteen vuonna 2014 perustettu kotouttamisen osaamiskeskus, joka toimii paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti tukien ja parantaen maahanmuuttajia kohtaavan ammattilaisen työtä, jonka keskiössä on maahanmuuttajien hyvinvointi ja kotoutuminen. (Lahti 2014, 20–23, 54–55; Kotouttamisen osaamiskeskus 2020.)

Työelämässä eri uskontojen rinnakkaiselo vaatii rohkeutta kohdata ja selvittää esiin nousevia ristiriitoja ja väärintäsymyksiä. Uskonto määrittää ihmisen minuutta ja elämänrytmiä niin paljon, että olisi virhe mieltää se vain yksilön henkilökohtaiseksi asiaksi, jolla ei ole merkitystä työelämän kannalta. Uskonnon

vaikutus on nähtävissä esimerkiksi työelämän viikko- ja vuosirytmissä, loma- ja pyhäpäivissä sekä ruokailuun ja pukeutumiseen liittyvissä asioissa. Työpaikan normiston noudattaminen voi kuitenkin aiheuttaa hämmennystä ja kitkaa niille, jotka tunnustavat tai harjoittavat eri uskontoa. Vahva kansainvälisyys ei välttele keskustelua uskonnosta, vaan pyrkii uskontojen tuntemiseen, ymmärtämiseen ja suvaitsemiseen, mikä luo edellytyksiä sujuvalle vuorovaikutukselle. (Lahti 2014, 71–71.)

4 KRISTINUSKO SUOMESSA JA MAAILMALLA

Seurakunnan oppilaitostyö Suomessa on mielenkiintoinen ja omalaatuinen tutkimuskohde, sillä se heijastaa yhteistyön muodossa koko koulutusjärjestelmän syntyyn ja kehitykseen johtanutta kirkon ja oppilaitoksen välistä suhdetta. Yleinen sivistys ja oppivelvollisuus ovat kirkollisen toiminnan myötävaikutuksen tulosta. Koulutuksen kattavuuden tärkeydestä kertoo esimerkiksi myös se, että lukutaidon leviämisen ja kansallisen sivistyksen heräämisen aikoihin (1700-luvulla) vanhemmat olivat sakon uhalla velvollisia kouluttamaan lapsensa. Näistä perusteista ponnistavan kattavan koulutusjärjestelmän ansiosta Suomi on noin parissa sadassa vuodessa noussut kehitysmaan tasolta yhdeksi maailman laadukaimman opetuksen ja kirjasivistyksen maista. (Salonen 2019, 109.)

Suomen evankelis-luterilainen kirkko toimii oppilaitoksissa osana monialaista ammattilaisten verkostoa. Oppilaitosyhteistyön tehtäviksi ja tavoitteiksi on määritelty yleisesti tuen ja keskusteluavun tarjoaminen kasvun kysymyksissä, henkilökohtaisissa pohdinnoissa, vakaumuksellisissa kysymyksissä sekä yhteisönrakentamisessa (Oppilaitostyön yleisesite 2020). Kristillinen uskonnollisuus, vakaumuksellisuus ja tiivis yhteistyö ovat olleet myös pitkään osana koulujen arkea ja yhteiskunnallista kasvatusta (Malkavaara 2017, 46–49). Seuraavissa luvuissa tarkastelemme uskonnon ja kristillisyyden määritelmää, merkitystä ja vaikutuksia laajemmassa kontekstissa peilaten niitä työmme motiiviin ja tarkoitukseen. Historiakatsauksen myötä kuvaamme sitä toimintaympäristöä, millaiseksi suomalainen yhteiskunta on aikojen saatossa muovautunut. On tärkeää hahmottaa asioiden perusteita ja perimmäisiä syitä ymmärtääseen nykypäivän ilmiöitä ja elämää Suomessa. Muualta tuleville opiskelijoille suomalainen yhtiskunta edustaa varmasti länsimaista korkealaatuista koulutusta, mutta sisältää myös paljon sellaista, mihin he eivät välttämättä omassa kulttuurissaan tai kokemuspiirissään ole tottuneet.

4.1 Uskonnon määrittelyä

Sosiologisesta näkökulmasta uskonto määritellään lyhykäisyydessään järjestelmäksi, joka koskee pyhiä ja maallisia asioita. Tämä on yleisimpiä käsityksiä ranskalaisen sosiologin Emile Durkheimin vuonna 1912 julkaisemaan *Uskontoelämän alkeismuodot* –teokseen perustuen. Pyhän käsitteeseen pohjautuvaa määritelmää kutsutaan funktionaaliseksi, sillä sen mukaan uskonto määrittyy jonkin tehtävän, toiminnon tai tarkoituksen kautta (Närvä 2020, 56). Uskontoihin saattaa liittyä henkimaailmaa, jumala, jumalia tai

yliluonnollisuuden ulottuvuuksia, mutta ne saattavat yhtä lailla puuttua uskonnoista. Seemiläisissä uskonnoissa, kuten juutalaisuus, kristinusko ja islam, ovat eritoten keskeisessä roolissa mysteeri maailman luomisesta, elämän tarkoituksen ajatus ja Jumala kaiken luoja. Tällaiset aspektit eivät puolestaan ole esimerkiksi buddhalaisuuden ydinkysymyksiä. (Aro & Jokivuori 2015, 181–182.)

Yhteistä kaikenlaisille uskonnoille vaikuttaa kuitenkin olevan sekä reaalisten että ideaalisten asioiden jakautuminen kahteen luokkaan, jotka ovat toisistaan selkeästi erottuvia, vastakkaisia. Nämä ryhmittymät voidaan ilmaista sanoin pyhä ja profaani. Viimeksi mainittu on maallisen, arkipäiväisen ja tavallisen ilmentymä. Pyhä eli sakraali edustaa puolestaan salattua ja tavallisuudesta poikkeavaa ja se määrittyy suhteessa ylliluonnolliseen ja tuonpuoleiseen ulottuvuuteen. On juuri uskonnollisen ajattelun piirre, että maailma ulottuvuuksineen, kokonaisuutena, voidaan jakaa sekä pyhään että profaaniin. Uskonnolliset myytit, uskomukset, opit ja legendat kuvaavat pyhien asioiden ominaisuutta tai ilmenemistä suhteessa toisiinsa tai profaaneihin asioihin. (Aro & Jokivuori 2015, 179–182; Dhima 2016, 104.)

Toisaalta uskonnon määritelmiin on viime vuosikymmeninä suhtauduttu myös kriittisesti ja niiden tarpeellisuutta on jopa kyseenalaistettu. Uskontotieteen näkökulmasta määritelmille on kuitenkin nähty tarvetta, mutta niitä on myös kehitetty ja uudistettu. Esimerkiksi yliluonnollisuuden käsitteellä on juutalais-kristillinen ja länsimainen tausta ja sitä on kuitenkin hyödynnetty eniten uskontojen määrittelyssä. Lähtökohtaisesti uskonnonmäärittelyssä on pyritty kuitenkin objektiivisuuteen ja on jopa yleisesti tuotu esiin, ettei uskonnon perimmäistä tai lopullista olemusta ole tarkoitukseen julistaa määritelmien avulla. (Närvä 2020, 55–58.)

Pyhä-profaani-jaottelun sekä yliluonnollisuuden käsitteen lisäksi uskontoja on määritetty myös perimmäisen huolenaiheen (engl. *ultimate concern*) kategorian kautta. Perimmäinen huolenaihe on sen määrittelijän, saksalais-yhdysvaltalaisen teologi Paul Tillichin mukaan ”kokemus, jolle kaikki muut huolet ovat alisteisia, ja joka sisältää vastauksen kysymykseen elämän tarkoituksesta”. Pääasiallisesti uskontoja määritellään essentialistisen ja funktionaalisen määrittelytavan kautta sekä termejä täsmentämällä. Essentialistisen määritelmän keskiössä on pyrkimys löytää jonkin ilmiön muuttumaton olemus, joka on pätevä alati ja kaikkialla. Se ei ole sovellettavissa aistihavainnollisiin selityksiin, vaan uskonto käsitetään ilmiönä tuonpuoleiseksi eli transsendentaaliseksi. Funktionaalisen määritelmän mukaan uskonnolla on jokin tietty sosiaalinen tai psyykinen tehtävä, kuten esimerkiksi tyydyttää ihmisen älyllistä tarvetta käsitellä maailmankaikkeutta. (Närvä 2020, 56–58.)

4.1.1 Uskonto, pyhyys ja moderni ihminen

Kuuluisa laulaja Tarja Turunen sanoi kirkkokonserttiaan edeltävässä haastattelussa vuonna 2008, ettei koe olevansa uskonnollinen ihminen eikä koe kirkon instituutiota itselleen edes läheiseksi, mutta kuvaillee itseään hengelliseksi ihmiseksi, joka uskoo korkeampaan voimaan (MTV Uutiset 2008). Hänen lausuntonsa on kuin oppikirjaesimerkki uskontososiologian ja antropologian saralla tehdyistä havainnoista nykyisestä uskonnollisuuden kehityksestä. Siinä missä aiemmin ajateltiin muun muassa sosiologi Max Weberin mukaan tieteen ennen pitkää syrjäyttävän uskonnon sekularisoituvassa modernissa maailmassa, onkin viimeaikaisten tutkimusten valossa havaittu, ettei uskonnollisuus ole suinkaan häviämässä. Kyse on pikemminkin uskonnollisuuden ja uskonnon harjoittamisen muutoksista yhteiskunnallisesta ja institutionaalisesta kohti yksilöllistä ja henkilökohtaista. Ihmisyyden perusolemukseen kun nähdään kuuluvan erottamattomasti niin kutsuttu uskonnollinen impulssi, jonka avulla ihminen pyrkii etsimään perimmäistä ja arkitodellisuuden ylittävää tarkoitusta. (Geels & Wikström 2009, 391–452.)

Institutionaalisen uskonnollisuuden menettäessä kannattajiaan niin kutsutulle ”tilkkutäkkiuskonnollisuudelle” voidaan puhua sekularisaatiosta yhteiskunnallisella tasolla mutta sakralisaatiosta yksilötasolla. Viimeksi mainittu tarkoittaa kunkin ihmisen omaa, henkilökohtaista pyhää ja loukkaamatonta juuri kulloisessakin omassa elämänpiirissään. Tämä tarkoittaa yhteiskunnan pirstaloitumista ja vieraantumista uskonnollisista normeista ja instituutioista samalla, kun ihmiset kehittävät henkilökohtaista uskonnollisuuttaan, johon he keräävät aineksia monista uskonnollisista traditioista. Tämän ei tarvitse välttämättä tarkoittaa silti välinpitämättömyyttä suhteessa uskonnollisiin kysymyksiin, vaan niiden nähdään olevan yksinkertaisesti henkilökohtaisia yksityisasiota. Kirkon roolin nähdään useimmiten rajoittuvan elämän siirtymäriittien äärelle, kuten esimerkiksi kasteen, häiden tai kuoleman kohdalla. Ilmiö vaikuttaa siltä, että tapaa uskoa ja kokea hengellisyyttä ei haluta ottaa vastaan kenenkään muun kuin itsen määrittelemänä. (Geels & Wikström 2009, 392–393.)

4.1.2 Pyhän käsitteen kulttuurinen merkitys yhteiskunnassa

Juutalais-kristillisen perinteen pohjalta pyhyys on muun muassa täydellisyyttä ja myös Jumalan ominaisuus. Pyhä-sanana hepreankielisen sanajuuren (hepr. *qđš*) merkitys viittaa eron tekemiseen ja tarkoituksella Jumalalle erotettuun asiaan (esimerkiksi uhri), jonka täytyi olla olemukseltaan eheä, täydellinen ja kokonainen. Vanhan Testamentin mukaan maallinen hyvä on seurausta Jumalan suomasta siunauksesta, mitä vaille jäädessään olisi alttiina vaaroille. Siunauksen myötä Jumala suo luoduilleen järjestystä ja

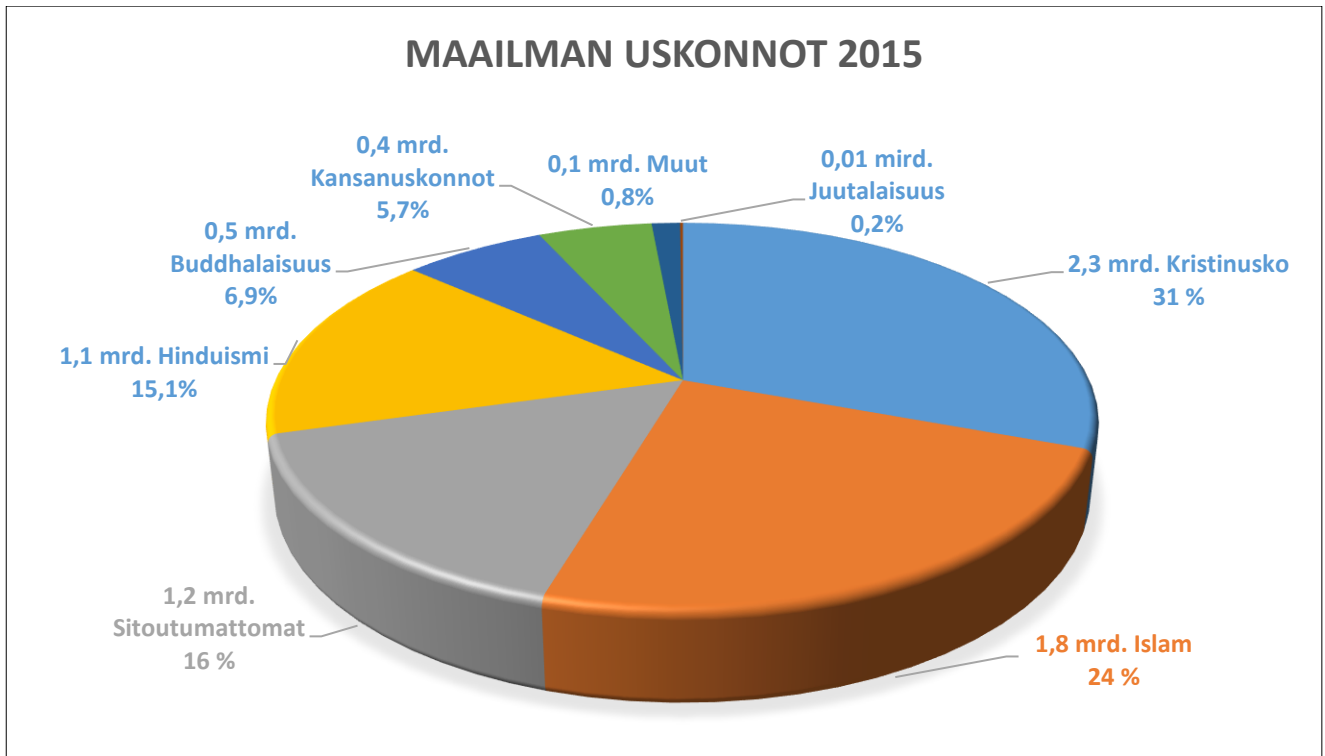
hedelmällisyyttä. Näiden ylläpitämisen takasi ihmisen ja Jumalan välille solmittu liitto, jota tuli vaalia käskyjä ja säädöksiä noudattaen. Ihminen pyrkii siis saavuttamaan elämässään kosketuksen pyhään Jumalaan ja sitä myöten hankkimaan siunauksen noudattaessaan kieltoja, käskyjä ja säädöksiä. Niiden rikkomisesta koituu puolestaan vaaraa, hedelmättömyyttä, kulkutauteja ja sekaannusta. (Douglas 2000, 102–103; 5. Moos. 28:15–24.)

Vastaavanlaisesta näkökulmasta voidaan tarkastella myös primitiivisiä rituaalisia välttämissääntöjä; niiden noudattamatta jättäminen on vaarallista. Seremonioiden ja käskyjen noudattamisen myötä ihminen luo ajatuksen Jumalan pyhydestä. Se on välttämätöntä, sillä yhteydessä pyhään ihminen kukoistaa ja saavuttaa menestystä, mutta tuhoutuu joutuessaan siitä eroon. (Douglas 2000, 21, 102–103.) Pyhän käsitteen oivaltaminen sosiologisesti ja kulttuurisesti johtaa mielestämme mielenkiintoisiin havaintoihin. Se auttaa myös hahmottamaan pyhän olemuksen tärkeyttä uskonnossa sekä yhteiskunnallista merkitystä suhteessa hyvinvointiin ja talouteen; Vanhan Testamentin säädökset ovat omalta osaltaan olleet mahdollisesti vaikuttamassa kristilliseen yhteiskuntakehitykseen ja luomassa näkökulmaa siitä, että pyhän Jumalan suomaa siunausta kohti kunnioituksella ja nöyryydellä ponnisteleva kuuliainen kansakunta menestyy.

4.2 Kristillinen kirkko länsimaisen yhteiskunnan toimijana

Kristillisen kirkon merkitys eurooppalaisen yhteiskuntarakenteen kehitykselle on huomattava; se on ainoa instituutio, joka on jatkunut suoraan aina antiikin ajoista keskiajalle ja nykyaikaan. Se on toiminut maallisen vallan vastapainona ja hallinnollisena esikuvana sekä vaikuttanut oleellisesti sivistyksen ja kulttuurin kehitykseen. (Lehtonen 1999, 27–28.) Suomen kohdalla merkitys on suuri, sillä kirkollisen organisaation leviämisen myötä myös valtiollinen kehitys otti ensiaskeleitaan Ruotsin kuningaskunnan synnyn myötä. Kirkollinen tietotaito tarjosi hallinnollisesti ylivoimaisen työkalun, nimittäin luku- ja kirjoitustaidon, kehittyneen hallinnollisen järjestelmän sekä sovellettavissa olevan verotusjärjestelmän. (Lehtonen 1999, 26–27.) Sosiaalihuollon ja koululaitoksen synty ja kehitys, samoin kuin myös tasa-arvoon tähtäävä yhteiskuntarakenne ovat myös kristillisen kirkon toiminnan ansiota (Malkavaara 2017, 57–59; Ketola 2016, 52; Niemi & Sinnemäki 2019, 113–137).

Kristinusko on noin 2,3 miljardin (KUVIO 3) jäsenmäärällään maailman suurin uskonto; sitä edustaa reilu kolmannes maailman väestöstä (Hackett & McClendon 2017). Vuoteen 2050 mennessä kristittyjen määrän arvioidaan olevan 2,9 miljardia (Ketola ym. 2016, 22). Noin puolet maailman kristityistä on katolilaisia, vajaa 37 % edustaa protestanttisia kirkkoja ja 12 % on ortodokseja (Pew Research Center 2011). Kristittyjen pyhä kirja Raamattu on maailman käännettyin kirja; vuoden 2019 alun tilanteen mukaan sitä oli käännetty jo 692 kielelle, eli periaatteessa sitä on saatavilla äidinkielellään 5,6 miljardille ihmiselle (Kirkko ja kaupunki 2019).

KUVIO 3. Maailman uskonnot kannattajien jäsenmäärän mukaan lukuina ja prosenttiosuuksina vuonna 2015 (Hackett & McClendon 2017)

Nykyisen kehityksen mukaan kristinuskon jalansija on sekularisoituvassa eli maallistuvassa Euroopassa kuitenkin pienenemässä kristittyjen määränemmistön keskittyessä Latinalaisen Amerikan, Aasian ja Afrikan maihin (Hackett & McClendon 2017; Ketola ym. 2016, 21). Suuntaus kertoo myös muutoksista uskonnollisuuden ilmenemisessä, mikä tarkoittaa eriytymistä, privatisoitumista, tunnustuskuntien rajojen katoamista sekä toisaalta kokemusten ja tunteiden painottumista. Myös uskontoneutraalius on terminä ilmestynyt julkiseen keskusteluun tarkoittaen uskonnon ja muun julkisen toiminnan ja keskustelun erottamista toisistaan. Senkin on kuitenkin viimeisimpien tutkimusten valossa nähty olevan vain seurausta luterilaisuuden mukanaan tuoman tasa-arvoihanteen kiihtyneimmästä kehitysmuodosta (Haikala 2020). Kyse on myös kansainvälisyyden myötä moninaisuuden lisääntymisestä sekä internetin mahdollistamista uusista tiedonvälityksen keinoista. (Sohlberg & Ketola 2016, 24; Kallioniemi 2005, 14). Eurooppalaisten kristittyjen osuus koko maailman kristikunnasta on 26 %:n luokkaa, mikä kuvastaa väestönkasvun ja kristinuskon painopisteen kehitystä (Heikka 2018, 25). Toisaalta läntisen Euroopan maissa yli 90 % väestöstä on kastettu jossain elämänsä vaiheessa (Pew Research Center 2018, 6), mikä selvästi osoittaa kristinuskon vahvan jalansijan ja kulttuurisen ilmapiirin länsimaisessa yhtiskunnassa.

4.3 Kristillisyyden ja evankelis-luterilaisen kirkon vaikutus Suomessa

Tutkimusten mukaan Suomesta on tullut kristillinen maa vähitellen pitkällä aikavälillä. Ensimmäiset kristinuskosta kertovat hautalöydöt, kuten ristiriipukset ja Neitsyt Marian kuvat ajoittuvat 500-luvulle. Uskon muutos ja sen syvällisempi sisäistäminen tapahtui kuitenkin vasta Brittein saarten ja manner-Euroopan lähetystyön vaikutuksesta. Tästä kehityksestä kertoo vuodelta 1000 alkanut hautaustavan muutos; kahdessa sadassa vuodessa siirryttiin polttohautauksesta ruumishautaukseen. (Heininen & Heikkilä 2017, 12).

Kirkon ansiosta länsimainen kulttuuri tuli Suomeen tuoden mukanaan luku- ja kirjoitustaidon, kirjat ja latinalaisen kirjakielen. Saarnastuolista lausuttavaa kristinuskon perussanomaa alettiin kirjata suomeksi jo varhaiskeskiajalla, mutta vasta reformaatio toi Suomelle kansankielisen kirjallisuuden. Ensimmäinen painettu suomenkielinen kirja on Mikael Agricolan vuonna 1543 julkaisema Aapinen, jonka sisältämä katekismus tuli opetella ulkoa. Kirjan avulla opeteltiin lukemaan ja kinkereillä sitten tentattiin luku- ja kristinopin taitoa. Viisi vuotta Aapisen jälkeen julkaistiin Agricolan tärkeimpänä työnä pidetty Uuden testamentin suomennos ja kokonaan suomenkielinen Raamattu julkaistiin vuonna 1642. (Heininen & Heikkilä 39–40; 51–53; 69–70).

Tutkimusten mukaan myös Suomen kehittyminen sukupuolten välisen tasa-arvon kärkimaaksi oli sekin muun muassa kristillisen ihmiskäsityksen pohjalta nousseiden pyrkimysten ansiota sekä kristillisen herätysliikkeen tulosta. Koululaitoksen kehittäjän Uno Cygnaeus piti koulutusta tärkeänä juuri sen vuoksi, että se vahvisti ihmisen mahdollisuuksia toteuttaa kutsumustaan olla Jumalan kuvana maan päällä. Hän kannatti myös kaikkien yhtäläisiä opiskeluoikeuksia säätyyn, asemaan tai sukupuoleen katsomatta, toisin kuin esimerkiksi toinen koulutusjärjestelmän kehittäjä, kansallisorinoilija J. V. Snellman. Herätyskristillisissä liikkeissä naiset eivät puolestaan olleet vain aktiivisia osallistujia vaan myös johtajia ja organisoijia. Tällaisten merkityksellisten roolien hallitseminen johti myös naisten vaikutusvallan lisääntymiseen muilla yhteiskunnan osa-alueilla. (Jalava 2010, 45–63; Sulkunen 2007, 41–42.)

Merkittävä esimerkki kristinuskon roolista suomalaisessa yhteiskunnassa on lähes katkeamattomana säilynyt 700-vuotinen joulurauhan julistamisen perinne. 1300-luvulla alkanut tapa on ainutlaatuinen, sillä tietyvästi missään muualla joulurauhaa ei ole julistettu yhtä uskollisesti keskiajalta tähän päivään. Kirkon merkitys yhteiskuntarauhan ylläpitämisessä tulee vahvasti näkyviin julistuksen myötä. Joulun vietto ja joulurauhan käsitteen lanseeraaminen voidaan nähdä Jouluevankeliumin enkelten *Maassa rauha* -

kehotuksen käytännöllisenä jatkumona ja toteuttamisena. Joulurauhan julistus on ollut yleinen käytäntö Pohjoismaissa keskiajalla. Kristillisissä maissa sodankäynti on pyritty keskeyttämään jouluaattona – tämä on ollut kirjoittamaton laki. Joulurauhan yhteiskunnallista tehtävää ja merkitystä on kehitetty vastaamaan myös nykyajan moni-ilmeisen yhteiskunnan tarpeisiin. Tästä kertoo joulurauhaperinteeseen vuodesta 1994 liittynyt eri kirkkokuntien piispojen ekumeeninen rauhanvetoomus Turun tuomiokirkossa. Jouluaattona sekä joulurauhan julistuksen että vetoomuksen voi nähdä televisioituna ympäri maailmaa. Lisäksi paikan päälle Turun Vanhalle Suurtorille on yleensä kerääntynyt noin 10 000 ihmistä kuuntelemaan joulurauhan julistusta Brinkkalan talon parvekkeelta jouluaattona kello 12. Poikkeuksellisesti koronatilanteen vuoksi vuonna 2020 paikalle ei päästetty yleisöä. (Joulurauhan julistus; Joulukaupunki.)

Vuonna 1903 tuli tavaksi laulaa ennen joulurauhan julistusta Martti Lutherin virsi ”*Jumala ompe linnamme*” (Joulurauhan julistus). Tuolloin oli pahimmillaan niin kutsuttu sortokausi, ja kansa sai oletettavasti turvaa, lohtua ja yhteenkuuluvuudentunnetta uskosta, rukouksesta ja virsistä. Jopa tasavallan presidentti Kyösti Kallio kehotti myöhemmin samaista virttä siteeraten Suomen kansaa turvautumaan Jumalaan vuonna 1939 Suomen ollessa Sodassa Neuvostoliiton kanssa (Himberg 2012). Myös armeijan ylipäällikkö C. G. E. Mannerheim lujitti kansalaistensa ja sotilaitensa taistelutahtoa sodan aikana käyttäen uskonnollista kieltä; hän puhui kaitsemuksesta ja johdatuksesta sekä pyysi Korkeimman suojelusta. Hän määritteli kuuluisat suomalaisille taistelunarvoiset ja pyhät asiat talvisodan alettua vuonna 1939 pitämässään puheessa, jossa kehotti sotilaitaan taistelemaan kodin, uskonnon ja isänmaan puolesta. Hänen antamansa päiväkäsky Suomen äideille vuonna 1942 puhuu sekin muun muassa rukouksesta kansan turvallisuuden hyväksi. Sodanaikainen julistus sijoitettiin sen aikaisiin kirkkoihin, joissa niitä näkee yhä tänäkin päivänä osoittamassa konkreettisesti kansallisen identiteetin, turvallisuudentunteen ja kirkon yhteiskunnallisen merkityksen asemaa Suomessa. (Jalovaara 2018, 120–121; Särkiö 2020.)

Kristinusko näkyy edelleen yhteiskunnan johdon viestinnässä, esimerkiksi presidentti Sauli Niinistön viimeisimmässä uudenvuodenpuheessa, jossa hän toivotti kansalle Jumalan siunausta. Tapa on ollut käytössä myös Martti Ahtisaarella ja J. K. Paasikivellä. Valtiomme kahdestatoista presidentistä ainoastaan Tarja Halonen ei ole virkakautensa (2000–2012) aikana kuulunut Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Häntä on kuitenkin luonnehdittu uskontomyönteiseksi presidentiksi ja hän osoitti kunnioittavansa ja arvostavansa kirkon työtä. Presidenttikautensa jälkeen hän palasi takaisin kirkon jäseneksi, ja on sittemmin ollut usein vieraana sekä kutsuttuna puhujana kirkollisissa tilaisuuksissa. (Jalovaara 2018, 215–229.)

Kristinusko ja erityisesti luterilaisuus vaikuttavat edelleen erityisen voimakkaasti suomalaisiin arvoihin ja yhteiskuntaan (Ketola ym. 2016, 254–262). Kristilliset elämänarvot, mentaliteetti ja esimerkiksi luterilainen työmoraali ovat olleet juurtuneena kansakuntaamme jo ennen Suomen itsenäisyyden aikaa, jolloin valloittajamaa Venäjä huomasi reformaation myötä Suomeen rantautuneen luterilaisuuden hyvät vaikutukset. Ne olivat suorassa suhteessa kansalliseen kuriin ja järjestykseen, eikä kansaa pyritty vierottamaan siitä tai pakkokäännyttämään ortodokseiksi. (Portman 2020, 33–39.) Kristinuskon vaikutus on nähtävissä konkreettisesti monin eri ilmentymisin. Esimerkiksi Suomen sijoittumista tätä nykyä ykkösjälle maailman kirjasivistyneimpänä maana pidetään alun alkujaan protestanttisen uskon aikaansaannoksena (Sinnemäki 2020, 53–89).

Suomessa valtion ja kirkon suhde on ollut tiivis, vaikkakin se on koko ajan ohentumaan päin. Vuoden 1922 uskonnonvapauslaissa vahvistettiin sekä evankelis-luterilaisen että ortodoksisen kirkon lainsäädännöllinen erityisasema, minkä vaikutus on ulottunut pitkälle. Se on ilmennyt esimerkiksi kirkon julkisoikeudellisena asemana, kirkollisveroina sekä erityistehtävissä. Viimeksi mainittuja ovat muun muassa vankiloihin ja puolustuslaitokseen perustetut papin virat. Vuoteen 1995 asti oli valtiolla lisäksi velvollisuus ylläpitää tuomiokapitulia ja vuoteen 2000 asti tasavallan presidentin tehtävänä oli nimittää piispa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallinen asema näkyy kuitenkin erityisesti yhä sen lakisääteisissä tehtävissä, kuten hautausmaiden ylläpidossa ja hautaustoimessa, väestökirjanpidossa sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpidossa. Näitä tehtäviä varten opetus- ja kulttuuriministeriö osoittaa kirkolle valtionrahoitusta. Tämän valtion ja kirkon suhteen on kuvailtu olevan vuorovaikutteinen ja yhteistyöorientoitunut. (Sihvola 2011, 299–302; Opetus- ja kulttuuriministeriö; Latvus 2020, 35.)

4.4 Lähimmäisenrakkaus ja kultainen sääntö

Kultaisen säännön ajatus, joka kristillisessä yhteydessä ilmenee myös toisin sanoin rakkauden kaksoiskäskyssä tarkoittaa sekä Jeesus Nasaretilaisen Vuorisaarnassa, Matteuksen evankeliumin 7.n luvun 12:ssa jakeessa antamaa opetusta: ”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille.” että niin sanottua Jumalan lain tiivistelmää, jossa kehoitetaan rakastamaan Jumalaa koko sydäimestään ja lähimmäistään niin kuin itseään. Tämä löytyy sekä Luukkaan evankeliumista luvusta 10 jakeesta 27 että Matteuksen evankeliumista luvusta 22, jakeista 37–39. Kristillisessä, lähimmäisenrakkauteen perustuvassa etiikassa kultainen sääntö on keskiössä. Vastaavanlaista ohjeistusta löytyy myös muiden uskontojen ja aatteiden piiristä. (Kultainen sääntö 2021; Rakkauden kaksoiskäsky 2021.)

Evankelis-luterilaisen kirkon yhden merkittävimmän oppi-isän, Martti Lutherin eettisen ajattelun perimmäisenä ajatuksena pidetäänkin juuri tuota Vuorisaarnan kultaista sääntöä. Lähimmäisen huomioiminen ja tämän asemaan asettuminen ovat pohjana kirkon avustustyössä, diakoniassa sekä Lutherin käsityksessä ihmisen tehtävästä maailmassa; kukin virka ja kutsumus oli pohjimmiltaan lähimmäisen hyväksi toimimista ja palvelemista. Luterilaisen teologian ja etiikan mukaan hyvien tekojen tekeminen ei ole oman taivaspaikan ansaitsemista, vaan Kristuksen rakkauden ihmisessä aikaansaamaa toimintaa, jossa asetutaan toisen ihmisen asemaan ja pyritään toimimaan siten, miten toivoisi itseään vastaavassa tilanteessa kohdeltavan. (Kopperi 2015, 23–26.)

Tämän luvun myötä olemme valaisseet myös opinnäytetyömme teologista ulottuvuutta; oman kristillisen vakaumuksemme myötä koemme tärkeäksi asettua lähimmäistemme, kansainvälisten opiskelijoiden asemaan. Haluamme tarjota heille lämmintä kohtaamista ja vieraanvaraisuutta sekä lähimmäisenrakkautta ja mahdollisuutta kotoutua. Kirkon oppilaitosyhteistyö tarjoaa mahdollisuuksia tutustua suomalaiseen kulttuuriin ja arvopohjaan, verkostoitua ja sitä myöten myös integroitua. Seuraavissa luvuissa 4.4.1 ja 4.4.2 käsittelemme tarkemmin kristillisen vieraanvaraisuuden, lähimmäisenrakkauden sekä suvaitsevaisuuden määritelmiä.

4.4.1 Kristillinen vieraanvaraisuus ja suvaitsevaisuus

Kristilliseen traditioon kuuluu vahvasti toisten huomioiminen, mutta erityisesti myös muiden kuin omien läheisten ja sukulaisten rakastaminen. Raamatun Uudessa Testamentissa, mutta myös jo Vanhassa Testamentissa puhutaan painokkaasti sen puolesta, kuinka toisten elämäntilanne tulee ottaa huomioon ja pyrkiä samaistumaan toisen asemaan, osoittamaan vieraanvaraisuutta muukalaisille ja rakastamaan myös vihollisia. Raamatussa mainitaan liki 40 kertaa vastuun kantaminen muukalaisista, paljon enemmän kuin esimerkiksi lähimmäisen rakastaminen (Granvik 2021). Vanhan Testamentin säädöksissä ilmenevät käänteentekevät kulttuuriset säännöt muukalaisten ja vähäosaisten kohtelusta, jotka jo vuosituhsia sitten pyrkivät ohjaamaan ihmisiä solidaariseen ja tasa-arvoisempaan yhteiskunnalliseen toimintaan. Ne ovat pohjana käsityksen laajenemiselle tiukkarajaisesta etnisestä identiteetistä kohti laajempaa, koko ihmiskuntaa koskettavaa maailmankansalaisuutta. (Matt. 5:44, Luuk. 6:27–35; Saarinen 2008, 5; Sihvola 2011, 189–193.)

Kun maahanne tulee muukalaisia asumaan keskuudessanne, älkää sortako heitä. Kohdelkaa joukossanne asuvia siirtolaisia ikään kuin he olisivat heimolaisianne ja rakastakaa heitä kuin itseänne, sillä te olette itsekkin olleet muukalaisina Egyptissä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. (3. Moos. 19: 33–34)

Jumalaa palveltaessa koskevat teidän keskuudessanne asuvia muukalaisia samat säädökset kuin teitäkin. Teidän on sukupolvesta toiseen aina noudatettava tätä määräystä: Herran edessä nämä muukalaiset ovat samassa asemassa kuin te. (4. Moos. 15:15)

Kun olette korjanneet viinitarhanne sadon, älkää suorittako jälkikorjuuta, vaan antakaa muukalaisen, orvon ja lesken korjata loput. (5. Moos. 24:21)

Älkää unohtako osoittaa vieraanvaraisuutta, sillä jotkut ovat yösjän antaessaan tulleet majoittaneeksi enkeleitä. (Hepr. 13:2)

Erityisen merkittäväksi suhtautumisessa toisiin ihmisiin ja muukalaisiin nousee Jeesuksen opetuksessa viittaus siihen, että palvellessaan avun tarvitsijoita ihmiset palvelevat Jumalaa (Matt. 25:35–36,40). Käytännön toiminta lähimmäisen hyväksi yhdistetään näin hengelliseen ulottuvuuteen; arkielämän teon kautta voi lähimmäistään palvellessaan palvella Jumalaa ja toteuttaa Hänen tahtoaan. Tämän vahvemmin tuskin voi ilmaista lähimmäisen auttamisen ja vieraanvaraisuuden tärkeyttä.

Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni. -- Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle. (Matt. 25:35–36,40)

Vieraanvaraisuuden henkilökohtaista osoittamista voidaan kutsua jopa ruumiin ja mielen teologiaksi. Se oli lähestulkoon varhaisten kristittyjen ominaispiirre ja sen on havaittu saavuttavan myös filosofisia piirteitä. Kirkkoisä Johannes Khrysostomoksen mukaan kyse ei tällöin ole vain mekaanisesta käytännön toiminnasta ja järjestelystä, vaan sydämen ja mielen tasolla tapahtuvasta virittäytymisestä siihen tilaan, jossa vieraanvaraisuutta tarjotessa tullaan toisten palvelun kautta itse tyydytytyiksi. Oikealla mielenlaadulla osoitettu vieraanvaraisuus on huomaavaista ja hienotunteista, eikä sen ole tarkoitus saattaa kohdettaan nolostumaan palveluksen vastaanottamisesta. Samaa ajattelutapaa ilmenee myös antiikin filosofiassa tiedostetussa palvelun filosofiassa (lat. *beneficia*, engl. *favors*), jossa oli tärkeää salata tai kätkeä itse antamisen tapahtuma; silloin antaja ei pääse rehvastelemaan anteliaisuudellaan, vaan saa olla ennemminkin itse saajan kuin antajan roolissa. Kyse kun ei ole pelkästä ajatuksella luodusta illuusiosta, vaan siitä tosiasiaista, että konkreettisesti ja omin käsin palvellessamme lähimmäisiämme saamme siitä

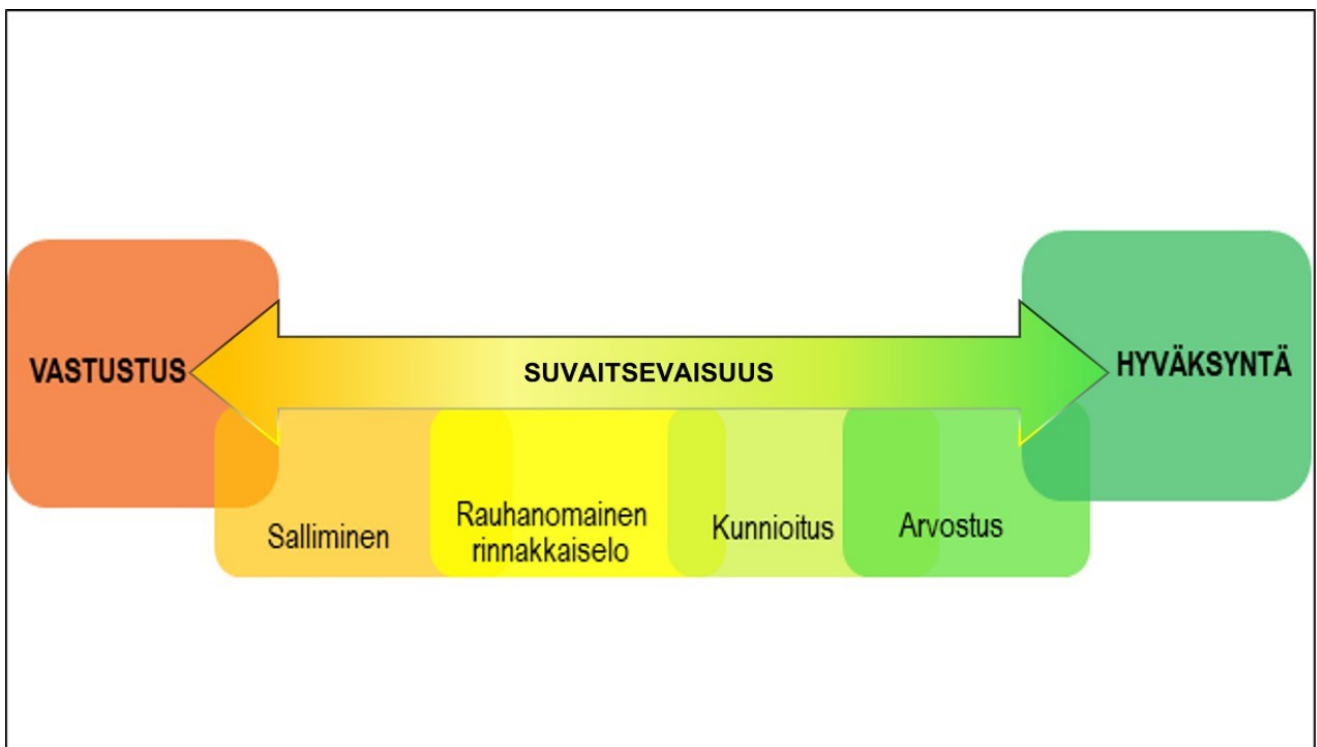
puolestaan mielellemme muun muassa innostusta ja siunausta. Auttamisen nähdään olevan myös kristillisen kirkon päätehtävä ja tarjoavan sen yleisesti hyväksyttävälle, osallistuvalla olemassaololle oikeutusta sekulaarissa yhteiskunnassamme. (Saarinen 2008, 2–8.)

Suvaitsevaisuutta ja solidaarisuutta pidetään toimivan hyvinvointivaltion elinvoiman ja taloudellisen menestymisen perustana. Niin kutsutun luonnollisen moraalilain nähdään velvoittavan ihmisiä keskinäiseen solidaarisuuteen eli yhteisvastuullisuuteen, mutta luterilainen moraalinen mielenlaatu eli eetos vielä vahvistaa sitä. Täydellisen solidaarisuuden, kuten tasa-arvon, vapauden sekä oikeudenmukaisuuden toteutuminen inhimillisyyden epätäydellisessä maailmassa on kuitenkin mahdotonta. Yhtäläisenä ja todellisena pyrkimyksenä tulisi kansainvälisellä tasolla kuitenkin olla solidaarisuuden edistäminen. Kristillinen painotus sekä lähimmäisten että vihamiesten rakastamiseen on uskonnollinen lisävaatimus. Lisäksi luterilainen katsomustapa uskonnollisena eetoksena tarjoaa resursseja, jotka voivat viedä eteenpäin käytännöllistä eettistä toimintaa. Länsimaissa syntynyt ja vallalla oleva suvaitsevaisuusajatus on mitä suurimmalta osin myös kristillistä perua, sillä se ei ole ominaista muutoin eurooppalaisen ajattelun pohjana olleille antiikin Kreikan ja Rooman filosofioille. (Sihvola 2011, 123–128; 189–193.)

Suvaitsevaisuus on termi, jonka olemme havainneet olevan yleisesti käytössä keskusteltaessa erilaisista maailmankatsomuksista, kulttuureista, uskonnoista sekä poliittisista tai ideologisista aiheista. Suvaitsevaisuudella ja suvaitsemattomuudella saatetaan leimata ihmisiä tai perustella joitakin toimintoja. Suvaitsevaisuudella on usein myönteinen leima, koska se saatetaan mieltää suopeuden synonyymiksi suhteessa toisen ihmisen ajattelu- tai toimintatapaan. Kyse ei kuitenkaan ole kovin yksiselitteisestä tai yksinkertaisesta asiasta, jota lähestymmekin seuraavaksi läheisten ja vastakkaisten termien avulla.

Suvaitsevaisuus ei ole hyväksymistä, ei välinpitämättömyyttä, muttei sietämistäkään. Joudumme esimerkiksi sietämään onnettomuuksia, mutta estäisimme ne välittömästi, mikäli se olisi mahdollista. Niitä asioita kohtaan olemme puolestaan välinpitämättömiä, jotka eivät merkitse meille paljoa, kun taas meidän on helppo hyväksyä sellaiset asiat, jotka ovat linjassa omien periaatteidemme ja pyrkimystemme kanssa. Suvaitsevaisuudessa olennaista on merkittävä erimielisyys osapuolten välisestä tärkeänä pitämästään asiasta, esimerkiksi uskonnollisessa keskustelussa käsityksessä Jumalasta. Suvaitsevaisuus on usein vastavuoroista, mutta ei edellytä sitä, sillä suvaitsevaisuus perustuu vapaaehtoisuuteen. (Sihvola 2011, 188–189, 254–257; Iso-Herttua 2016a, 34–36.)

Suvaitsevaisuutta havainnollistamme Juha Sihvolan määritelmien pohjalta luomamme kuvion 4 mukaisesti, missä sitä kuvataan liukuvana käsitteenä vastustuksen ja hyväksynnän rajapinnoilla. Riippuen ilmenevän suvaitsevaisuuden asenteen voimakkuudesta siinä on eroteltavissa eri asteita vastahakoisen ja myötäsukaisen välillä, joita ovat pelkkä salliminen, rauhanomainen rinnakkaiselo, kunnioitus ja arvostus. Suvaitsevaisuuden molempien rajapintojen äärellä on asioita, joissa ei välttämättä ole suotavaa olla suvaitsevainen. Esimerkiksi rikollisuutta ja väkivaltaa ei tule suvaita, mutta puolestaan suhtautumisessa vaikkapa etnisiin vähemmistöihin pelkästään suvaitsevaisesti voidaan kyseisen asenteen nähdä olevan suorastaan loukkaavan.

KUVIO 4. Suvaitsevaisuuden määritelmän rajat ja eri asteet (Sihvola 2011, 188–189, 254–257)

Olenaisimmillaan suvaitsevaisuuden määritelmää ja sen asteittaisuutta voidaan hyödyntää ja havainnollistaa uskontojen ja katsomusten välisen vuorovaikutuksen kentällä. Salliva suhtautuminen on lähimpänä vastustusta, sillä se edustaa varauksellisinta suvaitsevaisuuden muotoa. Siinä esimerkiksi enemmistö sallii vähemmistölle heidän vakaumuksensa mukaisen elämän, kunhan vähemmistö ei uhkaa enemmistön asemaa eikä vaadi yhtäläisiä oikeuksia. Rauhanomaisen rinnakkaiselon periaatetta ilmenee puolestaan useiden suurin piirtein tasaväkisten ryhmien välillä, jolloin tämän suvaitsevaisuuden asteen motiivina on konfliktien välttäminen. Yhteiskuntarauhaan johtava kompromissi tukee myös omien etujen tavoittelua. (Sihvola 2011, 188–189, 254–257.)

Vahvempaa suvaitsevaisuuden muotoa tarvitaan kuitenkin tilanteissa, joissa yhteiskunnassa on vallalla keskenään selkeästi erilaisia kulttuurisen perinteen muotoja ja vakaumuksellisia näkemyksiä suhteessa elämään ja eettisiin kysymyksiin; kunnioittavassa suhtautumisessa osapuolet tunnustavat toisensa tasaveroisiksi kumppaneiksi sekä poliittisesti että moraalisesti. Tällöin pyritään muillakin tavoin tasa-arvoiseen kohteluun myös oikeuksien, vapauksien, etujen ja rasitteiden jakautumisen suhteen. Päätöksenteossa pyritään olemaan suosimatta tai syrjimättä minkään uskonnollisen, vakaumuksellisen tai kulttuurisen seikan perusteella. Kunnioittava suvaitsevaisuus sisältää kuitenkin vaihtelua sen suhteen, miten hyvin erilaisuus saa näkyä; yksityisenä vaiko osana julkista elämänmenoa. Vahvimmillaan suvaitsevaisuus on arvostusta. Tällöin tasaveroisuuden tunnustamisen lisäksi toisen vakaumuksessa kyetään näkemään arvokasta eettistä pääomaa huolimatta niistä mahdollisista virheistä, puutteista tai eroavaisuuksista, joita omasta näkökulmasta katsottuna myös havaitaan. (Sihvola 2011, 256–257.)

Kristillisessä ihmiskäsityksessä jokaisen ihmisen ihmisarvoa tulee kunnioittaa Jumalan kuvana riippumatta siitä, onko ihminen omalla toiminnallaan ansainnut arvostusta (Raunio 2018). Hyvänä käytännön esimerkkinä suvaitsevaisuuden kunnioituksen aspektista kirkollisella kentällä on asiakirja ”Kristillinen todistus moniuskontoisessa maailmassa” (2011). Sen ovat valmistelleet Paavillinen uskontojen välisen dialogin neuvosto (PCID), Kirkkojen maailmanneuvosto (WCC) sekä Maailman Evankelinen Allianssi (WEA) pyrkimyksenään edistää kristillisen todistuksen julistusta ja rauhaa globaalissa monien uskontojen ja katsomuksien maailmassa. Se sisältää periaatteita ja suosituksia. Yhtenä kaikkia kristittyjä koskevana teemanaan se esittelee kunnioituksen periaatteen. Kristittyjä kutsutaan kunnioittamaan kaikkia ihmisiä, sekä ”sitoutumaan ja työskentelemään kaikkien ihmisten kanssa toisiaan kunnioittaen ja edistäen yhdessä oikeudenmukaisuutta, rauhaa ja yhteistä hyvää.” (Kristillinen todistus moniuskontoisessa maailmassa 2011.)

Sekä vieraanvaraisuuden että kunnioituksen teemaa käsittelee myös entinen piispa ja professori Björn Vikström, joka on muun muassa kirjoittanut vastikään kirjan vieraanvaraisuuden teologiasta. Yleisradion tuottamassa ohjelmasarjassa hän nostaa keskeisiä vieraanvaraisuuden teologian ajatuksia esiin; Raamatun kertomuksissa ja tapahtumissa hyvin yleisiä ja keskeisiä ovat vieraanvaraisuus, pöytäseurueet ja hääjuhlat. Juhla-ateria on myös ehtoollinen, jossa Jumala osoittaa vieraanvaraisuuttaan lapsilleen. Tuota tapahtumaa rinnastetaan myös Psalmin 23 viidennen jakeen sanoihin ”Sinä katat minulle pöydän vihollisteni silmien eteen.” Tällöin ehtoollisen vieraanvaraisuudessa saamme kokea turvaa niiden asioiden edessä, jotka uhkaavat viedä toivon ja ilon elämästämme. Tämä ajatus auttaa ymmärtämään sitä vieraanvaraisuutta, jota itse olemme saaneet osaksemme. (Granvik 2021.)

Vikströmin mukaan inhimillisen vieraanvaraisuuden osoittaminen ei aina ole helppoa, esimerkiksi silloin, kun arvomaailmat ovat erilaiset. Vieraanvaraisuus ei ole vain yksipuolista antamista, vaan aitoa vieraanvaraisuutta on myös kuunteleminen ja myös itse vieraaksi asettuminen. Tällöin vieraanvaraisuuden on mahdollista ilmetä tasapuolisena ja vastavuoroisena tapahtumana. Halu tutustua ja ymmärtää toista ihmistä pakottaa pois omalta mukavuusalueelta. Lisäksi vieraanvaraisuuden vastaanottaminen itselle vieraan kulttuurisen mallin mukaan voi olla haastavaa hyväksyä juuri sillä hetkellä, kun sitä kohtaa, mutta kunnioituksen nimissä siihen on pyrittävä, mikäli mahdollista. Omia arvojaan voi kuitenkin tuoda hienovaraisesti esiin silloin, kun on mahdollisuus itse vastavuoroisesti osoittaa vieraanvaraisuuttaan toisille. Arvokas vieraanvaraisuus on niin vieraiden palvelemista kuin myös itse vieraaksi asettumista; se on aidon kiinnostuksen ja kunnioituksen osoittamista toista ihmistä kohtaan. Muuttuvassa maailmassa kohtaamme päivittäin yhä enemmän kanssamme eri tavalla ajattelevia ihmisiä, jolloin vieraanvaraisuus näyttäytyy hienona kuvana dialogista muiden kanssa. (Granvik 2021.)

Uuden Testamentin puolella itse Jeesus rikkoo toistuvasti normeja siitä, keiden kanssa on hyväksyttävää syödä, juoda ja viettää aikaa. Jeesus palveli ihmisiä, mutta saapui myös vieraaksi heidän luokseen. Hän halusi toimillaan osoittaa jokaisen ihmisen arvokkuutta ja merkitystä Jumalan kuvana kääntäen inhimilliset hierarkiat pääläelleen. Myös apostoli Paavalin mukaan Kristuksessa ei ole eroa enää sillä, mitä yhteiskunnallista statusta ihminen edustaa, vaan kaikki ovat samalla viivalla. (Granvik 2021.)

4.4.2 Kristillinen lähimmäisenrakkaus suomalaisessa yhteiskunnassa

Amerikkalais-israelilaisen sosiaalipsykologi Shalom Schwartzin kehittämän arvomittarin mukaan suomalaiset pitävät vuoden 2002 tutkimuksen mukaan muihin Euroopan kansoihin verrattuna keskimääräistä tärkeämpänä kaikkien ihmisten hyvinvointia ja suvaitsevaisuutta, universalismia. Yleisesti ottaen Länsi-Eurooppaa pidetään muun muassa Schwartzin teorioiden mukaan maailman parhaiten onnistuneimpana alueena vapauden ja tasa-arvon yhdistämisessä. Tähän on tutkitusti havaittu talouden vaikuttavan, mutta merkittävästi myös uskonnon. Vertailtaessa Euroopassa vielä katolisia ja protestanttisia yhteiskuntia keskenään havaittiin erityisiä seikkoja. Esimerkiksi yhtä vauraat protestanttiset ja katoliset alueet poikkesivat toisistaan tietyissä arvonäkemyksissä. Protestanttiset alueet olivat katolisia vähemmän materialistisia sekä konservatiivisia. Lisäksi protestanttisen uskon perintö vaikuttaa erityisesti Pohjoismaissa sekä Hollannissa, jossa enemmistö ihmisistä kokee, että toisiin ihmisiin voi luottaa. (Helkama 2015, 103–109.)

Lähimmäisenrakkaus näkyy myös yhteiskunnallisena toimijana yksilöiden ja viranomaiskoneistojen välimaastossa yhdistysten ja järjestöjen muodossa. Yksi merkittävä ja koko kansan tuntema toimija on Veikko Hursti, jonka yli 40-vuotinen ura vähäosaisten auttajana kuvaa merkittävällä tavalla kultaisen säännön todeksi elämistä käytännössä. Hän toteutti elämässään konkreettisesti kristillistä diakoniaa, joka ponnistaa Jeesuksen sanojen ja tekojen vaikutuksesta ollen osa juutalais-kristillistä jatkumoa. Vastaavaa työtä, sosiaalis-karitatiivista palvelua tekevät useat seurakuntien ja kristillisten järjestöjen työntekijät sekä vapaaehtoiset toimijat. Kristillisen lähimmäisenrakkauden vaikutuspiirissä ovat lähes kaikki kansalaiset; jokaisessa Suomen luterilaisessa seurakunnassa on papin ja kanttori-urkurin viran lisäksi pakollisena myös diakoniatyöntekijän virka. (Heinimäki & Jolkkonen 2008, 27–31.) Jotain kansallisesta mentaliteetista kertoo myös se, että Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestämä Yhteisvastuukeräys on vuosittain suurin maassamme järjestetty kansalaiskeräys (Kohtaamisen kirkko 2014, 12).

Arvokäsityksen kristillinen sävy suhteessa lähimmäisiin ei näyttäydy ainoastaan kansalaisten henkilökohtaisissa näkemyksissä ja mielipiteissä, vaan koko valtiollinen systeemimme on rakentunut yhdenmukaisuuden ja tasa-arvon periaatteelle. Tästä esimerkkinä valtiollinen sosiaaliturvajärjestelmä sekä kaikille yhtäläinen oppivelvollisuus, toisin sanoen ilmainen oppimahdollisuus. Verrattuna vaikkapa Yhdysvaltoihin, jossa suuri osa ihmisistä on yksityiseen liiketoimintaan perustuvan terveydenhoitojärjestelmän ulkopuolella, on Suomen koko kansakunnan kattava terveydenhoitojärjestelmä sitä lähes puolet halvempi suhteessa bruttokansantuotteeseen. Myös suomalainen koulutusjärjestelmä on yhdysvaltalaisista systeemiä huomattavasti kustannustehokkaampi. (Helkama 2015, 226.)

4.4.3 Ristin teologia

Ristin teologian käsitteellä on yhteytensä jo aiemmin mainitsemaamme kontekstuaalisen teologian harjoittamiseen. Se on ollut vaikuttamassa 1900-luvun akateemiseen teologiseen keskusteluun filosofisessa, modernissa ja ekumeenisessakin mielessä, mutta se nähdään myös mahdollisuutena jokaisen kristityn hengellisen elämän syventämiseksi. Ristin teologia korostaa ihmisen ja Jumalan eroavaisuuksia ja Jumalan salattua luonnetta, jonka kanssa ihmisen on kuitenkin mahdollista päästä osittain kosketuksiin ristin kärsimyksen sekä rakkauden, ei oman viisautensa, kautta. Tuo rakkaus ilmenee niin itse ristissä kuin kristityn sydämessä synnytetyn rakkauden kanavoitumisena rakkauden tekoihin lähimmäisten hyväksi. (Kopperi 2015, 50–64.)

Ristin teologia on oivallinen tuki ja viitekehys monikulttuurisessa ja -arvoisessa maailmassamme, jossa dilemmat ja vastausta vaille jäävät kysymykset ahdistavat. Omaan ylivoimaisuuteensa tottunut nykyihminen on pulassa, kun ei voikaan ratkaista kaikkea. Ristin teologian sanoma tuo ihmisen oman tarvitsevuutensa ja heikkoutensa äärelle. Kun saa tunnustaa omat puutteensa, voi todella ymmärtää armon ja Jumalan suomien lahjojen merkityksen. On lähes paradoksaalista, että vaikka ihmisen ja Jumalan eroavaisuudet ovat ilmeiset, kärsi Kristus kuitenkin ihmisenä, ihmisen ruumiissa inhimillistä ja konkreettisen fyysistä kipua ja tuskaa. Tätä faktaa valottamalla Martti Luther pyrki ristin teologiassa tuomaan kärsivän Kristuksen kouriintuntuvasti lähelle ihmistä katolisen teologian sijaan. Se kun alkoi olla arjen inhimillisyydestä etäännyneempää ja niin kutsuttua ”kunnian teologiaa” (Mannert 2010, 17). Tällöin ihmisen on mahdollista ymmärtää, että ihmiselämän läpikäynyt Jumalan Poika tietää inhimillisen elämämme kokemukset ja on rinnallakulkijamme. Toisaalta moinen jumalallinen toimintatapa, jossa Vapahtaja syntyi lapseksi seimeen, kulki halki inhimillisen elämän ja kuoli kivuliaan kuoleman, osoittaa jotain siitä, kuinka Jumalan ajatukset ja suunnitelmat voivat olla meille käsittämättömiä ja yllättäviä. Ristin teologia kutsuu ihmistä ihmisen osaan; kaikkea ei tarvitse kyseenalaistaen ja järjellistä selitystä vaatien yrittää ymmärtää, vaan saamme elää elämäämme ja luottaa Jumalaan ja kuunnella häntä. (Halonen 2013.)

Maaailmanlaajuisen koronapandemian aikana ristin teologia auttaa hyväksymään muuttuneet tilanteet, sillä Lutherin opetuksen mukaan Jumala voi kääntää myös vaikeudet voitoksemme ja auttaa meitä niiden myötä kasvamaan. Ennen kaikkea kärsimys ohjaa meitä oman haavoittuvuutemme myötä rientämään entistä innokkaammin Jumalan luokse. Vaikeaselkoisten ja käsittämättömien epidemiaan liittyvien ongelmien ja mysteerien edessä ihmisellä on mahdollisuus nöyrytyä ja rukoilla apua Jumalalta. Koettelemukset auttavat ymmärtämään, ettei kaikki olekaan vain omissa käsissämme ja meidän on turvauduttava meitä vahvempaan eli kaikkivaltiaaseen Jumalaan. (Ahdesmäki 2020.)

Ristin teologiassa kyse ei kuitenkaan ole yksin ihmisen ja Jumalan välisestä kahden kaupasta. Martti Lutherin mukaan lähimmäisenrakkaus on kristityn velvollisuus, mutta myös luonnollinen osa kristittyinä olemista ja elämistä. Kristillinen kirkko nähdään tuon rakkauden synnyttämänä yhteisönä, jossa rakkauden tekoja nähdään konkretiassa ja käytännössä ihmisten keskinäisessä kanssakäymisessä. Jumalan rakkaus ei kohdistu vain hyviin ja arvokkaisiin, vaan se pikemminkin luo kohteensa arvon rakkauden myötä. Näin ollen myös kristityissä tuo jumalallinen luova rakkaus vaikuttaa; rakkaus luo heikoista ja syntisistä vanhurskaita ja vahvoja. (Mannert 2010, 17–18.)

Kristillinen rakkaus ei ilmene vain kirkon sisällä samanmielisten kesken, vaan myös kohdistuessaan kaikkiin lähimmäisiin ja toimiessaan ympäröivän yhteisön hyväksi. Ihmisten sydämiin uskotaan piirretyn luonnollisen, kultaisen säännön kaltaisen, lain, joka ohjaa kohtelemaan toisia kuten haluaisi itseään kohdeltavan. Eettisen opetuksen mukaan hyviä tekoja tulee tehdä lähimmäisen hyväksi, mutta teologisesta näkökulmasta niiden tulee kummuta ennen kaikkea puhtaista motiiveista. Kyse ei siis ole vain päätelystä sosiaalieettisestä mallista, vaan keskeisestä teologisesta periaatteesta, jonka tulisi olla kaiken kristillisen toiminnan perusta, niin yksittäisen kristityn kuin koko kirkonkin kohdalla. (Kopperi 2015, 50–64, 87–89.)

Mitä tekemistä ristin teologialla sitten on kansainvälisten opiskelijoiden parissa tehdyn seurakunnan oppilaitosyhteistyön kanssa? Sen lisäksi, että pyrimme toimimaan kristillisen opetuksen mukaan lähimmäistämme palvellen ja hänet Jumalan kuvana nähden, avautuu meille myös mahdollisuus tuntea salatua Jumalaa yhä syvemmin. Toimiessamme kansainvälisten opiskelijoiden hyväksi edustamme kristillistä opetuslapseutta, joka on sitoutumista rakkaudesta käsin lähimmäisen elämän haasteisiin ja hätään. Koska ristin teologia esittelee meille ihmisestä selkeästi erottuvaa, yllätyksellistä, yliluonnollista ja ylivoimaista Jumalaa, tulee meidän tässä kansainvälisessä työssämme kyetä kääntämään katseemme myös ulospäin, kärsimyksen lisäksi kohti tuntematonta ja erilaisuutta. Jumalan armollinen ja yllättävä itseilmoitus voi näyttäytyä myös odottamattomissa paikoissa, omassa vastakohdassaan. (Mannert 2010, 19.)

5 EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON OPPILAITOSYHTEISTYÖ

Historiallisesti merkittävän roolinsa lisäksi Suomen evankelis-luterilainen kirkko on tänä päivänä huomattavana kansallisena toimijana laaja, montaa eri ihmisryhmää ja alaa koskettava organisaatio. Sen perusolemus koostuu sanomasta, missiosta, joka merkitsee käytännössä ulospäinsuuntautumista. Organisaatiolta tämä vaatii vuorovaikutusta paikallisesti seurakuntien kautta, mutta myös maailmanlaajuisesti osana laajaa kristillisten kirkkojen yhteistyötä. (Lähetystyö ja kansainvälinen avustaminen 2020.) Kirkko on jalkautunut mukaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja sen työntekijöitä työskentelee monilla eri aloilla osana kulloistakin työyhteisöä. Seurakunnan työntekijöillä on omat virkansa esimerkiksi sairaaloissa, vankiloissa, puolustusvoimissa ja oppilaitoksissa. (Kirkon yhteistyö eri ammattialoilla 2020.)

Oppilaitosyhteistyötä on oppilaitosten ja kirkon välinen yhteistyö, jonka lähtökohtana on molempien perustehtävää tukeva kasvatusta. Sitä tehdään peruskouluissa, lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja aikuiskoulutuskeskuksissa. Oppilaitosyhteistyön tehtävä on tukea ja edistää niin oppilaitoksen arvokasvatusta kuin oppilaitosyhteisön hengellistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tärkeä osa työtä on viedä eteenpäin ihmisarvon, tasa-arvon, oikeudenmukaisuuden, ympäristövastuun ja lähimmäisenrakkauden toteutumista oppilaitoksissa, koulutuksessa ja yhteiskunnassa. Oppilaitosyhteistyöstä vastaa oppilaitospappi, oppilaitosdiakoni tai tehtävään osoitettu seurakunnan työntekijä, jolloin hänen työnimekkeensä on seurakunnan näkökulmasta oppilaitostyöntekijä. (Yhteistyö kouluissa ja oppilaitoksissa 2020; Oppilaitostyöntekijän ydinosaamiskuvaus 2020.)

Oppilaitosyhteistyötä tehdään Suomessa monissa eri kaupungeissa vaihtelevalla laajuudella seurakuntien tarpeiden ja resurssien mukaan. Vilkaissa opiskelijakaupungeissa on luonnollisesti pieniä kaupunkoja suurempi tarve ja laaja-alaisemmat mahdollisuudet oppilaitosyhteistyön toteuttamiselle. Päätoimisia oppilaitostyöntekijöitä on noin 65, minkä lisäksi on työntekijöitä, joiden työnkuva koostuu osittain oppilaitosyhteistyöstä (Yhteistyö kouluissa ja oppilaitoksissa 2020.)

5.1.1 Oppilaitostyö vai oppilaitosyhteistyö?

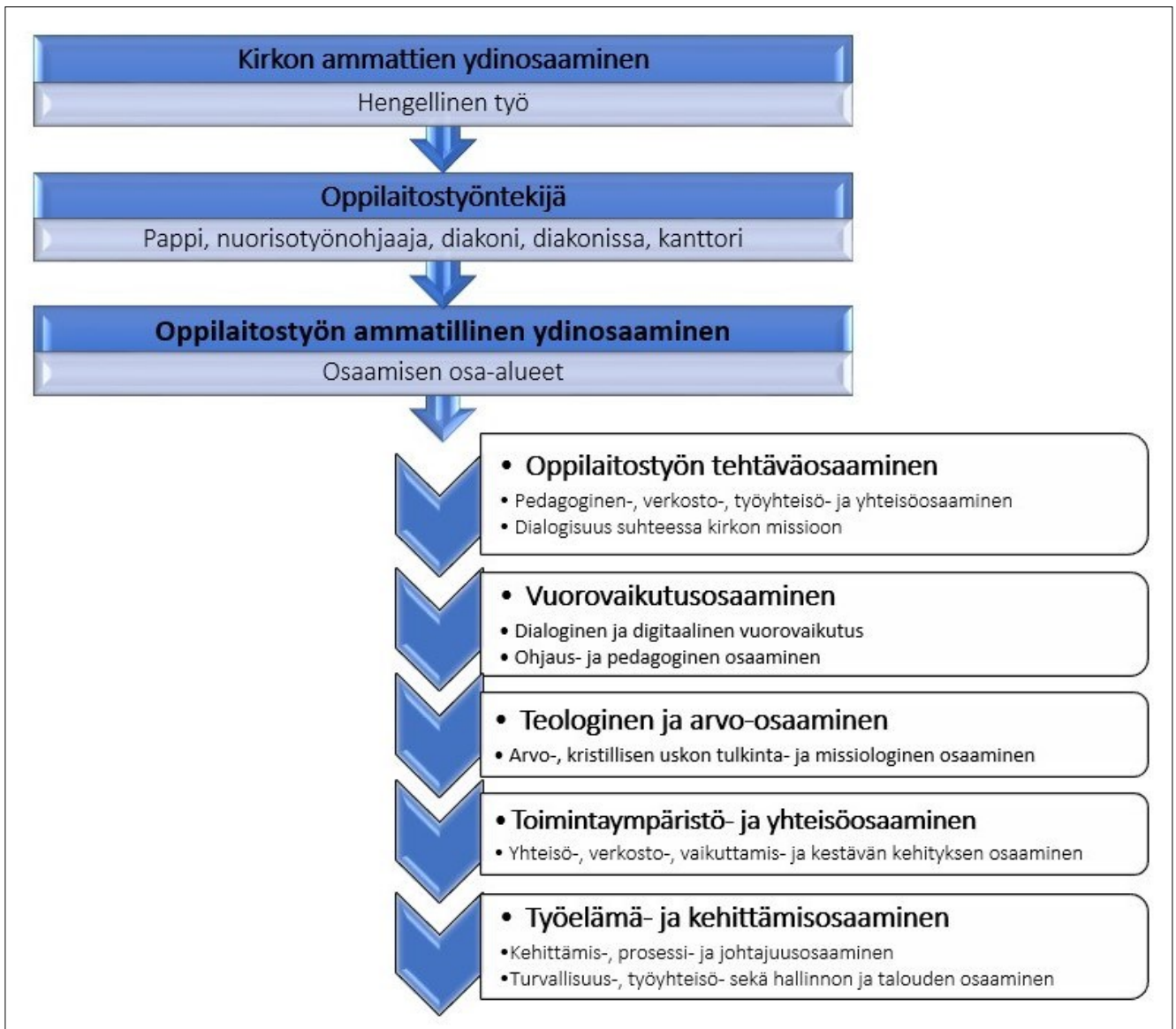
Puhuttaessa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteistyöstä oppilaitosten kanssa käytetään nimitystä oppilaitosyhteistyö. Se kuvaa parhaiten työn konkreettista luonnetta yhteistyökumppanina oppilaitoksessa, vaikka toisinaan onkin nähtävissä käytettävän myös vanhempaa termiä ”oppilaitostyö”. Kirkon

sisäisessä kielenkäytössä vanhempi termi on jokseenkin vielä käytössä, mahdollisesti nimekkeenä kirkon muiden niin sanottujen työmuotojen rinnalla. Näin ollen termien käyttöön saattavat vaikuttaa myös painotuserot liittyen lähestymiskulmasta, eli siitä, nähdäänkö työ organisaation sisäisenä toiminnan muotona vaiko yleiskäsitteenä yleisessä terminologiassa ja keskustelussa. Siitä kertonee esimerkiksi se, että vielä vuonna 2019 tehdyssä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyössä itse oppilaitosdiakoni on käyttänyt termiä oppilaitostyö (Havukainen-Junno 2019, 8).

Olimme itsekin puhuneet jonkin verran “oppilaitostyöstä”, vaikka heti opinnäytetyömme alkuvaiheessa oli selvää, että toimintatutkimuksemme käsittelee oppilaitosyhteistyötä. Olimme opinnoissamme jo perehtyneet niin kutsuttuihin “Kumppanuuden koreihin”, jotka kuuluvat uuteen toimintamalliin, joka määrittää kirkon ja seurakunnan roolia nimenomaan oppilaitoksen yhteistyökumppanina. Korien toimintaperiaate perustuu Opetushallituksen päivitettyyn ohjeistukseen ja opetussuunnitelmaan. Niiden mukaan yhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen saralla on jaettu neljään kategoriaan, jotka ovat *yleissivistävä opetus, perinteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet* sekä *kasvu ja hyvinvointi*. Korien tehtävä on selkeyttää kirkon ja oppilaitoksen yhteistyötä, taata uskonnonvapauden toteutumisen ja luoda monialaisia mahdollisuuksia toimia muuttuvassa ja monikulttuurisessa toimintaympäristössä. (Kirkkohallitus 2019.) Oppilaitosyhteistyö vaikuttiärkevimmältä vaihtoehdolta, mutta varmuuden vuoksi otimme vielä yhteyttä kirkkohallitukseen asian selventämiseksi. Kirkkohallituksen asiantuntijan vahvan suosituksen mukaan käytämme opinnäytetyössämme uudistettua termiä oppilaitosyhteistyö. (Vainio 23.11.2020.)

5.1.2 Oppilaitostyöntekijän ammatillinen ydinosaaminen

Oppilaitostyöntekijä tekee työtä kulloisenkin virkasuhteen tarpeen mukaan, joko päätoimisena tai sovitellusti muun työn osana. Hänen ydinosaamisalueensa rakentuu kirkollisen ammattinsa (pappi, nuorisotyönohjaaja, diakoni, diakonissa, kanttori) ydinosaamisen perustalle sekä oppilaitosyhteistyön asiantuntemukselle. Kirkon ammattien yhteistä ydinosaamisaluetta on erityisesti hengellinen työ. Oppilaitosyhteistyön ydinosaamisalueeseen kuuluvat eri osa-alueet, joita esitellään oheisessa kuviossa 5. (Oppilaitostyöntekijän ydinosaamiskuvaus 2020.)

KUVIO 5. Oppilaitostyöntekijän ydinosaamisen rakentuminen ja osa-alueet (Oppilaitostyöntekijän ydinosaamiskuvaus 2020, 8–17)

Oppilaitostyöntekijän tehtävän ajatus on palvella yhteisön kaikkia jäseniä katsomuksesta riippumatta kristillisen lähimmäisenrakkauden näkökulmasta. Hän työskentelee oppilaitoksen tavoitteiden ja päämäärien mukaan. Perusajatuksena on jokaisen loukkaamaton ja pyhä ihmisarvo. Oppilaitosyhteistyössä oppilaitostyöntekijän rooli on tukea osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä vahvistaa niin yhteisöllistä hyvinvoinnin ilmapiiriä kuin yksilöllistä hyvinvointiakin. Eri osaamisaloittain määritellyt ydinosaamisen perusteet luovat lähtökohtaista pohjaa sille, mistä kaikesta kyseisessä työssä on kyse. (Oppilaitostyöntekijän ydinosaamiskuvaus 2020, 8.)

Oppilaitostyön tehtävä-, vuorovaikutus- sekä teologinen ja arvo-osaaminen sisältyvät kokonaisuuteen, jota havainnollistetaan Kirkkohallituksen laatiman asiakirjan pohjalta (KUVIO 5). Osaamisalueet koostuvat pedagogisista ja yhteisössä toimimisen taidoista, kyvystä kohdata ihmiset sekä yksilöinä että yhteisön jäseninä, sekä itsereflektiosta kuin myös läsnäolon ja myötäelämisen taidoista. Tehtävässään oppilaitostyöntekijä voi olla sillanrakentajana luomassa verkostoja ja tukemassa monialaista yhteistyötä, mutta myös ekumeniaa ja katsomusten välistä vuoropuhelua. Kirkon perussanomana tulee välittyä työssä lähimmäisenrakkauteen perustuvan dialogisuuden kautta muun muassa kunnioituksena myös muita vaakaumuksia kohtaan. Oppilaitostyöntekijä on tietotaitonsa avulla tukemassa eettisissä kysymyksissä ja tarjoamassa näkökulmaa ja teologista ulottuvuutta keskusteluihin. Tuskin kovin monella muulla ammattialalla voi nimenomaan työtehtäviensä puitteissa olla rinnalla kulkijana ihmisten tarkoituksellisuutta ja elämän suuria kysymyksiä käsittelevissä pohdinnoissa. Tämä edellyttää myös kykyä tunnistaa ihmisten hengellisen kasvun vaiheita sekä taitoa toteuttaa kristillistä uskoa että Raamatun ja kirkon opin sisältöä kunkin yhteisön kontekstiin sopivin metodein. Jumalanpalveluselämän kehittäminen ja kirkolliset toimitukset ovat myös osa luovan oppilaitostyöntekijän ydinosamista. (Oppilaitostyöntekijän ydinosamiskuvaus 2020, 8–12.)

Aiemmassa kappaleessa luetellut osaamisen alueet linkittyvät myös toimintaympäristö- ja yhteisöosaamiseen, joissa nousee esille myös oppilaitostyöntekijän rooli yhteistyökumppani kirkon edustajana. Yhteistyö kirkon ja oppilaitosorganisaation välillä perustuu luottamukseen ja avoimeen kohtaamiseen. Työtä ohjaavat oppilaitosten tarpeet ja niissä toimivien sisäisten verkostojen ja yhteisöjen kohtaaminen, vuorovaikutus ja dialogi. Oppilaitostyöntekijän rooli ei rajoitu pelkästään yleiseen yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin tukemiseen, vaan hänellä on ammattilaisena paikkansa myös sielunhoidollisten ja elämänhallinnan kehittämiseen liittyvien kysymysten äärellä. Hänellä tulee olla valmiuksia toimia kriisitilanteissa sekä tunnistaa palveluohjauksen tarpeet, mutta toimia myös opetuksellisissa tehtävissä. Lisäksi organisaatiota palveleva työote vaatii kykyä ymmärtää oppilaitoksen tavoitteita, toimintatapoja ja päämääriä myös tulevaisuuden ja kestäväen kehityksen näkökulmasta. (Oppilaitostyöntekijän ydinosamiskuvaus 2020, 13–14.)

Monipuoliseen oppilaitostyöntekijän ydinosamiseen kuuluu myös työelämä- ja kehittämisosaaminen. Oppilaitostyöntekijä työskentelee itsenäisenä kirkon työntekijänä, mutta kirkollisen kontekstin ulkopuolella. Työ vaatii itseohjautuvuutta, sopeutumista, luovuutta ja joustavuutta. On pyrittävä sovittamaan oma työnkuva palvelemaan sekä kirkollisia että oppilaitosorganisaation tavoitteita. Näin ollen työssä

pääsee tuomaan esiin eri organisaatioiden välistä, monialaista yhteistyötä konkreettisimmillaan. Olen-
naista on tunnistaa oma ammatillinen identiteetti suhteessa oppilaitoksen turvallisuus-, hallinto- ja ta-
lousrakenteisiin ja -reaaliteetteihin. (Oppilaitostyöntekijän ydinosaamiskuvaus 2020, 15–17.)

5.2 Oppilaitosyhteistyö kansainvälisten opiskelijoiden parissa

Yhä globaalimmaksi muuttuvassa yhteiskunnassamme eri kulttuurien ja kansallisuuksien, arvojen ja us-
kontojen kirjo tulee alati lähemmäksi arkipäiväämme. Kaupallistuvan näkökulman vuoksi on ollut ha-
vaittavissa viitteitä pyrkimyksestä arvoneutraaliuteen; taloudelliset päämäärät ovat ajaneet prioritee-
teissä sivistyksellisten kysymysten ohi. Käytännön elämässä ei voida kuitenkaan välttyä kohtaamasta
erilaisuutta ja silloin kysytään kykyä dialogiin erilaisia vakaumuksia, kulttuureja ja arvoja edustavien
ihmisten kanssa. Koulutuksen järjestäjältä tämä vaatii tietynlaista ajan hermoilla elämistä. On ymmär-
rettävä myös uskontoihin liittyvien teemojen käsittelyn tärkeys. (Murtovuori 2014, 9.) Tämä on ki-
teytetty oivallisesti Oslossa Euroopan neuvoston vuoden 2004 konferenssijulkaisussa:

One should have knowledge – historical, linguistic, cultural and religious – of the other.
Religion was regarded by many in the groups as forming deep structures in our minds and
cultures, and is therefore crucial for our understanding both of humans and cultures. (The
religious dimension of intercultural education 2004, 8.)

Sama aihe suomen kielellä tulkittuna teoksessa Moniarvoinen oppilaitos:

Uskontoihin ja katsomuksiin liittyvä tieto on keskeinen osa laadukasta sivistystä, ja vain
sen avulla voidaan opettaa ymmärtämään syvällisesti historiaa, kirjallisuutta, taiteita tai
jopa ihmisyyttä yleensä. (Murtovuori 2016, 9.)

Suomen koulutus kentällä kansainvälisyyttä pidetään tavoiteltavana asiana. Opiskelijoita ja henkilökun-
taa rohkaistaan kansainvälisyyteen ja oppilaitokset houkuttelevat ja kutsuvat yhä enemmän kansainvä-
lisiä opiskelijoita Suomeen. Kokemus kansainvälisyydestä nähdään usein jo meriittinä työmarkkinoilla
ja sillä on painoarvoa esimerkiksi oppilaitosten työpaikkoja täytettäessä. (Iso-Herttua 2016a, 30.) Kan-
sainvälisten opiskelijoiden määrän lisääntyminen on haastanut oppilaitosyhteistyötä tekeviä kehittämään
uusia kohdennettuja työmuotoja, jotka pystyvät vastaamaan juuri tämän kehityksen mukaiseen tilantee-
seen.

Oppilaitostyöntekijän tarjoama hengellinen ja henkinen tuki kuuluvat opiskeluhuvinvoinnin osana myös muiden vakaumusten edustajille. Työtä arvostetaan ja sille on tarvetta. Työmuodot vaihtelevat ja ilmenevät sekä läsnäolona ja keskusteluavun mahdollisuutena kampuksella että järjestettävänä tapahtumina, leireinä ja tukihenkilötoiminnan koordinoimisena. Ammattilaisena oppilaitostyöntekijä on omalta osaltaan edistämässä erilaisten kulttuurien ja uskontojen tuntemusta ja vuoropuhelua. Suomessa on paraikaa havaittu tarvetta esimerkiksi hiljaisille huoneille oppilaitoksissa (Havukainen-Junno 2019, 41). Ne palvelevat erilaisten vakaumusten edustajien mahdollisuutta ilmentää oman uskonnollisen, hengellisen ja spirituaalisen elämänsä piirteitä arkipäivänsä aikana. Oppilaitostyöntekijän rooli on olla myös tasapuolisena positiivisen uskonnonvapauden oikeuden puolestapuhujana. (Liedes 2016b, 133–136.) Seuraavaksi esittelemme oppilaitosyhteistyötä ja sen toteutumista suhteessa kansainvälisiin opiskelijoihin Helsingissä, Vaasassa, Turussa ja Oulussa.

5.2.1 Helsinki

Helsingin seurakuntien oppilaitosyhteistyössä palvelee Kirkko & kampus, joka on yläkäsite opiskelijoille ja henkilökunnalle suunnatulle palvelulle. Se koostuu kotisivuista sekä Facebook- ja Instagram-sivuista. Kirkon oppilaitosyhteistyön puitteissa järjestetään erilaisia kursseja, retriittejä ja muuta toimintaa. Sen tarkoituksena on myös tarjota tila ja mahdollisuus hiljentymiseen, itsetutkiskeluun ja kanssakäymiseen oppilaitospapin kanssa. Helsingin yliopiston jokaisella kampuksella on opiskelijoiden vapaasti käytettävissä hiljainen huone, jossa on mahdollista edistää henkistä ja hengellistä hyvinvointia hiljentymisen, rukoilun tai meditaation kautta (Helsingin yliopisto 2020). Eri oppilaitoksissa toimivien oppilaitospappien kanssa voi sopia omaan aikatauluun sopivan tapaamisajankohdan tai tavata heitä vastaanottoaikojen puitteissa. Johtava oppilaitospappi Leena Huovinen esimerkiksi päivystää viikoittain Helsingin yliopistossa. (Kirkko & kampus 2020; Hiljainen huone 2020; Oppilaitospappien yhteistietoja 2020.)

Helsingin ammattikorkeakouluissa kansainväliset opiskelijat voivat ystävystyä kantasuomalaisten kanssa syksyllä 2019 alkaneen Friends-ohjelman kautta. Korkeakoulupapit Kaisa Iso-Herttua ja Tiina Kaarevirta kehittivät ystävätoiminnan vastaukseksi Metropoliaassa tehdyn kyselytutkimuksen tuloksiin, joista ilmeni ulkomailta tulleiden opiskelijoiden kiinnostus ystävystyä suomalaisiin ja tutustua suomalaiseen kulttuuriin. Friends-ohjelma tarjoaa vastavuoroisen foorumin, jossa voi kohdata erilaisuutta, oppia uutta ja lievittää yksinäisyyttä. Ohjelmaan osallistuttaessa täytetään osallistumiskaavake, josta il-

menneiden kiinnostuksenkohteiden ja toiveiden perusteella valitaan sopivat parit. Vuorovaikutus toteutetaan kiinnostuksen kohteiden pohjalta fyysisinä kohtaamisina tai esimerkiksi Zoomia hyödyntäen. Opiskelijat ovat tutustuneet niin työssäkäyviin, eläkeläisiin kuin kokonaisiin perheisiin. (Huttunen 2020; Rakkola 2019; Kirkko Helsingissä 2020.)

Oppilaitoksen näkökulmasta opiskelijoiden sopeutumiskysymyksissä monikulttuurisessa ympäristössä kiinnitetään usein enemmän huomiota koulutuksellisiin kysymyksiin, kuin hyvinvointiin. Oppilaitospappina työskentelevä Kaisa Iso-Herttua näkee kuitenkin yksilön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin olevan sidoksissa myös koulutuksellisiin kysymyksiin. Uudenlaisessa kulttuuri- ja kieliympäristössä suhteessa kotimaahansa opiskeleville on alettu tarjota ja toteuttaa elämänhallinnollisia taitoja opettavia kursseja. Tässä työssä oppilaitostyöntekijä on ollut myös mukana ja nähnyt kursseille olevan tilausta ja tarvetta. Työlle löytyy perustansa myös kristillisestä diakoniasta, joka on vuorovaikutteista ja kontekstuaalista. (Iso-Herttua 2016b, 136–141.)

5.2.2 Vaasa

Korkeakoulu- ja maahanmuuttajatyöstä vastaava seurakuntapastori Timo Kaukoma toimii oppilaitospastorina Vaasan yliopiston kampuksella sekä Vaasan ammattikorkeakoulussa (VAMK). Kaukoma on osa korkeakoulujen moniammatillisesta hyvinvointityötä ja hän päivystää viikoittain molemmissa korkeakouluissa, tarjoten keskusteluapua oppilaitosten opiskelijoille, joko vastaanottoaikana tai muuna henkilökohtaisesti sovittuna ajankohtana. Korona-aika on haastanut oppilaitostyön toteuttamista, mutta työtä on kuitenkin toteutettu rajoitusten ja turvallisuusohjeiden sallimissa rajoissa ja osin aivan uusin toteutustavoin. Väkilukuunsa suhteutettuna Vaasa on maan toiseksi kansainvälinen kaupunki, joten oppilaitospastori kohtaa työssään usein kansainvälisiä opiskelijoita. Sielunhoidollisten keskusteluiden ja Vaasan ammattikorkeakoulussa uusille opiskelijoille järjestettävien oppilaitospapin esittelytilaisuuksien lisäksi hän järjestää kansainvälisille opiskelijaryhmille kirkkotutustumisvierailuja. Vaasan suomalainen ja ruotsalainen seurakunta toteuttavat yhteistyössä kansainvälistä työtä, jonka monipuoliseen toimintaan osallistuu myös opiskelijoita. Viikoittain järjestetään esimerkiksi englanninkielinen jumalanpalvelus, vaikkakin sen järjestämistä on koronatilanteen vuoksi jouduttu vähentämään. Jumalanpalveluksia ja muuta kokoavaa toimintaa on mahdollisuuksien mukaan siirretty verkkoon ja käytössä on ollut esimerkiksi Teams- ja Zoom -viestintäohjelmistoja. (Kaukoma 2020.)

Kirkko Vaasassa tarjoaa nuorille aikuisille oman yhteisön, joka on järjestänyt Vaasan suomalaisen seurakunnan Cross-nimisessä nuortentilassa muun muassa peli-iltoja ja säkkituolikirkkoja sekä erityisesti kansainvälisille opiskelijoille tarkoitettuja leffailtoja (Pizza and Movie Nights). Poikkeusolojen takia Cross on ollut suljettu, mutta sen Instagram-tilin kautta järjestetään ja tiedotetaan nuorten hartauksista ja Instalive-lähetyksistä. Lisäksi gospel-kuoro Sing the Joy:n ohjelmistoon kuuluu maailman musiikin esittäminen eri kielillä, joten kielimuuri ei ole este osallistumiselle. (Nuoret aikuiset ja opiskelijat 2020.)

5.2.3 Turku

Turussa toimii kolme oppilaitospappia, joista Atte Airaksinen työskentelee ammatillisissa oppilaitoksissa ja Tiina Hallikainen sekä Mia Pusa Turun ovat pappeja yliopistoissa ja Yrkeshögskolan Noviassa. Turun oppilaitospapit käyttävät kattavasti sosiaalista mediaa ja heidät löytää muun muassa Instagramista, Facebookista ja Twitteristä. Lisäksi Airaksinen pitää blogia ja julkaisee Youtube-videoita. Oppilaitospapit ovat läsnä opiskelijoiden arjessa, mikä näkyy hyvin esimerkiksi siinä, että yliopiston kampuksella on oma sielunhoitoon tarkoitettu huoneensa. Kampuskappelia tarjotaan kokoontumistilaksi kansainvälisille opiskelijoille. (Oppilaitostyöntekijät läsnä oppilaitosten arjessa 2020.)

Kansainvälisten opiskelijoiden osuus Turun yliopiston, Åbo Akademin ja Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoista on n. 6–10 %. Oppilaitostyöntekijät kohtaavat kansainvälisiä opiskelijoita tutorkoulutuksissa ja tarjotessaan keskustelutukea kaikille korkeakoululaisille. Vuoden 2020 tutorkoulutukset järjestettiin verkossa. Oppilaitostyöntekijät ovat myös mukana kansainvälisille opiskelijoille järjestetyillä esittäytymismessuilla, joita järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Tämän lisäksi oppilaitostyöntekijät osallistuvat kaikille uusille opiskelijoille suunnattuun Study in Turku – messutapahtumaan ja Lost in Turku –nimiseen kaupunkisuunnistukseen, jotka järjestetään Opiskelijakaupunki Turku (myös Study in Turku ja Studiestad Åbo) –nimellä kulkevan yhteistyön puitteissa. Siinä ovat mukana Turun kaupunki, Turun yliopisto, Turun ammattikorkeakoulu, Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Diakonia-ammattikorkeakoulu, opiskelijakunnat ja -järjestöt sekä Turku Science Park. (Pusa 2020.)

Turun yliopiston kohdalla on puolestaan erityinen linjaus siitä, että oppilaitoksen kansainvälisille opiskelijoille suunnattuihin tapahtumiin – poikkeuksena tutorkoulutukset – ei kutsuta yhdenkään uskonnollisen yhteisön edustajia. Linjausta on perusteltu tilojen vähyydellä, mutta myös runsaalla eri uskontojen

määrällä. Oppilaitospapin roolista ilmenee aika ajoin keskustelua eri kulttuureista tulevien opiskelijoiden kanssa. Esimerkiksi anglosaksisista maista saapuville yliopiston oman papin läsnäolo on luontevaa riippumatta muista uskonnoista tai niiden määrästä. Kyseisissä maissa oppilaitospapit tosin ovat yleensä oppilaitosten palveluksessa, kun taas Suomessa yleisimmin täysin tai 50-prosenttisesti seurakunnan palkkalistoilla. Haastavana oppilaitostyössä nähdään myös eri maista ja kulttuureista saapuvien erilaiset odotukset pappia kohtaan. Ennakko-odotukset saattavat olla oikeutettuja, mutta osa on myös epärealistisia suhteessa vaikkapa seurakunnan kokoon tai suomalaiseen luterilaisen papin ammatilliseen käsitykseen siitä, mitä oppilaitospappina työskenteleminen käytännössä sisältää. (Pusa 2016, 148–150.)

5.2.4 Oulu

Oulun alueen korkeakouluissa toimii yhteensä viisi oppilaitostyöntekijää. Erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden kanssa työskentelystä vastaa oppilaitostyön ja kansainvälisen työn diakoni Salla Havukainen-Junno. Yliopistopastori ja oppilaitospastorit tarjoavat keskusteluavun lisäksi työpanostaan muun muassa erilaisten teema/hyvinvointipäivien, luentojen, oppituntien, ryhmäytysten sekä kriisi- ja sururyhmien järjestämisessä. Opiskelijoille järjestetään hengellisyyttä tukevia tilaisuuksia ja tapahtumia, kuten esimerkiksi Oulun yliopiston järjestämä ekumeeninen jouluhartaus sekä opiskelijoiden ja nuorten aikuisten joulujuhla. Oulun evankelisluterilainen seurakunta tekee yhteistyötä monien eri järjestöjen, kuten Suomen lähetysseuran Amani-kuoron, Oulun evankelisten opiskelijoiden, Sleyn ja Changemakerin kanssa. (Oppilaitostyöntekijät läsnä oppilaitosten arjessa 2020.)

Oulun ammattikorkeakoulussa on käytössä opiskeluhuvinvointiryhmät (OHR), joista koostuu oppilaitoksen opiskelijakunnan (OPAKO) ja opinto-ohjaajien yhteistyössä kehittämä hyvinvointia tukeva toimintamalli. OHR:ssä on monialainen edustajisto, johon kuuluu myös Oulun seurakuntien oppilaitostyöntekijä. Oulun yliopistossa on hyvinvointiryhmä, jonka tehtävänä on myös ennaltaehkäisevästi toimia opiskelijoiden hyvinvoinnin hyväksi. (Havukainen-Junno 2019, 15.)

6 KOKKOLAN SUOMALAINEN SEURAKUNTA

Toimintatutkimuksemme käytännön tutkimuksessa olemme keskittyneet evankelis-luterilaisen kirkon oppilaitosyhteistyöhön Kokkolan suomalaisen seurakunnan ja Centrian välillä. Kokkolan suomalainen seurakunta on osa kuudesta seurakunnasta koostuvaa seurakuntayhtymää, johon kuuluvat myös Kokkolan ruotsalainen seurakunta, Kaustisen ja Ullavan seurakunta, Kälviän seurakunta sekä Lohtajan ja Halsuan seurakunnat. Kokkolan Suomalainen seurakunta kuuluu Oulun hiippakuntaan ja Kokkolan rovastikuntaan. (Seurakuntayhtymän hallinto 2020.) Kokkolan seurakuntayhtymässä on 40 395 jäsentä, joista Kokkolan Suomalaiseen seurakuntaan kuuluu 24 413 eli yli puolet Kokkolan asukasluvusta, joka oli 2019 luvun lopussa 47 681 (Jäsentietoja 2019; Kokkolan kaupunki 2020).

Kokkolan Suomalaisella seurakunnalla on kolme kirkkoa: keskustassa sijaitseva Kokkolan kirkko, Kaarlelan kirkko sekä Ykspihlajan kirkko. Seurakunnan lukuisista muista tiloista opinnäytetyömme kannalta merkittävässä roolissa ja tapahtumapaikkoina ovat Kokkolan kirkkoa vastapäätä sijaitseva Kokkolan seurakuntakeskus, kirkon toisella puolella sijaitseva kokoontumispaikka Backstage ja Vasikkasaaren leirikeskus. (Seurakunnan tilat 2020.) Seurakuntakeskuksen yhteydessä toimiva lähetyssopi on pääosin vanhemman väen käytössä, mutta kansainvälisen toiminnan ja lähetyssihteerin kehitysideoiden myötä kyseinen kahvila voisi olla tulevaisuudessa myös kansainvälisten opiskelijoiden ja kantasuomalaisien välinen kohtaamispaikka. (Kallio 2019.) Opinnäytetyömme käytännön tuloksena syntyneen esitevihon sivuilla esittelemme myös lähetyssihteerin työtä ja Lähetyssopen toimintaa.

6.1 Seurakunnan oppilaitosyhteistyö

Oppilaitostyön esiasteena voisi pitää kasvatustyöstä vastannutta lehtorin virkaa. Papit vastasivat kirkollisista toimituksista ja lehtorit tekivät peruskouluyhteistyötä vastaten myös lukioiden aamunavauksista. (Mourujärvi 2020.) Irja Leppisaari vastasi koulu- ja oppilaitostyöstä toimiessaan Kokkolan suomalaisen seurakunnan lehtorina vuosina 1990–2000 ja suoritti kirkon oppilaitostyön erikoistumiskoulutuksen. Tällöin Kokkolassa seurakunnan ja koulujen/oppilaitosten välistä yhteistyötä pidettiin arvossa ja toiminta oli aktiivista, vaikka varsinaista oppilaitostyöntekijää ei vielä ollutkaan. Leppisaaren työnkuvassa painottui yhteistyö perusopetuksen kanssa ja myöhemmin yhteistyön kehittäminen ammatillisten oppilaitosten kanssa erityisesti Vuoden seurakuntateoksi palkitun Ammattietiikan -projektin muodossa. (Leppisaari 2020.)

Vuonna 2006 Kokkolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa päätettiin vakinaisen lehtorin viran lakkauttamisesta ja oppilaitosteologin viran perustamisesta. Lehtorin virka muutettiin oppilaitosteologin viraksi niin, että viran työnkuvana oli edelleen koulu- ja oppilaitostyö. Oppilaitosteologina saattoi toimia joko pappi tai lehtori. (Kokkolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston pöytäkirja 3/2006.) Leppisaaren jälkeen koulu- ja oppilaitostyöstä vastaamaan valittiin Päivi Lapinoja, jonka työala käsitti koulu- ja oppilaitostyön esikoulusta korkeakouluihin. Vuonna 2011 asetettiin kasvatustyöstä vastaamaan kolme pappia, joiden kesken vastuu jaettiin eri vastuualueisiin. Nykyään Kokkolan alakoulutyöstä vastaa seurakuntapastori Elias Majuri, yläkoulusta ja lukiosta nuorisopappi Tatu Koutonen ja muusta toisen asteen ja korkeakoulujen kasvatustyötä vastaa oppilaitospappina toimiva Reetta Mourujärvi. (Mourujärvi 2020.) Mourujärven työstä ja toimenkuvasta kerrotaan lisää tarkemmin luvussa 8.

6.2 Seurakunnan kansainvälinen toiminta

Seurakuntien kansainvälinen toiminta näyttäytyy yleensä merkittävimmin lähetystyön muodossa. Kokkolan seurakuntayhtymä tukee suomalaisten lähetysjärjestöjen lähetystyöntekijöitä maailmalla nimikkolähehtiensä ja nimikkotyökohteidensa kautta (Kokkolan suomalainen seurakunta 2020). Kotimaan linkkinä lähetyskentille toimiin lähetys sihteeri Miia Kallio, joka koordinoi yhteydenpitoa ja tiedottamista lähetystyöntekijöiden ja seurakunnan välillä, organisoii lähetysten tueksi varainkeruuta sekä ohjaa ja hallinnoi lähetyskahvila Lähetyssoven toimintaa. Lähetys sihteeri ylläpitää ja levittää tietoisuutta lähetystyöstä sekä osallistuu kansainväliseen toimintaan. (Lähetys- ja avustustyö 2020.)

Kuitenkin kansainvälistymisen myötä monet aiemmin ainoastaan lähetystyön kautta länsimaisille ihmisille näyttäytyneet kansat, kulttuurit ja ilmiöt ovat tulleet osaksi myös suomalaista katukuvaa. Seurakunta on tärkeä kohtaamispaikka ja kosketus suomalaiseen yhteiskuntaan monelle maahanmuuttajalle. Maahanmuuttajatyöntekijä Natalia Haponen työskentelee pääosin Afrikasta, Aasian ja Itä-Euroopasta saapuneiden maahanmuuttajien parissa. Hänen tehtävänä on auttaa suomalaiseen yhteiskuntaan sopeutumisessa tarjoten henkilökohtaista keskusteluapua ja avustusta arjen käytännöissä ja kotoutumisessa. Seurakunnassa maahanmuuttajilla on mahdollisuus kokoontua ja viettää jumalanpalveluksia sekä omalla kielellään että yhdessä muun seurakunnan kanssa. Toiminta koostuu useista erilaisista miesten- ja naistenpiireistä, nuorten- ja lastentapahtumista sekä leireistä. (Diakoniakokkola-Instagram-tili 2020; Kokkolan suomalainen seurakunta 2021.)

Vuoden 2019 aikana oli seurakunnassa virinnyt Reetta Mourujärven ja vs. seurakuntapastori Lassi Pappisen toimesta suunnitelmia kansainvälisen jumalanpalveluselämän kehittämiseksi. Tavoitteena oli järjestää ekumeenisessa hengessä joulunajan jumalanpalvelus, joka toteutettaisiin englannin kielellä. (Mourujärvi 2019.) Osallistuimme kyseisen jumalanpalveluksen suunnitteluun ja toteutukseen käytännössä valitsemalla esitettävät ja yhteislaulut sekä toimimalla niiden englanninkielisten kappaleiden esilaulajina. Jumalanpalvelusta mainostettiin nimellä Ecumenical Christmas Worship ja olimme yhden päivän ajan Centrian kampuksella seurakunnan ständin kanssa sitä esittelemässä kera konvehtien ja pipareiden. Promootion ja mainostamistyömme tuloksena saimme kontaktin muun muassa kahteen aasialaistaustaiseen opiskelijaan, jotka kertoivat, etteivät olleet ikinä käyneet kirkossa eivätkä tieneet siitä mitään. He saivat kauttamme tiedon tulevasta jumalanpalveluksesta ja saapuivat paikalle tutustumaan seurakuntaelämään ja jouluun. Kutsuimme heidät tapahtuman jälkeen tutustumaan seurakunnan tilaan nimeltä Backstage, jossa järjestetään muun muassa opiskelijailtoja arki-iltaisina. Kerromme lisää Backstagesta luvussa 8.1.

Muutoin tapahtuma jäi osanottajamäärän osalta varsin vaisuksi, sillä useat kansainväliset opiskelijat käyttivät kyseisen illan lähestyviin tentteihin valmistautuen tai työskennellen. Mainonta oli tapahtunut sekä meidän kauttamme, julistein että sosiaalisen median välityksellä. Paikalle saapui kuitenkin yksi seurakuntalainen, joka ei ollut oppilaitosyhteistyön kohderyhmää. Hän oli havainnut tapahtuman kirkollisissa ilmoituksissa ja oli kiinnostunut kansainvälisestä toiminnasta. Englanti oli hänen toinen kielensä ja tämän vuoksi hän koki tapahtuman erittäin kotoiseksi ja itselleen läheiseksi. Yhdenkin henkilön tavoittaminen on tärkeää ja siitä näkökulmasta tapahtumaa voidaan pitää onnistuneena, vaikkei suunnatonta osallistujaryntäystä tapahtunutkaan.

7 KANSAINVÄLINEN CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Centria on yli 25-vuotisen historiansa aikana profiloitunut alusta asti kansainvälisenä oppilaitoksena muun muassa englanninkielisen tutkintotarjonnan kehittämisen myötä. Vuonna 1992 aloittaneen Kokkolan väliaikaisen ammattikorkeakoulun nimellä perustettu opinahjo on muutamien nimenmuutosten (Keski-Pohjanmaan väliaikainen ammattikorkeakoulu 1995, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 1998, Centria-ammattikorkeakoulu 2012) ohella kehittynyt Suomen kansainvälisimmäksi ammattikorkeakouluksi ja suomalaista koulutusta vientituotteeksi lanseeraavaksi uranuurtajaksi. (Teir & Finell 2017; Louhula 2017.) Kansainvälisyyden lisääminen on kirjattu myös organisaation kärkihankkeisiin tuleville vuosille. Se sisältää muun muassa olemassa olevien kansainvälisten toimintojen, kuten opiskelija- ja henkilöstövaihtojen sekä koulutusviennin vahvistamista ja lisäämistä. Maininnan arvoista on myös pyrkimys vahvistaa kansainvälisten opiskelijoiden integroitumista osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja työelämää. (Centria-ammattikorkeakoulun strategia 2021–2024 (2030).)

Viime vuosina Centriassa on panostettu kansainvälisyyskehitykseen lukuisin eri tavoin. Esimerkiksi vuonna 2013 järjestettiin yhdessä Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa ”Latin American Studies” – opintokokonaisuus, joka sisälsi muun muassa opiskelijavaihtoja Meksikoon sekä espanjan kielen opintoja. Samaisen kotimaisen ammattikorkeakouluyhteistyön turvin suunniteltiin ja toteutettiin seuraavana vuonna myös ensimmäinen kielten- ja viestinnän opettajille suunnattu kansainvälinen viikko – International Language Week. Mukana oli toistakymmentä korkeakouluopettajaa eurooppalaisista yhteistyökorkeakouluista. Vuonna 2014 opiskelijavaihtoa laajennettiin yhteistyösopimusten allekirjoittamisella myös Pennsylvaniaan, USA:han. Ensimmäinen Global Competence Open Badge –digitaalinen osaamismerkki otettiin puolestaan käyttöön vuonna 2015. Merkin ansaitakseen opiskelijat suorittavat osan opiskelustaan tai harjoittelustaan ulkomailla ja osallistuvat kansainvälisyyteen ja kulttuurien tuntemukseen perehdyttävään koulutukseen. Vuonna 2016 aloitettiin ensimmäinen koulutusvientihanke Kiinaan. Shanghai University of Medicine & Health Sciences –oppilaitoksen kanssa solmittu yhteistyösopimus pitää sisällään kiinalaisten sairaanhoitajien puolitoistavuotisen täydennyskoulutuksen, joka järjestetään sekä Kokkolassa että Shanghaissa. (Finell 2020a; Finell 2020b.)

Ammattikorkeakoulu tarjoaa koulutusta kolmella eri paikkakunnalla, Kokkolassa, Pietarsaaressa ja Ylivieskassa yhteensä yli 3000 opiskelijalle liiketalouden, tekniikan, sosiaali- ja terveystieteiden sekä yhteisö- ja musiikkipedagogiikan saralla. Monialainen organisaatio työllistää 250 henkilöä ja Centrian tki-toi-

minta on ollut menestyksekkästä valtakunnallisella tasolla. Verkostot ja yhteistyö alueen yritysten ja elinkeinoelämän kanssa ovat aktiiviset. (Centria 2020a.) Oppimis-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan prosesseille perustuvan toimintamallin organisaatio on osakeyhtiö, jonka suurin osakkeenomistaja on Kokkolan kaupunki (27 %). Yhtiön toimitusjohtajana toimii rehtori Kari Ristimäki. (Centria 2020b.) Seuraavissa luvuissa esittelemme Centrian toimintaa ja perehdymme syvällisemmin kansainvälisyyden ilmenemiseen ja kehitykseen.

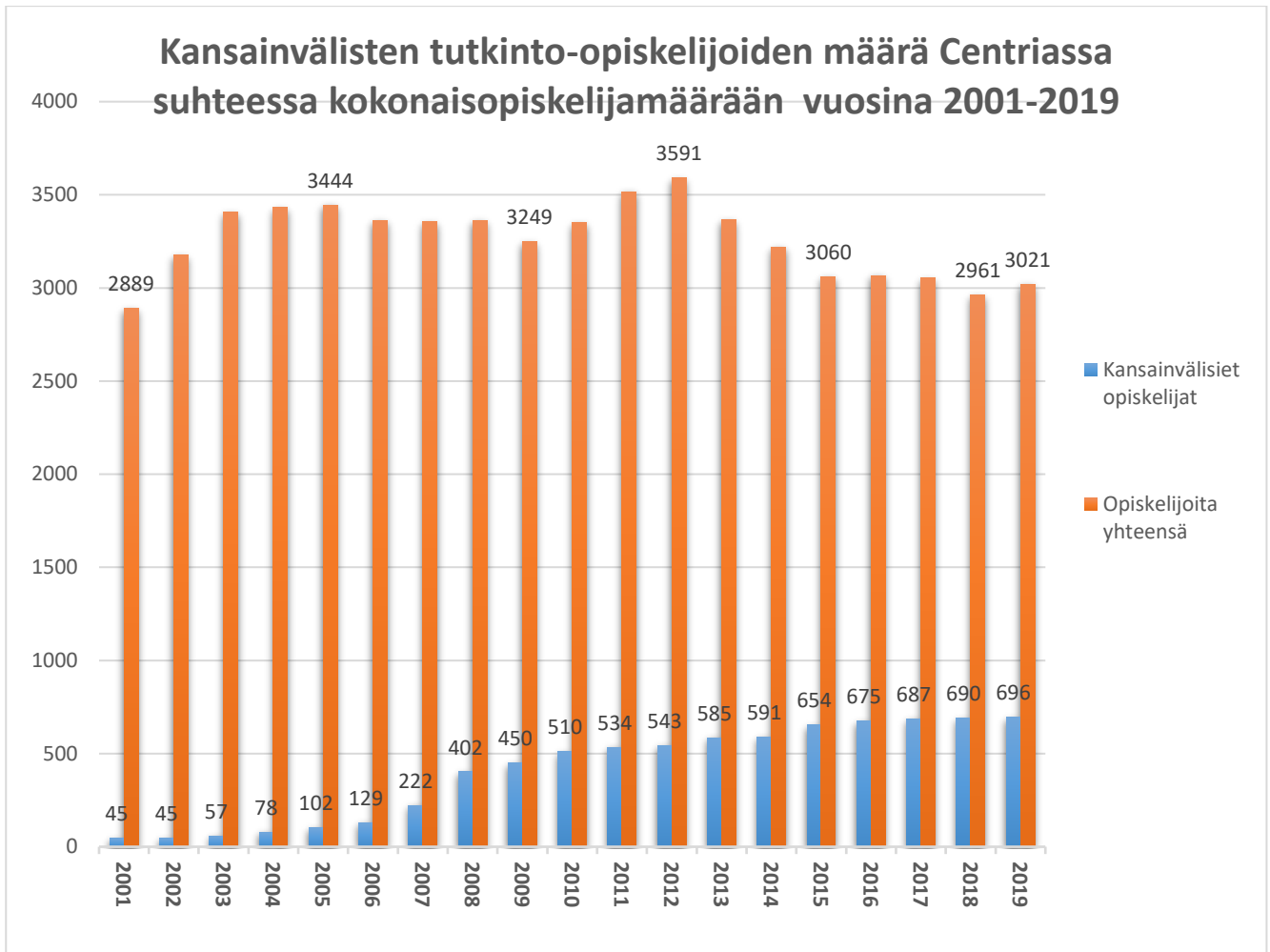
7.1 Kansainvälisyyttä käytännössä ja lukuina

Suomen kansainvälin ammattikorkeakoulu Centria vahvistaa toiminta-alueellansa sijaitsevien yritysten kansainvälistä kilpailukykyä. Tämä tarjoaa hyvät perusteet edistää sekä ulkomailta tulleiden opiskelijoiden integroitumista että työllistymistä. Samalla he vastaavat alueen elinkeinoelämän tarpeisiin täysivaltaisina ja arvokkaina yhteiskunnan jäseninä. (Muuraiskangas 2019.) Centriassa joka viides opiskelija tulee ulkomailta. Kansainväliset opiskelijat voivat tulla Centriaan joko opiskelijavaihtoon tai suorittamaan kokonaisia tutkintoja. Monikulttuurisuudesta kertoo sekin, että opiskelijat edustavat yli 40:tä eri kansallisuutta ja puhuvat yli 70:tä eri kieltä. Kansainvälisyys näkyy myös siinä, että jokaisella oppilaalla on mahdollisuus opiskelijavaihtoon tai harjoitteluun ulkomailla Centrian monipuolisten yhteistyösopimusten kautta. Centriaan tulee vuosittain yli sata vaihto-opiskelijaa, jotka voivat hyödyntää englanninkielisten tutkintojen mahdollistamaa laajaa kurssivalikoimaa. Kansainvälisyys ei koske yksinomaan opiskelijoita, vaan myös Centrian henkilökunta ja opettajat edustavat useita eri kansallisuuksia niin vakituisissa viroissa kuin määräaikaisten opettajavierailujen, hankkeiden ja projektienkin kautta. Yhteistyössä on mukana useita organisaatioita, oppilaitoksia, vaihto-ohjelmia (mm. Erasmus, CIMO), kansainvälisiä verkostoja sekä vuosittaisia hankkeita. (A study abroad experience in the wild north // Centria UAS 2020.)

Vuonna 2017 voimaanastuneella lukukausimaksulaille oli yllättäviä vaikutuksia kansainvälisten opiskelijoiden määrään. Kun vielä vuonna 2016 pelättiin lukukausimaksujen romahduttavan kansainvälisten opiskelijoiden määrän Centriassa (Centria-ammattikorkeakoulun auditointi 2016, 60), saatiin myöhemmin todeta pelon osoittautuneen turhaksi. Lukukausimaksujen nähtiin mahdollisesti kertovan myös koulutuksen laadukkuudesta, sillä hakijamäärät nousivat maksujen myötä yllättäen jopa 40 prosenttia. (Kluukeri 2019.) Erot lukukausimaksujen suuruudessa vaihtelevat Suomessa rajusti; alimmillaan maksettava summa lukukaudesta on 2100 euroa, mutta ylimmillään huimat 18000 euroa. Laki puolestaan

määrää lukukausimaksun vähimmäismääräksi 1500 euroa. (Palomaa 2018.) Centrian kahdeksan englanninkielisen koulutusohjelman lukukausimaksut ovat 7000–8500 euroa lukukaudella 2021–2022. Opiskelijoille on kuitenkin tarjolla huomattavia alennuksia, mikäli he suorittavat lukukauden aikana tietyn opintopistemäärän; 55 opintopistettä ensimmäisenä lukuvuotenaan suorittanut saa 50 prosentin alennuksen seuraavan vuoden maksusta. Ottaessaan opiskelupaikan vastaan ja maksaessaan lukukausimaksun kahden viikon sisällä saatuaan tiedon opiskelupaikastaan saa myös 1500 euron “Early bird” -alennuksen. (Centria 2021a.) Toisinaan lukukausimaksuja joudutaan myös palauttamaan. Esimerkiksi syksyllä 2018 yksistään Centriassa jouduttiin palauttamaan lukukausimaksuja 100 000 euron edestä. Syynä olivat ongelmat opiskelijoiden mahdollisuuksissa saapua Suomeen ja aloittaa opiskelut ajallaan, sillä oleskelulupa-anomusten käsittelyt lähtömaissa kestävät pitkään. (Holma 2018.)

Opetushallinnon tilastopalvelun perusteella Centrian kansainvälisyyskehitys on ollut merkillepantavaa 2000-luvulla. Kyseisten tilastojen avulla on saatu kuvainnollista dataa kansainvälisyyskehityksestä, jota esitellään taulukossa 1. Liki 20 vuoden aikana kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrät ovat kasvaneet 15-kertaisiksi ja kansainvälisten opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista on kasvanut alle kahdesta prosentista yli 20:n prosentin. Viimeisen viiden vuoden aikana kansainvälisten opiskelijoiden määrä on ollut yli kuudensadan (KUVIO 6) kokonaisopiskelijamäärien vaihdellessa 3000–3500 välillä 2000-luvulla.

KUVIO 6. Poissa- ja läsnä olevat ulkomaalaiset tutkinto- opiskelijat suhteessa poissa- ja läsnä olevien tutkinto-opiskelijoiden kokonaismäärään Centriassa 2001–2019 tilastovuoden 20.9. tilanteen mukaan (Opetushallinnon tilastopalvelu 2020a; Opetushallinnon tilastopalvelu 2020b)

7.2 Kampukset kolmella paikkakunnalla, opiskelu globaalia

Täysin englanninkielisinä tutkintoina on Centriassa mahdollista suorittaa liiketalouden (Business Management/Business Management, Enterprise Resource Planning), insinöörin (Business Intelligence Technologies/Environmental Chemistry and Technology/Industrial Management/Information Technology) sekä hoitoalan (Nursing) tutkinnot. Kulttuurintuntemusta ja Suomeen sopeutumista edistävät kulttuurikurssit Finnish Society and Culture, Intercultural Business Studies ja Getting Local and Global. Lisäksi kaikki liiketalouden opiskelijat käyvät Intercultural competence -kurssin. Englanninkielisissä koulutuk-

sisä on pakollisena suomen kieliopinnot, vaihtoehtoisissa opinnoissa on tarjolla Working in a Multicultural World ja valinnaisena on mahdollista käydä Finnish Club -kurssi. (A study abroad experience in the wild north // Centria UAS 2020; Centria 2020c; Torkinlampi 2020.) Näistä vaihtoehtoisten opintojen kursseja esitellään tarkemmin luvuissa 6.3.2 ja 6.3.3

Centrian pääkampus sijaitsee Kokkolassa Talonpojankadulla, jossa opiskelee yhteensä reilut 2000 opiskelijaa niin päivä- kuin monimuototeutuksessakin. Täydellisen muodonmuutoksen remontin myötä kokenut kampus saatiin uudistettuna käyttöön vuonna 2019. Talonpojankadun kampuksella voi suorittaa myös ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon neljällä eri alalla. (Hakijan opas 2021, 19; A study abroad experience in the wild north // Centria UAS 2020.)

Pietarsaaren Campus Allegrossa on mahdollista suorittaa monimuotona järjestettävä englanninkielinen Bachelor of Business -tutkinto tai ohjelmistokehityksen koulutus Highway to Code (H2C). Pietarsaaressa aloittaa vuosittain noin 20–50 kansainvälistä opiskelijaa. Pietarsaaressa järjestetään myös suomenkielistä kansainväliseen kauppaan suuntautunutta tradenomikoulutusta, minkä vuoksi englanninkielisiä opintojaksoja on paljon. Kansainvälistä kulmaa opintoihin tuo myös mahdollisuus ulkomaalaisiin opinnäytetyön toimeksiantajiin/hankkeistajiin. (Åhman 2020.)

Ylivieskan kampuksella on monia yksittäisiä englanninkielisiä kursseja, kuten International Workshop on Strategic Management, Production Planning and control, Design and engineering sekä Living in a Multicultural World. Vielä muutama vuosi sitten järjestettyä Industrial Management –tutkintoa ei enää järjestetä Ylivieskassa. Sen aloittaneet tutkinto-opiskelijat voivat kuitenkin vielä viimeistellä opintonsa heidän ohjaavien opettajiensa Kaija Arhion ja Maria-Liisa Kaakon kanssa. (Laitila 2020.)

7.3 Kv-toimisto

Puhuttaessa kansainvälisistä opiskelijoista Centriassa on tärkeää tiedostaa se, että heitä on sekä kokonaisina tutkinto-opiskelijoina että vaihto-opiskelijoina. Yksi Centrian sisällä toimiva taho on kv-toimisto, joka työskentelee ensisijaisesti kansainvälisten yhteistyösopimusten parissa, hallinnoi vaihto-ohjelmia ja pyrkii edistämään Centrian koulutuksen ja henkilökunnan kansainvälistymistä. Kansainvälisten asioiden päällikkönä toimii Peter Finell ja kansainvälisissä palveluissa työskentelee lisäksi kaksi työntekijää, joiden vastuualueena ovat toisella lähtevät vaihto-opiskelijat ja toisella saapuvat vaihto-opiskelijat. Toimisto toimii myös linkkinä oppilaitoksen ja tänne saapuvien tutkinto- että vaihto-opiskelijoiden

välillä sekä tukee, opastaa ja informoi Centrian opiskelijoita heidän lähtiessään opiskelijavaihtoon ulkomaille. (Centria 2021b; Finell 2019.)

Kv-toimisto järjestää saapuville vaihto-opiskelijoille saapumis- ja tutorpalveluita sekä orientaatiopäiviä. Lisäksi se on vaihdon aikana tärkeä tukipilari, joka ohjaa niin opiskeluihin kuin käytännön asioihin liittyvissä asioissa. Ympäri vuoden organisoidaan myös monia ikimuistoisia tapahtumia ja elämysretkiä. Kv-toimisto jakaa vaihto-opiskelijoille painettua ”International Exchange Guide” -esitettä, joka sisältää pääosin opiskeluun liittyvää tietoa ja ytimekkään kuvauksen suomalaisesta yhteiskunnasta sekä asumisesta Kokkolassa, Pietarsaassa ja Ylivieskassa. Yleistietoa on tarjolla myös Centrian verkkosivuilla. Opiskelijavaihdon myötä Centriaan saapuneet kansainväliset opiskelijat viipyvät vaihdossa yleensä yhden lukukauden tai maksimissaan vuoden. Tällöin myös esitteet ja infot on suunniteltu näistä lähtökohdista. (Centria 2021b; Finell 2019.)

Kuviosta 7 on nähtävissä Centriaan saapuvien, yli kolme kuukautta Suomessa viipyvien vaihto-opiskelijoiden määriä. Lyhyempikestoisia opiskelijavaihtoja ei tässä esitellä, mutta ne ovat jokseenkin samaa luokkaa, vaikkakin vuosittaiset vaihtelut saattavat olla keskenään selvästi poikkeavia riippuen järjestetyistä projekteista ja kansainvälisyysohjelmista. Huomattavaa on, että vaikka kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrät ovat 2000-luvulla nousseet tasaisesti (KUVIO 6), näyttävät vaihto-opiskelijoiden määrät olevan riippumattomia tuosta kehityksestä. 2010-luvulla eniten vaihto-opiskelijoita on saapunut muun muassa Ranskasta, Saksasta, Espanjasta ja Kiinasta. (Finell 2020.)

KUVIO 7. Centriaan saapuvat yli kolmen kuukauden kansainväliset opiskelijavaihdot 2009–2020 (Finell 2020a; Finell 2020b)

7.4 Kansainvälinen opiskelijatoiminta

Kansainvälisten opiskelijoiden opettajien näkemysten mukaan eri kansallisuudet viettävät usein aikaa vain samasta kulttuurista koostuvissa ryhmissä, vaikka kuitenkin haluaisivat tutustua suomalaisiin. Tämän vuoksi kaikenlainen eri taustoja yhdistävä toiminta on tervetullutta ja tarpeellista. (Heleven 2019; Torkinlampi 2020.) Ilmiö on havaittu Centriassa laajemmaltikin ja siihen on reagoitu toiminnan ja tarjonnan suunnittelussa. Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla runsaasti valinnaisia kieleen ja kulttuuriin liittyviä opintojaksoja, joiden sisältö on omiaan Suomeen kotoutumisessa. Matalan kynnyksen kohtaamista järjestetään esimerkiksi Meet & Eat –tapahtumissa, joissa tapahtumaan ennakkoon ilmoittautuneet saavat aterioida lounaan oppilaitoksen kustannuksella. Osallistujat jaetaan pöytäryhmiin, joissa kussakin on mahdollisimman kirjavasti eri kansallisuuksia ja kulttuureja läsnä. Tarkoitus on tällä tavoin lisätä suomalaisten ja kansainvälisten opiskelijoiden kanssakäymistä ja interaktiivisuutta. (Centria 2021c.)

Centriassa on useita integroitumista edistäviä toimintamuotoja. Oppilaskunta COPSA valvoo opiskelijoiden etua koulutus- ja sosiaalipoliittisissa asioissa, mutta myös järjestää monenlaisia opiskelijoita yhteen kokoavia tapahtumia ja tempauksia. Opiskelijabileet, urheilutapahtumat ja säännöllisesti järjestettävät urheiluvuorot tarjoavat mielekästä ja yhteisöllistä tekemistä vapaa-ajalle. (Copsa 2020.) Kansainvälistymiseen kannustetaan yleisesti myös suomalaisia opiskelijoita muun muassa järjestämällä seminaareja, tiedottamalla projekteista, verkostoista, yhteistyökumppaneiden toiminnoista, opiskelijavaihtoista ja harjoittelumahdollisuuksista ulkomailla. Saimme esimerkiksi itse syksyllä 2019 vinkin yliopettajaltamme Vesa Nuorvalta mahdollisuudesta hakea kirkkohallitukselta stipendiä, jolla olisi mahdollisuus osallistua Kööpenhaminassa järjestettävälle ekumeeniselle BE1-kurssille (Nuorva 2019). Otimme neuvosta vaarin, meitä onnisti ja 16.-19.1.2020 pääsimme kehittämään omaa kansainvälisyyttämme, mutta myös opinnäytetyömme kannalta tärkeää ekumeenista osaamista Kööpenhaminassa. Seuraavissa luvuissa esittelemme merkittävimpiä kansainvälisen opiskelijatoiminnan muotoja.

7.4.1 Centria Choir

Oppilaitoksen elämää ja ilmettä vilkastuttaa kansainvälinen kuoro (engl. *Centria Choir*), jossa lauletaan nykymusiikkia ja opetellaan kuorolaulun peruseriaatteita yhdessä muun ryhmän kanssa. Kuoro on käytännössä sekä koulutusta että osa opiskelijatoimintaa. Kuoroharjoituksiin osallistuminen, omakohtainen työskentely ja kuoron kokoonpanolla esiintyminen muodostavat neljän opintopisteen laajuisen opintokokonaisuuden. Kurssin opetuskielenä on englanti, mutta joitakin kappaleita saatetaan opetella myös suomeksi. (Centria Choir 2020.)

Omakohtaisten kokemusten perusteella voidaan sanoa kuorotoiminnan lisänneen vuorovaikutusta eri kansallisuuksien kesken. Tutustuminen ja ystävystyminen eri alojen opiskelijoiden kanssa on ollut helppoa yhteisen mielenkiinnon ja tekemisen kautta. Lisäksi kuorotoiminta tarjoaa konkreettisen todennuksen siitä, miten yhteisöllisyys ja yhteinen tekeminen lisää hyvinvointia ja lievittää opiskelustressiä. Kuorossa harjoitellaan päämäärätietoisesti ja harjoituskausi huipentuu esiintymisiin, joita on ollut esimerkiksi Centrian amfi-portailla, konservatorion tiloissa ja Backstagella.

7.4.2 Finnish Club

Keski-Pohjanmaalla maahanmuuttajien palkkaamiseen suhtaudutaan puutteellisen kielitaidon perusteella hyvin varauksellisesti, minkä vuoksi osaavaa työvoimaa hakeutuu työn toivossa pääkaupunkiseudulle (Seeskorpi 2019). Centrian Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin –hanke pyrkii omalta osaltaan edesauttamaan ulkomaalaistaustaisten kotoutumista esimerkiksi järjestämällä työntekijöitä ja työnantajia kokoavia tapahtumia. Työllistymisen edistämisen lisäksi hanke keskittyy myös opiskelijoiden tukemiseen ja valmentamiseen erityisesti heidän kielellisten ja kulttuuristen haasteidensa kanssa. Hankkeen kautta on syntynyt myös Centrian hallinnoima pilottiopintojakso Finnish Club, joka tarjoaa mahdollisuuden tutustua Kokkolaan, suomalaiseen kulttuuriin ja paikallisiin ihmisiin. (Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin.)

Finnish Club kokoaa yhteen kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita ja yhteisöpedagogiopiskelijoita luoden mielekkään tilaisuuden ulkomaalaisten ja suomalaisten opiskelijoiden vuorovaikutukselle. Opintojakson toiminta pyrkii lisäämään kansainvälisten opiskelijoiden psyykkistä ja henkistä hyvinvointia, jotka vaikuttavat myönteisesti kielten oppimiseen ja kotoutumiseen. Edellytysten luominen paikkakunnalle kotoutumiseen tapahtuu esimerkiksi jakamalla tietoa tapahtumista ja vierailemalla paikoissa, joissa kohdata suomalaisia myös vapaa-ajalla. Finnish Club kehittää opiskelijoiden kielitaitoa, monikulttuurisuus- ja vuorovaikutustaitoja ja tarjoaa muihin kielikursseihin verrattuna enemmän harjoitusta erityisesti suomen kielen puhumiseen. Pilottiopintojaksosta tehtyjen anonyymien palautteiden perusteella Finnish Club sai huippuarvosanat ja onnistuu ansiokkaasti pureutumaan erityisesti kotoutumiseen vaikuttaviin asioihin. (Muuraiskangas 2019.)

7.4.3 Working in a Multicultural World

Working in a Multicultural World on virtuaalinen opintojakso, jossa työskennellään monikulttuurisissa ryhmissä ja eri teemoista opetetaan erilaisten tapaustutkimusten kautta. Opintojakso auttaa kyseenalaistamaan ja kehittämään omia käsityksiä ja toimintamalleja, mikä luonnollisesti myös parantaa yhteistyötä kulttuurisesti monimuotoisessa työympäristössä. Opintojakso varustaa 2000-luvun työelämän vaatimuksiin, tarjoten sekä kokemusta että työkaluja kulttuurienväliseen kanssakäymiseen. Opintojaksolla opetetaan 21. vuosisadalla tarvittavia erityisiä taitoja, jotka liittyvät esimerkiksi kulttuurienväliseen kompetenssiin, yhteistyöhön, kriittiseen ajatteluun, päätöksentekoon ja oppimaan oppimiseen. (Opintojaksoselost 2020.)

Omaehtoisten kurssikokemusten perusteella etenkin yhteistyö oman opiskeluryhmän kanssa auttoi näkemään kulttuurienvälisen kohtaamisen erityistä arvoa ja toisaalta myös sen mukanaan tuomia haasteita. Lisäksi opintojakson tiedollinen ja kokemuksellinen anti on omiaan murtamaan esteitä eri taustoista tulevien keskinäisen kunnioituksen tieltä. Verkossa opiskelu on tietysti modernia ja nykyaikaista, mutta toisaalta kokonaisvaltaisen oppimiskokemuksen kannalta olisi hedelmällisintä kohdata kasvotusten. Siten on mahdollista tutustua aidosti ja kohdata toisen kulttuurin edustaja psykofyysisenä kokonaisuutena. Tällöin voi myös havainnoida eri ilmaisun muotoja ja kulttuurisia ominaispiirteitä käytännön vuorovaikutuksessa.

7.4.4 Opiskelijoiden uskonnollisuuden huomioiminen; hiljentymistila

Oppimisympäristö koostuu sekä fyysis-teknisistä ominaisuuksista, että sosiokulttuurisesta ulottuvuudesta. Ensiksi mainittu tarkoittaa konkreettisia tiloja ja jälkimmäinen koostuu puolestaan organisaatiossa toimivien henkilöiden vuorovaikutuksesta, ilmapiiristä ja kulttuurista. Hiljaisen tilan termi valottaa puolestaan näiden kahden lisäksi myös henkisen, hengellisen ja spirituaalisen ympäristön aspektia. Hiljainen tila oppilaitoksessa ei varsinaisesti ole itsessään oppimisympäristö siinä mielessä kuin esimerkiksi muut, oppimistarkoitukseen kohdennetut tilat, kuten luokat, mutta se on olennainen osa oppimisympäristöä, oppilaitosta. Hiljainen tila on osa laajempaa kokonaisuutta, kuten oppilaitoksen lisäksi esimerkiksi lentokenttä tai sairaala. (Liedes 2016a, 111–113.)

Centrian kansainvälisten opiskelijoiden lukumäärien moninkertaistuminen 2010-luvulla on lisännyt opiskelijakunnan heterogeenisyyttä ja vaikuttanut kampuksen yleisilmeeseenkin. Lukuvuoden 2019–2020 aikana alkoi ilmetä tarvetta erityiselle hiljentymistilalle. Oppimisympäristöasiantuntija Anne Harmoisen mukaan tarve ja tilaus ilmeni monin eri tavoin, mistä vähäisimpänä ei suinkaan ollut kansainvälistymisen vaikutus. Oli muun muassa havahduttu siihen, että oppilaitoksessa kulkiessaan saattoi törmätä hetkirukousta suorittavaan muslimiin. Asian tiimoilta oli Harmoiselta myös kysytty rukouspaikkaa sähköpostitse. Centrian toimintaperiaatteisiin kuuluvan monimuotoisuuden ja tasa-arvon ajatusta noudattaen Harmoinen suunnitteli tilan, jota voi käyttää myös työskentelyyn, mietiskelyyn, voimisteluun, lepoon, stressi- tai paniikitilojen laukaisemiseen tai vaikkapa eristäytymiseen sairastumisen tai loukkaantumisen yllättäessä. Tarkoitukseen sopivat huoneliöt löytyivät 0-kerroksesta aiemmin laboratorionkäytössä olleesta tilasta (tilanumero 042), joka sai nimekseen “Hiljentymistila / Silent room”. Tilan

nimi löytyy huoneen ovesta ja sinne opastavaa informaatiota löytyy kampuksen ilmoitustauluilta ja käytäviltä (LIITE 5).

Hiljainen huone on kaikille avoin ja jokaisen opiskelijan tai henkilökunnan jäsenen vapaassa käytössä. Huone on kalustettu niin, että siellä voi levätä sohvalla, työskennellä työpisteellä tai vaikkapa istuskella kotoisasti niin kutsutussa puhelinkoppituolissa. Tilasta löytyy lisäksi muun muassa rahi, matto, kaapistoja ja hyllyjä, pistorasia ja roska-astioita. Tila on valaistu ja ilmastoitu, mutta siellä ei ole ikkunaa eikä mitään erityisiä sisustuselementtejä tunnelmaa tai ilmapiiriä tuomassa. Näin ollen tila on mahdollisimman monikäyttöinen ja tasapuolinen kaikkia sitä tarvitsevia kohtaan. Tilan käytöstä ei ole laadittu ohjeistusta tai sääntöjä, vaan tässäkin asiassa noudatetaan Centrian käytäntöjä sen suhteen, että kehitystyö lähtee aina käytännön tarpeista käsin; ohjeistus laaditaan, mikäli sille koetaan olevan tilausta. (Harmoinen 2020.)

Myös ajatuksia kristittyjen omasta hiljentymis/rukoustilasta tai kampuuskappelista on kehitelty, mutta todennäköisimpänä Harmoinen näkisi sen vaihtoehdon, että esimerkiksi yhteisöpedagogiopiskelijoiden pitämiä hartauksia tai tilaisuuksia pidettäisiin vaihtelevasti Centrian tiloissa. Monikäyttöisyyttä ja monialaisuutta edustavassa monikulttuurisessa ympäristössä yhtä tiettyä tarkoitusta varten varattu tila ei palvelisi laajasti koko opiskelija- ja henkilökuntaa ja saattaisi pikemminkin olla stigmatisoiva. Olennaisempaa kuin itse tila ja sen sisältö on Harmoisen mukaan se, mitä kulloisenkin tapahtuman tai tilaisuuden aikana tilassa tapahtuu. (Harmoinen 2020.)

.

8 SEURAKUNNAN OPPILAITOSYHTEISTYÖ CENTRIASSA

Olemme aiemmissa luvuissa käsitelleet muun muassa oppilaitostyön historiaa ja kehitystä sekä ilmene- mistä muilla paikkakunnilla. Toimintatutkimuksemme konkreettinen kohde oli kuitenkin seurakunnan oppilaitosyhteistyö kansainvälisten opiskelijoiden parissa nimenomaan Centriassa ja sitä käsittelemme tässä luvussa.

Seurakunnan työntekijänä oppilaitospastori on osa korkeakoulun opiskelija- ja työhyvinvoinnista vas- taavaa moniammatillista tiimiä. Tiimin vaihteleva kokoonpano sisältää oppilaitostyöntekijän lisäksi psy- kologin ja terveydenhoitajan. Lisäksi siinä on myös jäseniä opintotoimistosta, opiskelijakunnasta ja kou- lutusalapäälliköistä sekä opiskeluun liittyvistä projekteista ja hankkeista. Pastorin työ on integroitunut osaksi oppilaitoksen toimintaa. Tutorkoulutuksissa hän esimerkiksi jakaa sekä kantasuomalaisille että kansainvälisille tutoreille ammatillista tietotaitoaan mm. ihmisten kohtaamiseen ja huomioimiseen liit- tyen sekä perehdyttää ammattikorkeakouluun saapuvia opiskelijoita infotilaisuuksissa. Hän on useim- miten mukana kansainvälisille opiskelijoille suunnatuissa tapahtumissa ja ohjelmassa, mutta hänet ta- voittaa myös esimerkiksi Instagramin ja WhatsApp-sovelluksen kautta. Oppilaitospastorin esittely ja yhteystietoja löytyy myös Facebookista ja Centrian internet-sivuilta (Mourujärvi 2020.)

8.1 Oppilaitospastori ja Backstage

Nykyinen oppilaitospastori Reetta Mourujärvi valittiin virkaansa vuonna 2011 ja hän tekee oppilaitos- yhteistyötä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniassa, Centrian ammattikorkeakoulussa ja Keski-Pohjan- maan koulutusyhtymässä (Kpedu). Oppilaitosyhteistyö on kirkon selektiiviyötä, joka velvoittaa suorit- tamaan yhteistyön erikoiskoulutuksen. Aloittaessaan työn oppilaitospappina vuonna 2011 Mourujärvi teki työryhmän päätöksen mukaisesti työajastaan kolme viikkoa oppilaitosyhteistyötä ja yhden viikon toimituksia. Vuonna 2013 näiden eri työsegmenttien osuudet muuttuivat täysin päinvastaisiksi ja oppi- laitosyhteistyöhön käytettävissä oleva aika pieneni merkittävästi niin, että seitsemän viikon työjaksosta oppilaitostyön osuus on kaksi viikkoa ja loput viisi viikkoa seurakuntatyötä. Nykyinen työaika ei kui- tenkaan riitä vastaamaan läsnäolon tarvetta. (Mourujärvi 2020.)

Oppilaitospastori tukee opiskelijoiden ja työntekijöiden hyvinvointia pääasiassa jo pelkällä läsnäolol- laan. Hänen kanssaan voi uskonnosta tai katsomuksesta riippumatta käydä luottamuksellisia keskus- teluja elämän suurista ja pienistä asioista. Kaikenlaisista teologisista ja seurakuntaan liittyvistä asioista voi

kysyä ja keskustella ilman pelkoa käännättämisestä. Hän osallistuu usein oppilaitosten tilaisuuksiin ja toimii yhteistyössä oppilaitosten hyvinvointi- ja kriisiryhmien sekä oppilaskuntien kanssa. Oppilaitospappi tarjoaa myös hyvän yhteyden ja väylän seurakuntaan ja sen tapahtumiin. (Oppilaitospappi esittäytyy 2020.)

Backstage on Kokkolan suomalaisen seurakunnan monialaisen toiminnan keskus, joka toimii kohtaamispaikkana erilaisille ryhmille, kuten Kokkolan suomalaisen seurakunnan opiskelijoille ja erityisdiakonian Porinatuvalle. Siellä järjestetään myös Kokkolan ruotsalaisen seurakunnan hengellisten Crosspoint-yhteisöiltojen jatkot ja nuortenillat. Kiinteistössä toimi aiemmin baari, mutta tila on ollut jo vuosikymmeniä seurakunnan omistuksessa tarjoten aikoinaan vilkasta konserttitoimintaa, joka kokosi nuoria yli kuntarajojen. Nykyään konsertteja on harvemmin, mutta Backstagella järjestetään viikoittain opiskelijailtoja, jotka kokoavat yhteen niin kansainvälisiä kuin suomalaisiakin opiskelijoita. Opiskelijailtoja tarjoavat rennon ja virikkeisen tilan, jossa muihin opiskelijoihin tutustuminen tapahtuu luontevasti iltapalan äärellä, tai esimerkiksi biljardia ja erilaisia lautapelejä pelaten. Toiminnan suunnittelusta ja organisoinnista vastaa oppilaitospastori Reetta Mourujärvi, joka on illoissa aktiivisesti mukana tarjoten opiskelijoille mahdollisuuden kohdata ja tarvittaessa keskustella niin opiskeluihin kuin vapaa-aikaankin liittyvistä haasteista tai epäselvyyksistä. (Mourujärvi 2020.)

8.2 Talvileiri

Yksi tärkeä osa kansainvälisille opiskelijoille suunnattua toimintaa on oppilaitostyöntekijän organisoima Talvileiri eli Wintercamp, joka järjestetään joulun välipäivinä. Osa kansainvälisistä opiskelijoista matkustaa jouluksi kotimaahansa, mutta moni kuitenkin viettää joululoman Suomessa. Leirin tarkoitus on tarjota yhteisöllistä tekemistä ja samalla myös tutustuttaa suomalaisiin tapoihin ja perinteisiin. Leiriohjelmaan kuuluu esimerkiksi jouluruokailu, saunominen ja joulupukin vierailu sekä vapaaehtoinen opetus, johon osallistumalla saa suoritettua yhden opintopisteen. Kokkolan suomalaisen seurakunnan ja Centrian yhteistyössä järjestämä leiri on ainutlaatuisen hyvä esimerkki seurakunnan oppilaitostyön monialaisesta yhteistyöstä ja panostuksesta opiskeluhuvinvointiin. (Mourujärvi 2019.)

Osallistuimme talvileirille talvella 2019 ja olimme myös mukana sen suunnittelussa ja toteutuksessa. Talvileiriin liittyen teimme kaksi videota; yhden, jolla mainostimme leiriä, ja toisen, jossa haastoimme suomalaisia osallistumaan villasukkakeräykseen (LIITE 6). Linkki mainosvideoon oli QR-koodissa,

joka oli leirin mainosjulisteessa. Villasukkatempauksen videota jaettiin sosiaalisessa mediassa oppilaitospastorin Instagram-tilillä sekä omilla Facebook- ja Instagram-tileillämme. Mielestämme lämpimät villasukat ovat oivallinen tapa ilmaista lähimmäisenrakkautta kylmässä Pohjolassa. Ihmiset osallistuivat keräykseen yllättävän aktiivisesti ja täyttivät keräyslaatikot mitä upeimmilla käsityöluomuksilla. Keräyksellä saimme kerättyä riittävän määrän villasukkia, jotka osoittautuivat todella mieluisiksi ja hyödyllisiksi lahjoiksi.

Talvileirin on kehittänyt hoitoalan lehtori Pia Hagqvist, jonka idea Talvileirin järjestämisestä syntyi hänen tehdessään opiskelijatyötä metodistiseurakunnassa vuonna 2013. Hagqvist huomasi kristittyjen suurimman juhlan eli joulun olevan monelle ulkomaalaiselle yksinäistä aikaa, minkä vuoksi hän suunnitteli pienimuotoisen yhteisöllisyyttä ja jouluntuntua luovan leirin järjestettäväksi joulun välipäivinä. Idean syntyvuotena järjestettiin jo ensimmäinen talvileiri Maaseutumatkailu Kuusistossa Kälviän Puunkaalla. Apuna Hagqvistilla oli 1–2 seurakunnan vapaaehtoista työntekijää ja kaikki leirin ruoanvalmistukset ja siivoukset hoidettiin yhteistuumin. Leirillä tutustuttiin Hagqvistin valmistamaan perinteiseen jouluruokaan, mutta leirin aikana myös kansainväliset opiskelijat valmistivat omien maidensa ruokia. Leirille osallistujat tutustuivat toisiinsa mukavan tekemisen kuten lautapeliä pelaamisen, saunomisen, piparien leipomisen, ulkoilun ja joululaulujen laulamisen äärellä. (Hagqvist 2020.)

Leiri saavutti suosiota ja sen kasvaessa tilanpuute alkoi tulla vastaan. Hagqvist keskusteli Reetta Mourujärven kanssa, joka esitti hyvinvointitiimiin ideaa Talvileirin järjestämisestä yhteistyössä Centrian ja Kokkolan suomalaisen seurakunnan kanssa. Pia Hagqvist ja oppilaitospastori Reetta Mourujärvi yhdistivätkin voimavaransa ja alkoivat organisoida leirejä yhdessä muun oppilaitoksen henkilökunnan avustuksella. Yhteistyön ansiosta leirille saatiin kokki, mikä tarjosi enemmän aikaa vuorovaikutukseen ja kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamiseen. Leireillä on muita uskontoja kunnioittaen pidetty esillä jouluevankeliumia ja kerrottu, miksi kristityt viettävät joulua. Leirien järjestäminen on toteutettu Kokkolan seurakuntayhtymän leirikeskuksessa Vasikkasaarella vuodesta 2017 lähtien. (Hagqvist 2020; Mourujärvi 2020.)

9 DIALOGINEN OPPITUNTI PYHYYDEN TEEMASTA

Talvileiri on itsessään kokonaisuus, jonka aikana on mahdollista tutustua osallistujien eri kulttuureihin ja tapoihin, mutta jossa myös luonnollisesti Suomi ja suomalaisuus ovat esittelyasemassa muun muassa saunomisen, joulunvieron ja jouluruoan myötä. Ohjasimme leirillä oheistoimintaa, kuten piparkakkujen leivontaa ja heijastimien askartelua. Iloisen ja luovan toiminnan ohessa tuli luontevasti juteltua ja keskusteltua asioista ja ilmiöistä oppien myös uutta sanastoa – puolin ja toisin. Järjestimme myös vapaaehtoisen hartauden, jossa Suomen Gideonit kertoivat omakohtaisia tarinoitaan ja jakoivat halukkaille Uusia Testamentteja, joita oli tarjolla monilla eri kielillä. Osana opinnäytetyömme toimintatutkimusta päätehtävämme leirillä oli kuitenkin ohjata dialoginen oppitunti, jossa käsitelimme pyhyiden teemaa.

Osallistuessaan tuolle informatiiviselle oppitunnille oli leiriläisillä mahdollisuus ansaita yksi opintopiste. Pidimme interaktiivisen oppitunnin, jossa kerroimme Suomesta, suomalaisuudesta ja kristinuskon vaikutuksista Suomessa. Alustuksen jälkeen keskustelimme ryhmissä siitä, miten eri tavoin pyhät asiat ilmenevät ja miten ne mielletään eri kulttuureissa ja kansallisuuksissa. Olimme koonneet havainnollistavasti esimerkkejä pyhä-sanan kirjoitusasuista eri kielillä. Tämä oli myös oivallinen esimerkki käytännön askelista kaksisuuntaisessa akkulturaatiossa, jossa kansainväliset opiskelijat ja suomalaiset saivat keskustella oman kulttuurinsa erityispiirteistä ja tällä tavoin oppia toinen toisistaan (Korhonen & Puukari 2017, 36).

Ohjaamamme oppitunnin työtavaksi eli opetusmenetelmäksi valikoitui pienryhmäopetus, jossa aktiivisessa vuorovaikutuksessa laajennetaan ymmärrystä opiskeltavasta asiasta. Pienryhmässä on suurryhmää turvallisempaa jakaa hieman henkilökohtaisempiakin asioita, mikä myös osaltaan vaikutti siihen, että valitsimme juuri tämän opetusmenetelmän keskusteluaiheen ollessa mahdollisesti arkaluontoinen. (Pruuki 2008, 65.) Ohjasimme ryhmätyöskentelyä ja toimimme ryhmissä käsiteltäviksi kolme kysymystä, joiden tarkoituksena oli tuoda esiin opiskelijoiden aiempaa perehtyneisyyttä ja kokemuksia. Oppitunnilla luennoidessamme käytimme havainnollistamisvälineinä PowerPoint-dioja ja kuvia. Luento-osuuden aikana huomioimme vuorovaikutuksen opiskelijoiden kanssa esittämällä myös sen aikana kysymyksiä kansainvälisille opiskelijoille.

Opetustapaamme luonnehtii myös toiminnallinen oppiminen, jonka kokonaisvaltainen oppimisprosessi korostaa oppijan aktiivista toimijuutta ja vuorovaikutusta yhdessä muiden oppilaiden tai ohjaajien kanssa. Tällainen yhdessä oppiminen auttaa ymmärtämään erilaisuutta ja kehittämään sosiaalisia- ja

vuorovaikutustaitoja. Tämä voi näkyä konkreettisesti esimerkiksi kykynä kunnioittaa eroavia näkemyksiä ja toisaalta omien näkökulmien perustelutaitona. Oppilaan osallisuuden ja omakohtaisen kokemuksen hyödyntämisen lisäksi toiminnallisuus lisää yhteisöllisyyttä ja me-henkeä, joka korreloi positiivisesti niin oppimistuloksiin, työntekoon, osallistumisaktiivisuuteen kuin ryhmässä viihtymiseenkin. (Leskinen, Jaakkola & Norrena 2016, 14;30.)

9.1 Oppitunnin ja keskustelun pohjana pyhyiden käsite

Koska pyhän olemus on lähestulkoon universaali ja yhteinen nimittäjä monessa uskonnessa – minkä toimme esiin jo luvussa 4.1 – valitsimme pyhän teeman käsittelyn dialogisen keskustelun perustaksi. Ajattelimme keskustelun lähtökohtien etsimisen kunkin yksilön omasta kulttuurista ja kokemusmaailmasta luovan syvällisempää ja hedelmällisempää perustaa oppitunnille. Noudatimme myös luvussa 4.4.1 esiteltyä ajatusta vieraanvaraisuudesta kaksisuuntaisena ilmiönä, jossa toisesta ihmisestä ollaan aidosti kiinnostuneita ja omaa arvomaailmaa kyetään tarkastelemaan suhteessa erilaisiin näkemyksiin. Se on todennäköisesti myös antoisampi tapa tuoda esiin omia arvoja ja kulttuuria.

Yhteiskunnallisena esikuvanamme voisi mainita Scriptural Reasoning –menetelmän, jossa uskonnollisten ja pyhien tekstien tutkiminen yhdessä eri uskontojen edustajien kanssa edistää ymmärrystä ja dialogia. Tavoitteena ei ole saavuttaa yksimielisyyttä uskonnollisissa asioissa, vaan kyetä ymmärtämään sekä oman että toisen uskonnon perusteita. Samalla saadaan perspektiiviä uskontojen erityisyyttä kuin myös yleispätevyyttä koskeviin asioihin. Tällaisissa keskusteluissa voidaan havaita myös uskontoja yhdistäviä arvoja ja niistä johtuvia käytännössä vaikuttavia toiminnan muotoja. (Heikka 2018, 86–90.)

9.2 Keskusteluun ohjaavat diat

Olimme keränneet dialogisen oppitunnin pohjaksi muutaman dian verran materiaalia pyhyiden teemasta (LIITE 2). Aluksi pohdimme yhdessä pyhyiden määritelmää eli sitä, mitä pyhä itse asiassa tarkoittaa, ja käytimme muun muassa internetistä löytyviä tietosanakirjamääritelmiä. Teoriassa ja määritelmien kautta pyhyys voidaan liittää lähimmin uskontoon, vakaumukseen, ylikuonnolliseen tai jumaluuteen, mutta käytännössä se voi merkitä vielä paljon muutakin. Määritelmät toimivat alustuksena ja kiinnostuksen herättäjänä pyrkien samalla virittämään ajatusta siitä, miten monenlaisia merkityksiä yksi sana voi saada; yksilön oma kokemus ja kulttuurinen tausta vaikuttaa siihen, mitä asioita hän pitää arvokkaina

ja miten hän mieltää pyhyden. Seuraavaksi olimme koonneet esimerkkejä siitä, miten pyhä-sana kirjoitetaan eri kielillä. Halusimme näin tavoittaa kohderyhmän heidän omilla kielillään.

Tämän jälkeen siirryimme keskustelemaan pienryhmissä seuraavien kysymysten pohjalta: Mikä on pyhää sinun kotimaassasi? Mikä on pyhää sinun perheellesi? Mikä on pyhää sinulle itsellesi? Pienryhmissä keskustelu kävi vilkkaana opiskelijoiden jakaessa ja vastaanottaessa tietoa eri kulttuureista ja niiden välisistä yhtäläisyyksistä ja eroavaisuuksista. Ohjasimme keskustelua kertomalla, koska on aika siirtyä seuraavaan kysymykseen, ja varmistimme, että ryhmissä keskustellaan asiaan liittyen. Vaihdoin myös ryhmiä, jotta opiskelijat sekoittuisivat ja voisivat kuulla lisää erilaisia tarinoita. Lopuksi teimme koontia vastauksista purkamalla keskusteluissa ilmenneitä asioita.

Ryhmäkeskustelujen jälkeen siirryimme valmistelemamme Power Pointin avulla kertomaan laajemmin joulun kristillisestä merkityksestä ja suomalaisista joulunviettotavoista, kuten joulurauhanjulistuksesta. Tämän jälkeen kysyimme, viettävätkö opiskelijat joulua ja mitä perinteitä heillä on, jolloin saimme taas mielenkiintoista dialogia asiasta. Palasimme vielä esitykseemme ja käsittelimme Suomessa pyhiksi miellettyjä asioita, kuten itsenäisyyspäivä, Suomen lippua sekä kansallishymniä ja -laulua. Lopetimme oppitunnin ajatukseen siitä, miten keskinäinen ymmärrys ja arvostus lisääntyy keskustellessamme itsellemme tärkeistä pitämistämme asioista ja jakaessamme asioita omasta kulttuurisesta taustastamme. Halusimme myös luoda me-henkeä ja yhteisöllisyyden tunnetta painottamalla sitä, miten useat asiat myös yhdistävät eri kansallisuuksista ja taustoista huolimatta. Oppitunnin rakenteeseen vaikutti näkemyksemme siitä, että koimme perinpohjaista luennointia tärkeämmäksi ennemminkin herätellä opiskelijoiden luontaista kiinnostusta opiskeltavaa aihetta kohtaan ja halusimme aktivoida ja käyttää opiskelijoiden omaa kokemuseräistä tietoa osana opetustilannetta.

9.3 Dialogin perusteet

Pienryhmätyöskentelyssä toteutimme dialogisuutta, jossa ikään kuin ajatellaan yhdessä ja pyritään yhteiseen ymmärrykseen. Dialogissa pyritään kuuntelemaan, tarkastelemaan ja ymmärtämään muiden käsityksiä ja mielipiteitä, mikä mahdollistaa toisen asemaan asettumisen ja yksittäisiä osasia laajemman kokonaisuuden rakentumisen. (Pruuki 2008, 88–90.) Dialogissa keskiössä onkin omakohtaiseen kokemukseen perustuva avoin ja arvostava vuorovaikutus, joka on vastavuoroista. Lisäksi yhteydessä toiseen

on mahdollista rakentaa uusia merkityssuhteita ja lisätä yhteisymmärryksen lisäksi myös omaa itseymmärrystä. (Ojanen 2006, 60–63.)

Dialoginen kohtaaminen on merkityksellistä ja jo vakiintunut osa suomalaista yhteiskuntaa. Presidentti Tarja Halonen käynnisti 2000-luvun alkupuolella kolmen monoteistisen uskonnon edustajien kokoontumiset edistämään sovintopuhetta ja yhteiskuntarauhaa. Tapaamiset ja seminaarit johtivat USKOT-foorumien perustamiseen tammikuussa 2011. Yksi merkittävimpiä Suomessa vaikuttavia järjestöjä on myös Kulttuuri- ja uskontofoorumi Fokus. Se pyrkii edistämään paitsi ekumeenista vuorovaikutusta, mutta myös katsomusten ja uskontojen välistä kanssakäymistä monialaisesti tieteen, taiteen sekä uskontodialogin myötävaikutuksella. Se on tuottamassa aineistoa, jonka avulla käsitellä katsomuksellista moninaisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta. Tästä mainittakoon esimerkkinä muun muassa Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa yhteistyössä julkaistu teos *Monien uskontojen ja katsomusten Suomi* (2017), jota olemme käyttäneet myös opinnäytetyömme lähdemateriaalina. (Rautionmaa, Illman & Latvio 2017, 250; Heikka 2018, 251–253.)

Keskusteluun ryhtyminen haastoi leiriläisiä todella kohtaamaan toinen toisiaan. Jaoin heidät kolmen neljän hengen ryhmiin niin, että kussakin ryhmässä oli vähintään kahta eri kansallisuutta. Suurin osa leiriläisistä oli kotoisin Aasiasta, joten käsitykset pyhistä asioista sekä elämästä ja kuolemasta olivat varsin kirjavat suhteessa länsimaiseen, pääosin kristilliseen maailmankuvaan. Puheensorina oli vilkasta ja keskusteluryhmissä vaihdettiin ajatuksia laajalti sekä aiheesta että sen reunoilta. Lopuksi käytiin yhdessä läpi pääpiirteissään, mitä kussakin ryhmässä oli keskusteltu ja oliko opittu jotain uutta. Leiriläiset pitivät ajatustenvaihtoa mielenkiintoisena ja opettavaisena.

10 SEURAKUNNAN ESITEVIHKKO KANSAINVÄLISILLE OPISKELIJOILLE

Keskustellessamme oppilaitospastori Reetta Mourujärven kanssa seurakunnan oppilaitosyhteistyöstä ja kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamisesta pääsimme mukaan kansainvälisille opiskelijoille suunnatun talvileirin suunnitteluun ja sittemmin myös sen toteutukseen. Omien havaintojemme perusteella sekä oppilaitospastorin toimenkuvan ja työtehtävien tarpeisiin vastataksemme ryhdyimme toteuttamaan myös kansainvälisille opiskelijoille suunnattua esitevihkoa suomalaisuudesta ja evankelis-luterilaisen kirkon vaikutuksesta ja toiminnasta Suomessa ja Kokkolassa. Esitevihon myötä oppilaitospastorilla olisi ojentaa jotain kättä pidempää saapuville kansainvälisille opiskelijoille. Tämä auttaisi heitä samalla ymmärtämään suomalaista kulttuuria sekä sen hengellistä ja sosiaalista ilmapiiriä ja edistäisi verkostoitumista.

Otimme selvää olemassa olevista esitemateriaaleista ja teimme havainnon, että seurakunta lähettää esimerkiksi paikkakunnalle muuttaville ja seurakuntaan liittyville sekä suomen- että ruotsinkielisiä esitteitä. Englanninkielisenä saatava esiteinformaatio tyypistyi kuitenkin kirkkorakennuksia koskevaan esitteeseen, jonka teksti oli saatavilla myös saksaksi ja venäjäksi (Kokkolan seurakuntayhtymä 1995). Näitä vuonna 1995 painettuja esitteitä oli saatavilla Kokkolan kirkon eteistilasta. Suomenkielisessä yleisesitteessä on ¼ sivun verran tekstiä englanniksi, mutta sisältö käsittelee lähinnä maahanmuuttajille suunnattua ohjelmaa (Kotiseurakunta kutsuu 2017, 14). Seurakunnan verkkosivuilla oli niin ikään englanniksi ainoastaan maahanmuuttajille suunnattua infoa ja pakolais- ja maahanmuuttajatyöstä vastaavan henkilön yhteystiedot (Kokkolan suomalainen seurakunta 2021). Saimme myös selville, että maahanmuuttajatyötä ei tehdä englanniksi, joten seurakunnan mahdollisuudet tavoittaa tai informoida esimerkiksi opiskelu- tai työperäisiä Suomeen saapuneita ulkomaalaisia oli heikohko. Kokkolan suomalaisen seurakunnan verkkosivut johdattelevat kuitenkin tätä nykyä myös kattaville, kristillistä uskoa esittelevälle englanninkieliselle Suomen evankelis-luterilaisen kirkon sivustolle. Yhtenä kuriositeettina ja huomautuksena sivuston huollosta tai merkityksestä mainittakoon Centrian opettajan myötävaikutuksella havaitsemamme kirjoitusvirhe kyseisellä sivustolla; karitatiivinen eli kirkon hyväntekeväisyys- ja palvelutyötä kuvaava sana oli kirjoitettu englanniksi ”carative”, vaikka oikea kirjoitusasu olisi caritative (Evangelical Lutheran Church of Finland).

10.1 Suunnittelu

Ensimmäisissä visioissa esitevihon funktio pyrittiin näkemään nimenomaan kansainvälisten opiskelijoiden tarpeista ja kiinnostuksen kohteista käsin. Luonnollisesti esitevihon kielen tuli tällöin olla englanti. Olennaista oli toimia myös sen pohjalta, miten voisimme parhaalla mahdollisella tavalla tarjota esittelyä kirkon ja seurakunnan toiminnasta niiden merkittävyyttä, tarpeellisuutta ja kiinnostavuutta ilmentäen. Lähtökohtanamme oli ennen kaikkea tarjota informaatiota yleissivistävässä ja tiedollisessa muodossa.

Koimme tärkeäksi, että tuotettava materiaali olisi käytännöllistä, miellyttävää ja monipuolista. Käytännössä tämä tulisi näkymään leppoisana asenteena tiedon tarjoamisessa esimerkiksi niin, että samalla sivulla faktapohjaisen informaation kanssa olisi myös jokin hauska ja oivaltava sekä teemaan liittyvä huumorikukkanen. Ensimmäisiltä sivuilta lähtien halusimme tuoda suomalaista maisemaa esille kuvien kautta ja samalla tarjota syvempää visuaalista ilmettä tarkkaan harkittujen faktapoimintojen äärellä. Yritimme asettua ulkomaalaisten opiskelijoiden asemaan vaikkapa sen ihmetyksen kanssa, miten pyhäpäivät vaikuttavat esimerkiksi koulunkäyntiin tai kauppojen aukioloaikoihin.

Esitevihon myötä lukija tulisi myös saamaan pienen maistiaisen suomalaisesta sanastosta sekä termistöä, jota pyrimme selittämään ja avaamaan lyhyesti ja ytimekkäästi. Koska suomalaisen yhteiskunnan arvopohja ja koko yhteiskuntarakenteen pohjautuu kristillisille arvoille, valaisimme esitteessä lyhyesti perustellen myös historiallisia näkökulmia ja kristinuskon merkitystä Suomessa. Osaan esitevihosta käsiteltyihin teemoihin on mahdollista tutustua syvällisemmin erinäisille verkkosivuille vievien QR-koodien kautta. QR-koodien kautta pääsee myös tutustumaan seurakunnan työntekijöistä tekemiimme YouTube-haastatteluihin, joissa eri työalojen edustajat kertovat toimenkuvastaan ja lähettävät terveisensä kansainvälisille opiskelijoille.

10.2 Kehitys ja toteutustyö

Esitevihkoa tehdessämme konsultoimme Reetta Mourujärveä, minkä lisäksi hän teki myös väliarvioita työstämme. Palautteen perusteella pystyimme kehittämään ja rajaamaan esitevihon sisältöä seurakunnan tarpeen mukaiseksi. Käytännössä työtä tehtiin Power Point –sovelluksella, sillä se oli meille entuudestaan tuttu ja tuntui soveltuvan myös esitteen laatimiseen, vaikka se onkin lähtökohtaisesti tarkoitettu varsinaisten Power Point –esitysten laatimiseen. Ohjelmalla tehtyjen diojen sisällön muokkaus onnistui melko yksinkertaisesti ja niiden tallettaminen PDF-muotoon ei ollut ongelma.

Talvileirillä kansainväliset opiskelijat tarkastelivat esitevihon raakaversiota ja kertoivat sen perusteella omia mielipiteitään ja ideoitaan esitteen sisältöön liittyen. Vastausten perusteella teimme esitevihkoon tarvittavia muutoksia. Mielestämme henkilökohtaisesti jaettava esitevihko on hyvä ja konkreettinen tapa tarjota kansainvälisille opiskelijoille kouriintuntuvaa ja eriteltyä informaatiota. Esitevihko tarjoaa kompaktissa paketissa persoonallisen ja tarkkaan laaditun sisällön ainutlaatuisena ja kohdennettuna materiaalina bittiavaruuteen katoavien liitetiedostojen sijaan. Esitevihkoa voi kuitenkin helposti jakaa myös sähköisessä muodossa, jolloin se on myös päivitettävissä ajankohtaisten asioiden muuttuessa (esimerkiksi yhteystiedot, osoitteet yms.). Siirsimme myös esitevihon kautta löytyvät haastatteluvideot omilta tileiltämme seurakunnan YouTube-tilille, jotta niiden hallinnointi olisi jatkossakin yksinkertaista.

Kevään ja kesän 2020 aikana jaoimme esitevihkoa sähköpostin liitetiedostona kansainvälisten opiskelijoiden kanssa toimiville Centrian työntekijöille, jotta he voisivat auttaa työn kehittämisessä paremmin tarpeita vastaavaksi. Pääosin palaute oli positiivista ja vastaanottavaista, mutta saimme myös joitakin tervetulleita korjausehdotuksia sisältöön ja englannin kielioppiin liittyen. Arvostamme suoraa palautetta ja kehittämissuhteita myös käyttämämme sovellusalan suhteen, mutta emme kokeneet resurssiemme kannalta olennaiseksi alkaa muuttamaan jo tehtyä työtä toiseen formaattiin tai siirtämään sitä kokonaan uudelle sovelluspohjalle. Lisää opettajien palautteesta esitteen suhteen sekä ajatuksista kansainvälisten opiskelijoiden parissa tehtävästä työstä ja toiminnasta kerrotaan luvuissa 11.2 ja 11.3.

Selvitimme mahdollisuuksia esitevihon ammattimaiseen painattamiseen, mutta se ei ollut seurakunnan budjetin puitteissa mahdollista. Keskustelimme myös mahdollisuuksista tuottaa esite Centrian toimesta, mutta koska hankkeistajatahomme on seurakunta, nähtiin se päävastuunkantajana toteutustyön suhteen. Päädyimme hankkeistajamme Reetta Mourujärven kanssa siihen ratkaisuun, että seurakunta tulostaa itse tarvittavat esitevihot, minkä lisäksi esitteitä voidaan jakaa sähköisessä muodossa.

10.2.1 Esitevihon ulkoasu ja sisältö

Esitevihon yleisilme on värikäs ja keveä; tietoa Kristinuskosta, Suomesta, suomalaisuudesta ja ‘suomessa selviämisestä’ on tarjottu yksinkertaisessa ja ytimekkäässä muodossa ja erilaiset kuvituskuvat ja valokuvat elävöittävät ja havainnollistavat esillä olevaa informaatiota (LIITE 1). Keräsimme kuvitusta omista ja sukulaistemme arkistoista sekä käyttämämme sovellusalan tarjoamista kuvakkeista. Yleisivistävän ja kansainvälisille opiskelijoille kohdistetun yleishyödyllisen tiedon lisäksi esitevihko pitää

sisällään myös vitsejä ja muuta humoristista sisältöä. Esitevihon kansilehdessä on sisältöön viittaavan otsikon lisäksi kuva Suomen lipusta, kielosta ja järvimaisemasta. Kansilehden sisäpuolella on puolestaan kirjattuna Kultainen sääntö ja kesäinen kuva päivänkakkaroista.

Esitevihon monipuolisen sisällön selkeyttämiseksi ja myös sen osin uskonnollisen luonteen vuoksi eri asiakokonaisuudet on eroteltu toisistaan sivunumeroinnin sijaan erilaisin värikoodein. Esitevihko koostuu tavallaan erivärisistä moduuleista tai osioista. Tämän vuoksi lukija voi itse päättää, mitkä osiot haluaa lukea, ja näin myös eri asia- ja aiheosiot on helpompi hahmottaa omiksi kokonaisuuksikseen, mikä hyödyttää esimerkiksi muistamisessa ja nopean tiedonhaun tilanteissa. Sininen väri erottelee sivut, joilla käsitellään evankelis-luterilaista kirkkoa ja kristinuskkoa. Vihreät osiot tarjoavat tietoa paikallisesta seurakunnasta, sen toiminnasta, työntekijöistä ja tapahtumista. Kansainvälisille opiskelijoille kokoamamme käytännöllinen tieto ja vinkit on merkitty vaaleanpunaisella värikoodilla ja humoristinen sisältö sitä vastoin keltaisella. Viimeksi mainittu koostuu Very Finnish Problems -meemeistä, joiden luoja on Englannista Suomeen muuttanut kirjailija Joel Willans. Saimme häneltä suostumuksen meemikuvien käyttämiseen esitevihossamme (Willans 2019). Takasivulle laadimme vielä hyväksi havaitsemamme marjapiirakan reseptin, jonka ajattelimme mahdollisesti omalta osaltaan tukevan esitevihon mahdollisimman monipuolista tarjontaa ja säilyttämisen merkitystä.

Erillistä sisällysluetteloja tai sivunumeroita esitevihossa ei ole. Esitteen lähdemateriaaleista on lähdeluettelo tämän opinnäytetyön lähdeluettelon yhteydessä. Esitteen alku- ja loppupuolella ovat pinkin osion sivut, siinä välissä ovat vaaleansinisen ja vihreän osioiden sivut sekä ihan viimeisenä, ennen takakantta, on keltainen osio. Kahdessa kohtaa värikköiden osioiden välillä on pääosin kuvista koostuvia sivuja; ensimmäiseksi alun pinkin osion ja vaaleansinisen osion välissä vuodenaikojä käsittelevä kuvasivu sekä vaaleansinisen ja vihreän osion välissä Kokkolan kirkkoja esittelevä kuvasivu. Seuraavaksi esittelemme eri värikoodien sisältöä.

10.2.2 Vaaleansininen osio: Evangelical Lutheran Church / Christian faith

Vaaleansinisessä osiossa on tietoa kristinuskosta, sen historiasta, vaikutuksesta ja ilmenemisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Osiossa avataan ensiksi suomalaisten kristillisiä pyhäpäiviä; kyseiset päivät on lueteltu sekä englanniksi että suomeksi kronologisessa järjestyksessä päivämäärät ilmoitettuina. Kunkin päivän kohdalla on myös lyhyt selitys päivän merkityksestä. Tämä antaa myös konkreettista kuvaa siitä,

miten kristinusko vaikuttaa suomalaiseen yhteiskuntaelämään, arkeen ja juhlaan sekä eri vuodenaikoihin. Lopuksi on mainittuna myös olennaiset ei-kristilliset kansalliset juhlapäivät, jotka poikkeavat arkipäivistä ja vaikuttavat esimerkiksi koulu- ja työpäiviin. (³University Almanac Office; Church Year 2021.)

Seuraava vaaleansinisen osion sivu esittelee Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa ja kristinuskon perusajatusta lyhyesti ja ytimekkäästi (Lutheranism in Finland 2021). Faktatiedon lisäksi sivu valottaa kuvaa kirkosta ihmisarvon ja tasa-arvon edistäjänä. Korostettuina poimintoina sivulla on maininta ja huomio siitä, että kristittyjä on maailmassa 2,3 miljardia (engl. *2,3 billion*) (Hackett & McClendon 2017), ja lisäksi sivun alaosassa on suomen kieleen liittyvää huumoria. Sivun kuvitus ilmentää Kristuksen ristiä, lähimmäisenrakkautta ja globaalia kansainvälisyyttä.

Seuraavien kahden vaaleansinisen sivun sisällössä kerrotaan laajemmin kristinuskosta ja Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta (Evangelical Lutheran Church of Finland 2021). Tarkempaan aiheeseen syventymiseen tarjotaan mahdollisuus QR-koodien kautta aukeavien sivustojen kautta. Osioista käy tietoisikun lailla ilmi myös kristinuskon positiivinen vaikutus, niin lukutaidon ja terveydenhuollon kuin ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden kehittämisessä (Salonen 2019, 101–112; Mangelaja 2019, 220–236; Nelson 2019, 193–219; Ihalainen 2019, 292–308). Lyhyet ja intensiivisellä otsakkeella rakennetut kappaleet välittävät informaatiota jo nopeallakin vilkaisulla. Mainittavana poimintana on tietoisiku suomalaisista naisista ensimmäisinä Euroopassa, jotka saivat äänioikeuden. Lisäksi selvennetään seurakuntien toimintaa ja työmuotoja käytännössä. Esimerkkinä seuraavat faktat: seurakuntien työntekijät ovat korkeasti koulutettuja, seurakuntien välttämättömät virat (pappi, kanttori, diakoni) sekä seurakuntien yhteiskunnalliset tehtävät.

10.2.3 Vihreä osio: Evangelical Lutheran Church in Kokkola

Vihreällä merkityssä osiossa esitellään Kokkolan suomalaista seurakuntaa kokonaisuudessaan osana seurakuntayhtymää yhdessä kaikkien nimeltä mainittujen yhtymän seurakuntien kanssa. Tässä kohdin tuodaan esiin mahdollisuus saada seurakunnalta keskusteluapua vakaumuksesta tai mistään muusta henkilökohtaisesta ominaisuudesta riippumatta. Osiossa esitellään seurakunnan työntekijöitä ja tiedotetaan

---

³ Esitevihon lähteet omana luettelonaan varsinaisen lähdeluettelon jälkeen.

seurakunnan toiminnoista sekä aktiviteeteistä. Sivustolla on esimerkiksi QR-koodin avulla aukeava linkki Kokkolan ruotsalaisen seurakunnan sivuille, joiden kautta on mahdollisuus saada tietoa sen tapahtumista, joissa on usein järjestetty myös simultaanitulkkaus englanniksi. (Kokkolan suomalainen seurakunta; Karleby svenska församling.)

Seurakunnan työntekijöistä esitellään Lassi Pappinen, Reetta Mourujärvi ja lähetyssihteeri Miia Kallio, joista kaikista olemme kuvanneet QR-koodeilla avautuvat haastatteluvideot (LIITE 1/13). Haastattelussa seurakunnan työntekijät kertovat omasta työnkuvastaan ja lähettävät terveisensä kansainvälisille opiskelijoille. Haastattelujen tarkoituksena on luoda kosketuspintaa seurakunnan työntekijöihin ja kohdennetun videon avulla tiedottaa myös kaikista niistä mahdollisuuksista, joita seurakunnalla on tarjolla kansainvälisille opiskelijoille. Myös Instagram- ja Facebook-sivuja mainostetaan.

10.2.4 Pinkki osio: Practical information & tips

Tämä osio tarjoaa käytännöllistä tietoa ja vinkkejä niin paikallisesti kuin yleisessäkin mielessä. Niiden avulla pyritään luomaan esitteelle rentoa ja iloista ilmettä, mutta myös helpottamaan sopeutumista Suomeen ja kotiutumista Kokkolaan. Esitevihosta löytyy pinkin osion sivuja heti alusta sekä lopusta vihreän ja vaaleansinisen osion jälkeen. Osiossa on keveällä ja karikatyyrisellä otteella pyritty antamaan käsitystä niin suomalaisista erityispiirteistä ja erikoisuuksista kuin suomalaisista itsestään. Esitteen ensimmäinen varsinainen sisältösivu alkaakin pinkin osion No niin -otsikolla. Kyseisellä sivulla esitellään tätä erityistä suomalaista fraasia ja sen merkitysulottuvuuksia ja käyttömahdollisuuksia (Luola 2017). Ohjeita annetaan humoristisella otteella esimerkiksi saunomiseen ja kaamoksen voittamiseen sisun käsitettä unohtamatta (Nylund & Wilkinson 2018; Jokinen 2019). Osion tarkoitus on ikään kuin sanoittaa niitä haasteita, joiden kanssa kansainväliset opiskelijat joutuvat kamppailemaan uudessa ympäristössään tarjoten kannustusta, tukea ja välittämistä. QR-koodeilla ohjataan tutkimaan Visit Kokkola –sivuston tarjoamia ulkoilukarttoja sekä perehtymään jokamiehenoikeuksiin.

Centria ja seurakunta halutaan esitellä kaiken ilmeisen toimintansa ohella myös hyvinä yhteisöllisyyden rakentajina. Tämän vuoksi tuodaan esiin Centriassa toimivat Finnish Club, Centria Choir ja COPSA:n järjestämät tapahtumat ja liikuntavuorot. Seurakunnan konkreettisena kohtaamispaikkana ja yhteisöllisyyttä edistävänä toimintaympäristönä esitellään seurakunnan nuorisotila Backstage, joka tarjoaa viikoittaisia nuorteniltoja niin suomalaisille kuin kansainvälisillekin opiskelijoille.

10.2.5 Keltainen osio: Very Finnish Problems –posts

Keltaisessa osiossa on koottuna Very Finnish Problems –meemejä, joissa Ink Tank Median luova johtaja ja menestyskirjailija Joel Willans jakaa hauskoja oivalluksiaan suomalaisista ilmiöistä. Willans on kotoisin Britanniasta, mutta asuu nykyään Helsingissä, mikä antaa hänelle oivallisen mahdollisuuden havainnoida ja osoittaa Suomen erikoisuuksia maailmanlaajuiselle yleisölleen. Very Finnish Problems –meemit vaikuttivat juuri sopivilta esitevihon luonteeseen, joten pyysimme ja saimme Willansilta luvan niiden hyödyntämiseen opinnäytetyössämme. Humoristiset meemit saivatkin erityistä kiitosta kansainvälisiltä opiskelijoilta ja he pitivät niitä todella hauskana lisänä esitevihossa. (Very Finnish Problems 2020; Willans 2019.)

Kyseiset meemit tuovat esiin myös jotain hyvin suomalaista. Siitä huolimatta, että Willans itse ei ole syntyperäinen suomalainen, hyödyntää hän oivallisesti suomalaisten kykyä niin itseironiaan kuin itselle nauramiseen. Pinkissä osiossa avaamme suomalaisten huumorin tasoa ja keltaisen osion Very Finnish Problems –meemien kautta se tulee konkreettisesti ilmi. Esimerkiksi aasialaistaustaiselle opiskelijalle noloudella vitsailu voi tulla ihan uutena asiana, suomalaiset kun eivät ole peloissaan kasvojensa tai kunniansa menettämisestä. Sen vuoksi suomalainen huumori voi paikoin olla melko ronskistikin omaan itseensä, kansaansa, maahansa ja kulttuurisiin tapoihinsa kohdistuvaa ironista, piikittelevää ja keljuilevaa.

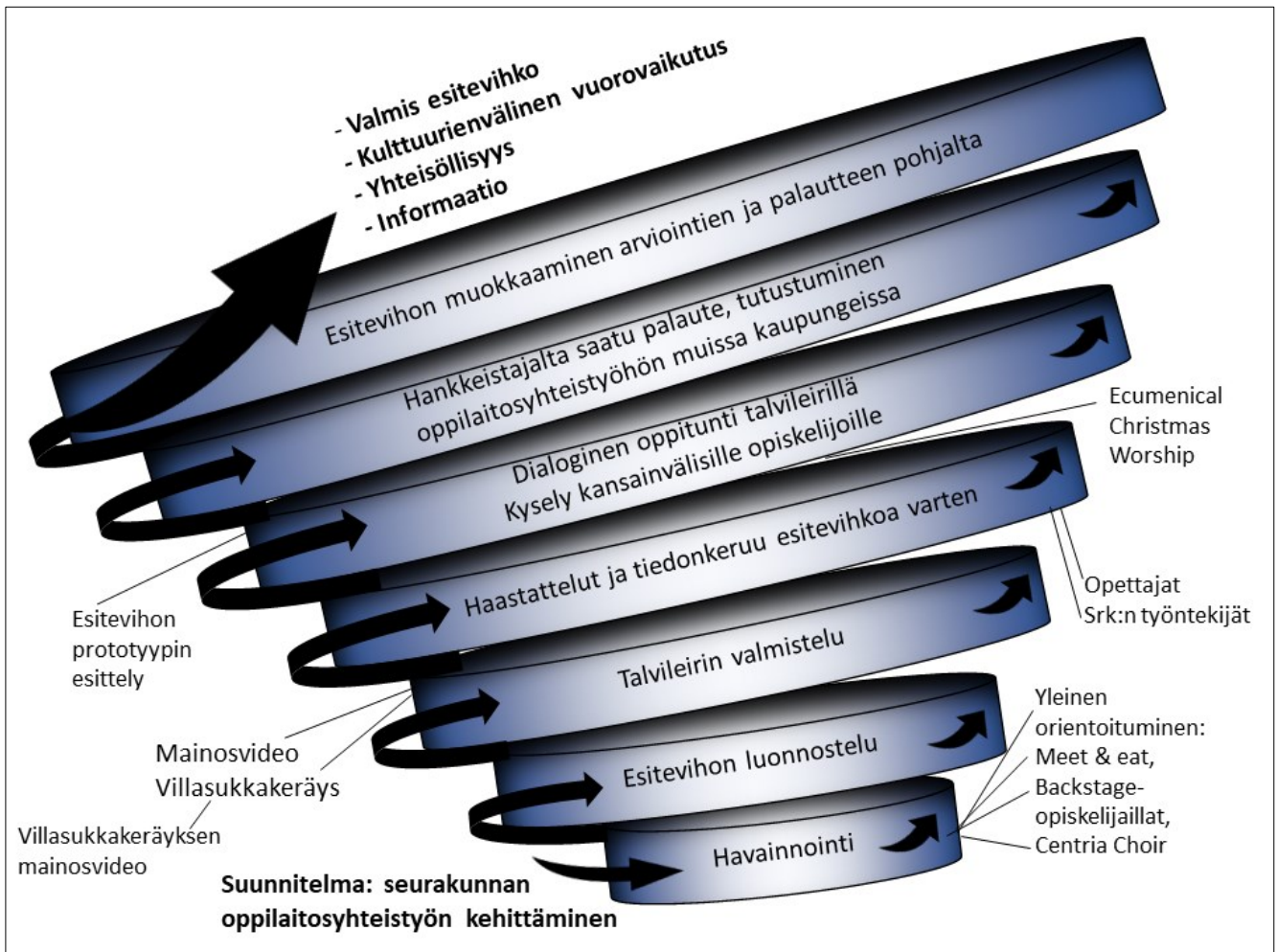
11 TOIMINNAN JA KEHITTÄMISTYÖN ARVIOINTI

Toimintatutkimuksellinen kehittämistyö on jatkuvaa havainnoinnin, reflektoinnin, parannellun suunnitelman ja jälleen havainnoin tekemistä ja niin edelleen. Monivaiheinen ja moniulotteinen työ on vaatinut sekä herkeämätöntä huomiota että säännöllistä kehitystyötä. Aika ajoin toimintatapoja on saanut määrittää ja asemoida uudelleen uusien näkökulmien ja havaintojen myötä. Olemme olleet avoimina palautteelle ja ideoille ja pyrkineet kehittämään työtämme parhaamme mukaan. Toisinaan useat niin sanotut sivujuonteet ovat kasvattaneet työmäärää ja pakottaneet muistamaan työn rajaamisen tärkeyden. Paljon hyvää ja mielenkiintoista materiaalia on täytynyt karsia pois, jos se ei ole ollut tarkoituksenmukaista tai oleellista varsinaisen tutkimus- tai kehityskohteen kannalta. Lähetimme esimerkiksi useille Kokkolan suomalaisen seurakunnan työntekijöille haastattelukyselyn tarkoituksenamme esitellä seurakuntaa esitevihossa haastattelujen perusteella, mutta saimme ainoastaan yhden vastauksen kirjallisesti. Idea poiki kuitenkin tapaamisen lähetyssihteerin kanssa ja kuvasimme esittelyvideon, jossa hän kertoo työstään ja Lähetyssoppi-kahvilan toiminnasta (LIITE 1/13). Ideoimme myös mahdollisuudesta luoda haastatteluvideoita kansainvälisistä opiskelijoista ja kävimme mielenkiintoista keskustelua muun muassa kristityksi kääntyneen nepalilaisen naisen kanssa, mutta itse esiteviikkoon noista keskusteluista tai ideoista ei materiaalia päätenyt. Kuviossa 8 olemme pyrkineet hahmottamaan työmme etenemisen ja kehityksen vaiheita toimintatutkimuksen kehitystä kuvaavan spiraalin pohjalta.

Kuvaamme seuraavaksi toimintatutkimuksemme vaiheita ja sen toteutumista kronologisessa järjestyksessä (KUVIO 8). Ratas lähti liikkeelle alun havainnointivaiheesta, jonka jälkeen toimintatutkimus eteni eri vaiheiden kautta sen mukaan, millaista palautetta saimme ja mikä vaikutti olevan järkevää keräämämme tiedon pohjalta. Orientoituaksemme toimintatutkimuksemme pyrimme tutustumaan ja saamaan käsitystä kansainvälisille opiskelijoille järjestetyistä toiminnoista sekä kartoittamaan heidän kokemuksiinsa ja näkemyksiinsä. Centria pyrkii kotikansainvälistymiseen, jossa kampuksen kansainväliset ja paikalliset opiskelijat olisivat vuorovaikutuksessa keskenään ja kansainvälistä sisältöä ja näkökulmaa tuotaisiin osaksi eri koulutusohjelmissa. Osallistuimme Meet & Eat -lounashetkeen, joka kokoaa opiskelijoita eri koulutusohjelmista ja tarjoaa luontevan mahdollisuuden kohdata ja luoda uusia tuttavuuksia yli kieli-, kulttuuri- ja kansallisuuserojen. (Centria 2021c.)

Tutustuimme kansainvälisten opiskelijoiden näkökulmaan myös osallistumalla viikoittaisiin Backstage-opiskelijajailtoihin ja Centrian kansainväliseen kuoroon (engl. *Centria Choir*). Konkreettinen osallistuminen kansainvälisten opiskelijoiden suosimiin toimintamuotoihin lisäsi ymmärrystämme ja sekä toi esiin

kehityskohtia että herätteli ideoita. Kuulimme kansainvälisten opiskelijoiden ääntä myös hankkeistajamme Reetta Mourujärven kanssa käymiemme keskustelujen kautta ja aloitimme konkreettisen esitevihon työstämisen. Keräsimme esitevihon sisällön rakentamista varten tarvittavaa tietoa myös haastatteleamalla Centrian opettajia ja seurakunnan työntekijöitä. Tästä saimme myös idean kuvata esiteviikkoon QR-koodien kautta aukeavat seurakunnan työntekijöiden videohaastattelut; näin seurakunta pystyi kohtaamaan ja luomaan kontaktia kansainvälisiin opiskelijoihin virtuaalisesti.

KUVIO 8. Toimintatutkimuksellisen oppinäytetyön vaiheittainen eteneminen ja toteutus käytännössä (mukailen Heikkinen, & Jyrkämä 1999, 37)

Talvileirille osallistumiseen valmistauduimme oppitunnin suunnittelun lisäksi panostamalla Talvileirin mainontaan. Suunnittelimme ja kuvasimme mainosvideon, jonka avulla pyrimme sekä tiedottamaan että lisäämään mielenkiintoa tulevaa Talvileiriä kohtaan (LIITE 6). Viettäessämme aikaa kansainvälisten

opiskelijoiden kanssa huomasimme kiinnostusta villasukkia kohtaan. Selitimme, että Suomessa villasukkien neulominen on yleistä, eikä vastaavia sukkiä löydy tavallisista ruokakaupoista. Tämä ajatuksenvaihto jäi kytemään ja keksimme idean villasukkakeräyksestä. Teimme mainosvideon (LIITE 6), jolla haastoimme lahjoittamaan kansainvälisille opiskelijoille villasukkia, joita jakaisimme heille Talvileirillä. Talvileirillä ohjaamamme oppitunnin lisäksi esittelimme esitevihon prototyypin ja toteutimme kyselyn, jonka avulla saimme selville kansainvälisten opiskelijoiden ajatuksia ja ehdotuksia suhteessa esitevihkoon. Kansainvälisiltä opiskelijoilta, hankkeistajaltamme ja Talvileirillä vierailleelta Pia Hagqvistilta saamamme palautteen perusteella pystyimme taas muokkaamaan ja kehittämään esitevihon sisältöä.

Toimintatutkimuksen puitteissa perehdyimme oppilaitosyhteistyöhön eri kaupungeissa ja osallistuimme seurakuntayhteistyössä järjestetyn Ecumenical Christmas Worship –tapahtuman toteutukseen. Tapahtuma toimi ensiaskeleena suunnitteilla olleelle kansainväliselle jumalanpalveluselämälle. Toimintatutkimuksen eri vaiheet määräytyivät pitkälti saadun palautteen ja tiedonhankinnan pohjalta, mutta sitä määrittivät tietyt jo alussa sovitut kehitystehtävät: esitevihon kokoaminen ja oppitunnin toteutus. Toimintatutkimuksemme alkoi 2019 syksyllä ja sen voidaan sanoa päättyneen saattaessamme opinnäytetyömme valmiiksi maaliskuussa 2021.

Olemme saaneet positiivista ja kannustavaa palautetta niin hankkeistajaltamme Reetta Mourujärveltä, omilta opettajiltamme kuin kansainvälisiltä opiskelijoiltakin. Lähtökohtaisesti tämän tutkimusaiheen ja kehittämiskohteen nähtiin olevan tärkeä ja hyödyllinen. Saimme vinkkejä ja neuvoja muun muassa opinnäytetyön tutkimusmetodologiaan, nimeämiseen ja lähdemateriaalin hankintaan (Nuorva 2019; Virkkala 2020). Opinnäytetyöprosessin aikana olimme Mourujärven kanssa vuorovaikutuksessa sekä esitevihon sisällöllisiin että ulkoasuun liittyvien asioiden tiimoilta ja koemme onnistuneemme luomaan siitä seurakunnan tarpeisiin sopivan työvälteen. Toteutimme joulukuussa 2019 järjestetyllä Talvileirillä kansainvälisille opiskelijoille kyselyn, jonka avulla kartoitimme heidän mielipiteitään ja toiveitaan suhteessa suunnittelemaamme esitevihkoon (LIITE 3; LIITE 4). Annoimme heidän nähtäväkseen ensin esitevihon raakileen, jota lähdimme kyselyn vastauksia tarkastelttuamme kehittämään toivottuun suuntaan. Tarkastelemme kyselyn vastauksia seuraavassa luvussa.

11.1 Esitevihon ensimmäisen version saama palaute

Esitevihon hyödyllisyyttä arvioi 19 opiskelijaa, joista kaikki pitivät sitä hyödyllisenä. Kyselyssä kansainväliset opiskelijat kuvailivat esitevihkoa hauskaksi ja informatiiviseksi ja sen sisältämää tietoa pidettiin tarpeellisenä eritoten uusille kansainvälisille opiskelijoille. Esitevihon informatiivisen annin lisäksi sitä pidettiin hyvänä työkaluna, jolla peilata oman ja suomalaisen kulttuurin eroavaisuuksia. Saimme myös kiitosta esitteen ulkoasusta; sitä pidettiin selkeänä, hyvin suunniteltuna ja jopa modernina. Eräs vastaajista piti esitevihosta, mutta toi esiin näkökulman siitä, että sähköinen versio olisi tehokkaampi (LIITE 4.)

Kysyimme vielä, mitä ideoita ja asioita kansainväliset opiskelijat itse kokisivat tärkeäksi lisätä esitevihkoon. Vastauksista kävi ilmi, että kaivattiin opastusta siitä, miten voisi kytkeytyä suomalaiseen yhteiskuntaan ja oppia tasapainottamaan työtä, opiskelua ja vapaa-aikaa uudessa ympäristössä. Tietoa suomalaisesta kulttuurista ja perinteistä pidettiin erittäin tärkeänä, sillä siihen tutustumisen nähtiin edesauttavan Suomeen sopeutumisessa. Vinkkejä kaivattiin myös opiskeluelämän helpottamiseen sekä vapaa-ajan tapahtumien ja ryhmien löytämiseen. Eräs vastaajista esimerkiksi kertoi kuulleensa Talvileiristä vain ystävänsä kautta ja toivoikin parempaa tiedottamista kansainvälisten opiskelijoiden aktiviteeteista ja tapahtumista esimerkiksi Centrian verkkosivulla tai sähköpostilla. Lisää tietoa kaivattiin myös käytöstavoista, liikennesäännöistä ja laeista. Yksi opiskelija kirjoitti siitä, että uusia kansainvälisiä opiskelijoita pitäisi varoittaa pimeydestä ja yksinäisyydestä. Toinen opiskelija painotti kansainvälisten opiskelijoiden tarvitsevan yhteisöä ja paikallisten tukea. (LIITE 4.)

11.2 Opettajien antama palaute esitevihon toisesta versiosta

Tiedotimme opinnäytetyöstämme myös Centriassa erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden kanssa työskenteleviä opettajia, kartoittaen samalla heidän ideoitaan ja näkemyksiään esitevihkoon liittyen. Lähtökohtaisesti esitevihko ja kaikki kansainvälisten opiskelijoiden integroitumista edistävä työ nähtiin positiivisena ja kehittämisen arvoisena asiana. Palaute oli pääasiassa hyvää: esitettä kehuttiin yhtä aikaa hauskaksi, informatiiviseksi ja asialliseksi. Aihealueet ja sisällöt nähtiin perusteltuina ja hyvin laadituina. Tärkeäksi koettiin myös esitteen levittäminen ja saatavuus; sen tulisi olla esillä ja saatavilla ainakin orientaatiopäivillä ja mahdollisuuksien mukaan se olisi hyvä olla jaettavissa myös sähköisenä versiona. (Hynynen 2020; Heleven 2020; Torkinlampi 2020.)

Esitteen laatimisessa käyttämäämme sovellusta ei tosin pidetty parhaana mahdollisena, ja saimmekin ehdotuksia vielä pohtia sovelluksen vaihtamista ja asettelun ja rakenteen tarkistamista. Saimme myös joitain tervetulleita korjausehdotuksia, kuten esitevihon ulkoasun kehittämistä koskevia ajatuksia. Saimme myös merkittävää apua työn englannin kielen oikeinkirjoitukseen liittyen (Kovács 2020; Heleven 2020; Torkinlampi 2020). Esitteemme uskonnosta kertovaa osiota pidettiin hyödyllisenä ja tarpeellisenä, eikä sen funktiota nähty pyrkimyksenä käännyttää, vaan sen koettiin olevan informatiivinen ja soveltuvan kirjavalle kohderyhmälle aina vakaumuksellisista afrikkalaisista kristityistä ja bangladeshilaisista muslimeista lähes uskonnottomiin kiinalaisiin, vietnamilaisiin ja nepalilaisiin. (Heleven 2020; Torkinlampi 2020.)

11.3 Opettajien näkemyksiä kansainvälisten opiskelijoiden integraatiosta ja seurakunnan oppilaitosyhteistyöstä

Kartoittaessamme opettajien näkemyksiä esitevihon suhteen selvitimme samalla myös heidän näkemyksiään kansainvälisten opiskelijoiden integroitumisesta ja seurakunnan oppilaitosyhteistyöstä. Oppilaitosyhteistyötä kehitettäessä ei voida operoida vain kapealla segmentillä, vaan jo yhteistyöstä puhuttaessa on selvää, että toiminta on monialaista ja koskettaa välittömästi ja välillisesti useita eri sidosryhmiä. Saamastamme havaintoihin ja kokemuksiin perustuvasta palautteesta olisi varmasti hyötyä paikallisesti niin seurakunnan toiminnan, oppilaitoksen koulutussuunnitelman kuin organisaation toimintasuunnitelman kehittämisenä. Havainnot voisivat kuitenkin palvella kansallisellakin tasolla pyrittäessä kehittämään yhteiskunnan toimivuutta ja poistamaan integraation esteitä. Olemme olleet tutkimustyömme aikana sähköpostitse yhteydessä useisiin Centrian henkilöstön jäseniin niin Kokkolassa, Ylivieskassa kuin Pietarsaaressakin, mutta vastauksia olemme saaneet suhteellisen vähän. Joka tapauksessa jokainen tiedonjyvä, idea ja havainto on ollut kullannarvoinen muodostaessamme kokonaiskuvaa tilanteesta.

Opiskelijoiden keskuudessa mainittiin olevan eroja suomalaisiin tutustumisessa riippuen opiskelualasta; esimerkiksi sairaanhoitajaopiskelijoiden oli havaittu työelämäharjoittelun kautta pääsevän muiden alojen opiskelijoita paremmin kosketuksiin suomalaisen työelämän ja suomalaisten kanssa. Potentiaalisena integrointia edistävänä toimintana ehdotettiin esimerkiksi marjanpöimintää, saunailtaa tai grillausta, mutta ongelmallisena niiden järjestämisessä nähtiin se, että oppilaitoksen järjestämä toiminta tulisi tapahtua normaalin opiskeluaajan puitteissa. Opiskelijat ovat kuitenkin aika ajoin esittäneet toiveita kerho-tyyppisestä toiminnasta ja koulutuksen ulkopuolisesta tekemisestä. Sitä kautta toivottaisiin tarjoutuvan myös mahdollisuuksia tutustua paikalliseen väestöön.

Kristinuskon perusteisiin perehtyminen nähtiin tärkeänä pääomana, mikäli opiskelija aikoisi asettua pidemmäksi aikaa Suomeen, mutta opiskelijoiden kiinnostukseen seurakunnan toimintaa tai hengellisiä asioita kohtaan suhtauduttiin skeptisesti. (Heleven 2020; Torkinlampi 2020.) Keskustellessamme kahden ulkomaalaistaustaisen Centrian työntekijän kanssa he kertoivat, etteivät välttämättä näe kristillisyydestä kertovan esitteen olevan kovin relevantti tai opiskelijoiden elämänpiiriä koskettava, vaikka periaatteessa ymmärsivät esitteen funktion. Suomalaisuudesta ja Suomessa asumisesta ja olemisesta sen sijaan nähtiin tärkeäksi kertoa. Esimerkiksi joidenkin opiskelijoiden kotimaahan verrattuna suomalainen alkoholikulttuuri ja -säädökset ovat aiheuttaneet ihmetystä; on ollut totutteleminen vaikkapa siihen, ettei viiniä saa ruokakaupasta. (Spiz 2019; Kovács 2019.)

Jo olemassa olevilla suomalaisuuteen ja Suomessa asumiseen ja työskentelyyn perehdyttävillä Centrian tarjoamilla kursseilla nähtiin olennaisena puutteena olevan sen, ettei niillä ole juurikaan suomalaisia opiskelijoita. Todellisuudessa sekä kansainvälisiä ja suomalaisia opiskelijoita yhdistäviä ja konkreettiseen kohtaamiseen ja yhteistyöhön ohjaavia kursseja tulisi järjestää entistä tavoitteellisemmin. Esimerkiksi tätä tarkoitusta voisi tukea eri opiskelualojen yhteiset englannin kielen kurssit, mutta esteenä tälle ovat toistaiseksi osoittautuneet erilaiset kieliohjelmat eri koulutuksissa. Varteenotettavana vaihtoehtona esitettiin esimerkiksi yhteisöpedagogien koulutukseen sisällytettävää kansainvälisten opiskelijoiden tutorointia. Lisäksi oppilaitoksen tarjoamaa perehdytystä tulisi olla enemmän, mutta toisaalta sen tarve riippuu siitä, onko opiskelijan jatkosuunnitelmissa pyrkiä työskentelemään Suomessa opintojen jälkeen. Keskustelua on käyty myös kaikille opiskelijoille saatavilla olevasta suomalaisuudesta ja kristinuskosta kertovasta kurssista. Esimerkiksi eräs muslimiopiskelija on demonstroinut hetkirukousta monikulttuurisuusasioihin liittyvällä oppitunnilla (Nuorva 2020), joten selvää on, että myös uskonnollisille aspekteille olisi tilausta kulttuurienvälisestä kanssakäymisestä käsiteltäessä. (Hynynen 2020; Heleven 2020; Torkinlampi 2020.)

Verkostoitumista nähtiin tärkeäksi tukea ja siihen tulisi kannustaa kaikkia opiskelijoita kansallisuuteen katsomatta. Tämä tarkoittaa, että myös suomalaisia opiskelijoita tulisi aktiivisesti kannustaa hyödyntämään tätä mahdollisuutta kotikansainvälistymiseen omassa oppilaitoksessaan. Sen lisäksi integroitumisesta ja tutustumisesta muihin kulttuureihin olisi hyötyä myös kokonaisuutta ajatellen yhteiskunnallisesakin mielessä. Joidenkin kansainvälisten opiskelijoiden tiedettiin osallistuvan Kokkolassa toimivan Word Of Faith -seurakunnan järjestämiin tilaisuuksiin, joissa on tarjolla ruokaa ja suomen kielen opiskelua, mutta ilmeisesti uskonto ei ollut niiden kokoontumisten pääteema. (Hynynen 2020; Heleven 2020.)

Centrian oppilaitospastori on puolestaan koettu oivallisena yhteistyökumppanina ja tärkeänä henkilönä, joka on opiskelijoita varten, mikäli heillä on esimerkiksi tarvetta keskustelulle. Oppilaitospastori Reetta Mourujärven vierailut opiskeluihin orientoivilla kursseilla sekä ensimmäisen vuosikurssin englannin kursseilla on koettu hyödyllisinä ja tarpeellisina. Hänen iloinen persoonansa ja ammattitaitonsa on tarjonnut opiskelijoille positiivista käsitystä kirkosta ja helpottanut myös kulttuurishokissa Suomeen saapumisen alkuvaiheissa. Oppilaitospastori on tehnyt opiskelijoihin helposti lähestyttävän vaikutuksen. Oppilaitosyhteistyön tarjoama tuki nähtiin olevan opiskeluhyvinvoinnin kannalta opiskelijoille helpommin lähestyttävää kuin esimerkiksi psykologin tai terveydenhoitajan palvelut. Seurakunnan suuntaan esitettiin puolestaan toivetta järjestää sellaista toimintaa, jossa olisi yhdistettynä sekä suomalainen että kansainvälinen toiminta, jolloin se palvelisi kaikkia osapuolia ja tarjoaisi tutustumis- ja verkostoitumismahdollisuuksia. (Hynynen 2020; Heleven 2020; Torkinlampi 2020.)

11.4 Oppitunnin arviointi

Kyselystä kävi ilmi, että 21 vastaajasta 95 % piti ohjaamastamme oppitunnista ja loput 5 % vastasi ehkä pitäneensä siitä. Syiksi ilmoitettiin muun muassa, että oli tärkeää ja mielekästä oppia uutta suomalaisesta kulttuurista ja kristinuskosta. Oppitunnin ansioiksi luettiin myös sen ymmärrettävyys, dialogisuus ja mielenkiintoisuus. Saimme palautetta, että olimme onnistuneet osallistamaan opiskelijoita keveään ja avoimeen keskusteluun, mikä loi positiivista tunnelmaa ja toi ihmisiä yhteen. Oppitunnin PowerPointista saimme yhden kriittisen palautteen, joka peräänkuulutti dioihin vähemmän tekstiä. Kyselyssä tiedustelimme, mistä opiskelijat olisivat halunneet kuulla lisää ja vastauksissa ilmaistiin kiinnostusta oppia lisää suomalaisista, suomalaisesta kulttuurista ja perinteistä sekä kristillisistä perinteistä. Tietoa kaivattiin myös sosiaalisesta elämästä, yöelämästä ja talviajan aktiviteeteista.

Oman arviomme mukaan suoriuduimme oppitunnin järjestämisestä hyvin, sillä onnistuimme päätavoitteessamme; rakensimme avoimen dialogin kautta siltoja eri kulttuurien välille ja kerroimme Suomesta, suomalaisuudesta ja kristinuskosta. Jälkikäteen ajatellen olisimme voineet käyttää enemmänkin aikaa perehdyttämisisioon, sillä ylimääräistä aikaa jäi ja opiskelijoiden kyselyvastauksista päätellen hekin olisivat mielellään kuulleet vielä lisää. Toivomme kuitenkin, että pystyimme herättämään innostuksen ja kipinän oppia ja syventää itsenäisesti oppitunnin sisältöä. Konkreettisenä työkaluna tässä auttaa valmistaamme esitevihko, joka ohjaa monipuolisen informaation ja tiedon ääreen.

12 POHDINTOJA

Toimintatutkimuksemme ja sen tuloksena syntynyt esitevihko ovat olleet yllättävän pitkälinen, mutta antoisa ja mielenkiintoinen prosessi. Ideointi- ja suunnittelutyö alkoi jo ennen koronakriisiä syksyllä 2019 ja esitevihon viimeiset silaukset tehtiin marraskuussa 2020. Opinnäytetyön kirjoittamien jatkuu maaliskuulle 2021. Opinnäytetyötä on kirjoitettu muun opiskelun, työharjoitteluiden, työn ja perhe-elämän ohella niin kotona, koulussa, bussissa, junassa, konservatorion käytävillä kuin sukulaisten ja ystävienkin luona. Toisinaan tutkimuksen tekemiseen on ollut haastavaa löytää aikaa muiden koulutehtävien ja velvoitteiden lomasta, mutta toisaalta työ on tuntunut lähes harrastukselta; innostava ja motivoiva aihe kutsuu ja houkuttelee jopa niin, että esimerkiksi työharjoittelun pakottamat tauot opinnäytetyön kirjoittamisessa ovat tuntuneet harmillisilta. Koronakevät 2020 toi lisäksi yllättäviä haasteita niin käytännön tutkimus- ja kehittämistyön toteuttamisen suhteen kuin ajankäytöllisestikin; oppilaitosyhteistyön käytännön toiminta ja kohtaaminen joutuivat tauolle, ja arkielämä kodeissa sai ihan uusia ulottuvuuksia muun muassa lasten etäkoulunkäynnin suhteen. Haasteiden ja kirjoittamisen pulmien edessä voimaa ja uskoa työhön on luonut kuitenkin lähes kutsumuksenomainen palo ja missio tärkeänä pitämässämme tavoitteessa. Toimintatutkimuksen tekeminen on tarjonnut valtavasti uusia ahaa-elämyksiä ja mielenkiintoisia havaintoja, minkä lisäksi on ollut antoisaa havaita jo oppimamme tiedon hyödyntämis- ja soveltamismahdollisuudet tutkimustyötä tehdessämme.

Työ on tuntunut merkitykselliseltä ja tärkeältä monella tapaa. Jo omasta vakaumuksestamme käsin ja opiskelemamme kirkon nuorisotyönohjaajan ammatin perusteella näemme keskeiseksi kristillisen sanoman esillä pitämisen ja vieraanvaraisen, kohtaavan ja lähimmäisenrakkautta ilmentävän toiminnan kehittämisen. Toisekseen meillä molemmilla on omakohtaisia kokemuksia myös ulkomailla oleskelusta ja tiedämme, miltä tuntuu olla vieraassa kulttuuriympäristössä. Senkin vuoksi haluaisimme olla osaltamme keventämässä Suomeen saapuvien kulttuurishokkia tai muita haasteita. Kolmanneksi näemme kansainvälistymisen merkittävänä ilmiönä Suomessa ja sen myötä haasteena erityisesti koulutetun väestön mahdollisuudet integroitua ja jäädä työskentelemään Suomeen. Kuilua kantaväestön ja ulkomaalaistaustaisten välillä tulisi aktiivisesti pyrkiä kuroma umpeen. Näemme kirkolla olevan mahdollisuuden tavoittaa seurakuntien toiminnan kautta kaikenlaisia ihmisiä, rakentaa siltoja ja luoda sosiaalisia verkostoja, mutta tarjota myös henkistä juurtumispintaa. Työllämme on siis myös vahva yhteiskunnallinen rooli.

Neljäntenä muttei vähäisimpänä työllemme merkitystä antavana tekijänä on pyrkimys sekä oman perehtyneisyyden että yleisen tietoisuuden ja sivistyksen lisääminen sen suhteen, miten merkittävä vaikutus

kristinuskolla on ollut ja yhä on Suomalaiseen yhteiskuntaan, kansaan ja kulttuuriin. Tämän opinnäytetyön myötä omatkin silmämme ovat saaneet avautua yhä uudestaan ymmärtämään lisää kansamme vaiheista ja historiasta. Tuon merkittävän suhteen uskonnon, valtion, kansallisen identiteetin ja yhteiskunnan välillä soisi olevan nykyistä paremmin esillä yhteiskunnassamme tunnistettuna, tunnustettuna ja arvostettuna aspektina puhuttaessa yleisesti Suomesta ja suomalaisuudesta. Mielestämme suhteessa kansainvälistymiseen ja monikulttuuristumiseen on olennaisen tärkeää kyetä ymmärtämään myös kristillisille arvoille rakentuvan yhteiskuntamme perusteita sekä omaa kulttuuriamme ja sen arvopohjaa, jotta kykenemme rakentavasti ja terveellä tavalla suhtautumaan myös muihin.

Kansainvälisille opiskelijoille järjestetyllä Talvileirillä huomasimme konkreettisesti sen, miten suuri tarve opiskelijoilla on yhtäältä jakaa omasta kulttuurisesta pääomastaan ja tärkeinä pitämistään asioista ja toisaalta yhtäläisesti myös kuulla ja oppia muiden kulttuurien tärkeinä pitämistä arvoista ja perinteistä. Havaintojemme ja kokemamme perusteella oppitunnin teemasta keskustelu oli antoisaa ja olisi voinut jatkua vielä pidempäänkin. Nähdäksemme onkin tärkeää osoittaa kansainvälisille opiskelijoille, että kunnioitamme heidän vakaumustaan ja kulttuuriaan ja olemme aidosti kiinnostuneita oppimaan ja ymmärtämään myös heidän tapojaan ja käytäntöjään. Osaltaan kansainvälisten opiskelijoiden mielenkiinnosta kertoo myös se, että Talvileirillä kyselyyn vastanneista kansainvälisistä opiskelijoista jopa 86 % ilmaisi kiinnostuksensa osallistua Suomen perinteisiin ja uskontoon perehdyttävälle kurssille, jos sellainen olisi tarjolla (LIITE 4). Lisäksi kansainvälisiä opiskelijoiden opettajien keskuudessa ollaan sitä mieltä, että suomalaisten ja kansainvälisten opiskelijoiden yhteiset kurssit olisivat sekä toivottuja että hyödyllisiä (Heleven 2019; Torkinlampi 2020).

Monialaisuus ja kulttuuri- sekä työalat ylittävä toiminta ja yhteistyö ovat nykyajan trendisanoja. Nähdäksemme niiden tulisi kuitenkin olla Centriassa paljon muuta kuin trendikästä sanahelinää. Eri opiskelualojen väliset yhteiset projektit ja opinnot voisivat olla madaltamassa kansainvälisten opiskelijoiden kynnystä osallistua ja verkostoitua. Yhteistyössä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa sekä henkilökohtaisten kansainvälisten ystävyysuhteidemme kautta olemme havainneet, että olennaista olisi saada mahdollisuus solmia aitoja ja luottamuksellisia ystävyysuhteita. Tässä myös suomalaisia täytyy opastaa. Monilla suomalaisilla ei välttämättä ole edes tarvetta tutustua uusiin ihmisiin saatikka uusiin kulttuureihin. Ajankäytölliset tai kielelliset haasteet saattavat tehdä ystävyysuhteiden solmimisesta työlään tuntuista. Pohdittaessa kansainvälisten opiskelijoiden integroitumista tulisi aktiivisesti rohkaista ja kannustaa myös suomalaisia käyttämään ja kehittämään englannin kielen taitoaan. Lisäksi kristillistä näkemystä siitä, että muukalaisia tulee kohdella hyvin ja olla vieraanvaraisia, saisi pitää esillä.

Mitä tulee seurakunnan rooliin kansainvälisyyskehityksessä, niin nähdäksemme Kokkolan suomalaisessa seurakunnassa on kyllä halua ja potentiaaliakin edistää kansainvälistä työtä, mutta toisaalta se on tällä hetkellä määritelty ehkä hieman ongelmallisesti. Nykyhetken kansainvälinen työ on lähinnä maahanmuuttajatyötä ja kohdistuu pääosin pakolaistaustaiseen väestöön. Nuorekasta ja englanninkielistä tarjontaa ei ole valtavasti tarjolla. Toisaalta itse toimintatutkimuksemme tutkimus- ja kehittämiskohde eli oppilaitosyhteistyö on avoinna oleva portti, jonka näkymät ovat valoisat. Kannattaisimme tässäkin myös seurakunnan sisäistä monialaisuuden lisäämistä, jolloin enemmän ovia avautuisi myös oppilaitosyhteistyöhön. Tämä oli myös oma päämäärämme ja motiivimme pyrkiessämme esitevihossa esittelemään kirkkoa ja seurakunnan toimintaa laajemmalti, kuin vain oppilaitosyhteistyön merkeissä. Esimerkiksi lähetys sihteeri voisi omalla kansainvälisellä aspektillaan olla yksi osa kansainvälisen toiminnan kehittämistä.

Itse saimme mielenkiintoista ja tervetullutta kokemusta kansainvälisyydestä ja ekumeniasta osallistuessamme tammikuussa 2020 Kööpenhaminassa ekumeeniselle BE1-kurssille. Kurssilla oli osallistujia 11 eri maasta ja he edustivat useita eri kristillisiä kirkkoja. Kokemus oli silmiä avaava ja yhteyttä luova. Ekumenia on hyvä lähtökohta myös oppilaitosyhteistyön ja seurakunnan kansainvälisen toiminnan suunnittelussa, sillä kansainvälisten opiskelijoidenkin joukossa on kristittyjä, jotka edustavat niin katolisia kuin protestanttisiakin kirkkokuntia. Kirkkokuntien välillä ja henkilökohtaisissa vakaumuksellisissa painotuksissa on eroja suhtautumisessa ekumeniaan ja esimerkiksi ehtoollisyhteyteen ja rikkiin. (Nuorva 2019.) Tällaiset tosiasiat tulee tunnistaa ja ottaa huomioon ekumeenista toimintaa suunniteltaessa. Lisäksi keskustelut useiden eri henkilöiden kanssa ovat lisänneet tietoisuutta ja harjaantumustamme suhteessa kristillisen kirkon työhön, ekumeniaan, uskontodialogiin ja lähetystyöhön. Esimerkiksi Seinäjoella opiskeleva nepalilainen Kunti Shrestha kertoi mielenkiintoisia näkemyksiä ja faktoja kristinuskon suhteesta joihinkin aasialaisiin uskontoihin ja siihen, miten seurakunta voisi kohdata muun muassa hinduja (Shrestha 2020).

Kokonaisuudessaan toimintatutkimus seurakunnan oppilaitosyhteistyöstä Centriassa on ollut opettava ja kasvattava prosessi. Olemme perehtyneet seurakunnan ja kirkon rooliin, tehtävään ja merkitykseen hyvin laajasti. Tietämyksemme moniin oppilaitosyhteistyötä, integraatiota, kansainvälisyyttä, yhteiskuntaa, uskontoa, uskonnollisuutta ja historiaa käsitteleviin teemoihin on syventynyt. Lisäksi olemme opinäytetyön innoittamana kohdanneet ja ystäväystyneet varmasti useampiin kansainvälisiin opiskelijoihin kuin ilman tätä toimintatutkimusta olisi ollut todennäköistä. Koemme saavuttaneemme paljon, mutta toisaalta tuntuu, että seikkailu on vasta alussa; moni lähdemateriaaleiksi hankkimamme teos herätteli kiinnostusta tutkia kulloistakin aihetta vielä syvällisemmin. Mitä kaikkea voisikaan vielä tutkia ja mihin

kaikkeen voisikaan vielä perehtyä! Pystymme joka tapauksessa varmasti hyödyntämään kaikkea oppimaamme tulevaisuudessa myös erityisesti käytännön työelämää silmällä pitäen.

LÄHTEET

- Ahdesmäki, H. 2020. *Koronapandemia menestysteologin ja ristinteologin silmin katsottuna*. Saatavissa: <https://www.kotimaa.fi/blogit/koronapandemia-menestysteologin-ja-ristinteologin-silmin-katsottuna/comment-page-1/>. Viitattu 22.3.2021.
- Aro, J. & Jokivuori, P. 2015. *Klassinen sosiologia ja moderni maailma*. Jyväskylä: Docendo Oy.
- A study abroad experience in the wild north // Centria UAS*. 2020. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=QXMS5XZyw8E>. Viitattu 1.12.2020.
- Backstage*. Kokkolan suomalainen seurakunta. Saatavissa: <https://www.kokkolansuomalainenseurakunta.fi/kirkot-ja-tilat/backstage>. Viitattu 23.1.2021.
- Castaneda, A. 2019. Etnisyyden ja syntyperän mukaiset hyvinvointierot ja syrjintä niiden taustalla. Teoksessa L. Kestilä & S. Karvonen (toim.) *Suomalaisten hyvinvointi 2018*. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos, 159–171.
- Centria 2020a. *Centria on ammattikorkeakoulu suurella sydämellä*. Saatavissa: <https://web.centria.fi/esittely>. Viitattu 10.12.2020.
- Centria 2020b. *Centria-ammattikorkeakoulun organisaatio*. Saatavissa: <https://web.centria.fi/esittely/organisaatio>. Viitattu 10.12.2020.
- Centria 2020c. *Kansainvälisyys – työelämän valttikortti*. Saatavissa: <https://web.centria.fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta>. Viitattu 2.12.2020.
- Centria 2021a. *Application periods in 2021*. Saatavissa: <https://web.centria.fi/applicants/tuition-fees-and-scholarships-for-bachelors-degree-programme>. Viitattu 21.3.2021.
- Centria 2021b. *Kansainväliset palvelut*. Saatavissa: <https://web.centria.fi/yhteystiedot/kansainvaliset-palvelut>. Viitattu 14.3.2021.
- Centria 2021c. *Kansainvälisty kotimaassa*. Saatavissa: <https://web.centria.fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta/kotikansainvalistyminen>. Viitattu 14.3.2021
- Centria-ammattikorkeakoulun auditointi 2016*. Saatavissa: https://karvi.fi/app/uploads/2016/09/KARVI_3116.pdf. Viitattu 21.3.2021.
- Centria-ammattikorkeakoulun strategia 2021–2024 (2030). Kansainvälisyyden vahvistaminen*. Saatavissa: https://web.centria.fi/Data/content/STRATEGIA_centria_2021-2024.pdf. Viitattu 10.12.2020.
- Centria Choir 2020. Opintojakson yleiskuvaus*. Saatavissa: <https://tki.centria.fi/koulutus/centria-choir-2020/5064>. Viitattu 10.12.2020.
- Dhima, S. 2016. Sakraalitalan tarpeet ja haasteet monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 103–111.
- Douglas, M. 2000. *Puhtaus ja vaara. Rituaalisen rajanvedon analyysi*. 3. painos. Tampere: Vastapaino.
- Eloranta, S., Hautala, T., Kinon, S. & Salonen, K. 2017. *Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa*. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166494.pdf>. Viitattu 2.6.2020.

- Evangelical Lutheran Church of Finland. *Parishes*. Saatavissa: <https://evl.fi/the-church/organisation/parishes>. Viitattu 16.3.2021.
- Erävalo, E. 2020. Johdanto. Teoksessa D. T. Koyzis, K. Latvus, M. Luoma, T. Merras, G. Salmela & E. Erävalo (toim.) *Kirkkojen yhteiskunnallinen opetus*. Helsinki: Ajatushautomo Kompassi, 5–11.
- Finell, P. 2019. Opinnäytetyö. Yksityinen sähköposti. 12.12.2019. Viestin saaja Helmi Kiuru.
- Finell, P. 2020a. Tilastoja. Yksityinen sähköposti. 9.12.2020. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri & Helmi Kiuru.
- Finell, P. 2020b. 2016–2020. Yksityinen sähköposti. 9.12.2020. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri & Helmi Kiuru.
- Geels, A., Wikstöm, O., Hermanson, J., Junus, P. & Takkula, K. 2009. *Uskonnollinen ihminen: Johdatus uskontopsykologiaan*. Helsinki: Kirjapaja.
- Granvik, N. 2021. *Björn Vikström vieraanvaraisuuden teologiasta: ”Kirkko ei ole aina ollut hyvä kohtaamaan muutosta”*. Taivaallista menoa -sarja. Saatavissa: <https://arena.yle.fi/1-50331104>. Viitattu 22.2.2021.
- Hackett, C. & McClendon, D. 2017. *Christians remain world’s largest religious group, but they are declining in Europe*. Pew Research Center. Saatavissa: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/04/05/christians-remain-worlds-largest-religious-group-but-they-are-declining-in-europe/>. Viitattu 12.6.2020.
- Hagqvist, P. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto. Yksityinen Messenger-viesti. 10.12.2020. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri.
- Haikala, T. 2020. *Luterilaisuus on kuin kissa – arvotutkija Anneli Portmanin mielestä kaappiluterilaiset suomalaiset eivät tajua, mitä kaikkea hyvää valtauskonto on saanut aikaan*. Kirkko ja kaupunki. Saatavissa: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/suomalaiset-eivat-tajua-kuinka-paljon-hyvaa-luterilaisuus-on-saanut-aikaan-sanoo-arvotutkija-anneli-portman-luterilaisuus-tuottaa-yhteiskuntia-joissa-#2044f363>. Viitattu 8.12.2020.
- Halonen, K. 2013. *Ihmisen osa*. Saatavissa: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/ihmisen-osa#71dca1c3>. Viitattu 22.3.2021.
- Harmoinen, A. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, puhelinkeskustelu. 11.12.2020.
- Havukainen-Junno, S. 2019. *Kirkon oppilaitostyö opiskeluhuvinvointiryhmien kuvaamana: Tutkimus kirkon oppilaitostyöstä Oulussa*. Sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja johtaminen. Oulun ammattikorkeakoulu. Master-tutkinto. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/262896/Havukainen-Junno_Salla.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Viitattu 23.11.2020.
- Heikka, M. 2018. *Uskonnot kohtaavat: Mahdollisuus parempaan maailmaan?* Helsinki: Gaudeamus.
- Heinimäki, J. & Jolkkonen, J. 2008. *Luterilaisuuden ABC: Synkkä ja harmaa sanakirja*. Helsinki: Edita.
- Heleven, I. 2019. Henkilökohtainen tiedonanto. Yksityinen sähköposti. 14.11.2019. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri.
- Heleven, I. 2020. International Centria – thesis research. Yksityinen sähköposti. 15.5.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.

- Helkama, K. 2015. *Suomalaisten arvot: Mikä meille on oikeasti tärkeää*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Hellqvist, E., Karttunen, T., Kääriäinen, K., Ojell, A., Rusama, J. & Vihko, M. 2020. Kansainvälisyys, ekumenia, lähetys ja uskontodialogi. Teoksessa H. Salomäki, M. Hytönen, K. Ketola, V. Salminen & J. Sohlberg (toim.) *Kirkon kehittämistyön tukena: Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 2016–2019*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 46–62.
- Heininen, S. & Heikkilä, M. 2017. *Uusi Suomen kirkkohistoria*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Herttuainen, E. 2016. Ulkomaalaisen opiskelijan haasteet Suomessa. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 89–95.
- Hiljainen huone*. Helsingin yliopisto. 2020. Saatavissa: <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/hiljainen-huone>. Viitattu 25.11.2020.
- Himberg, P. 2010. *Kyösti Kallion itsenäisyyspäivän puhe 1939*. Saatavissa: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2010/12/03/kyosti-kallion-itsenaisyyspaivan-puhe-1939>. Viitattu 11.3.2021.
- Holma, J. 2018. *Centriaan valituista ulkomaalaisista opiskelijoista osa edelleen ongelmassa maahan-tulon kanssa*. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10554817>. Viitattu 21.3.2021.
- Huttunen, J. 2020. *Moni ulkomaalainen opiskelija toivoisi suomalaista kaveria baariin tai museokäynneille - oppilaitospapit auttavat löytämään sopivat "matchit"*. Kirkko ja kaupunki. Saatavissa: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/moni-ulkomaalainen-opiskelija-toivoisi-suomalaista-kaveria-baariin-tai-museokaynneille-oppilaitospapit-auttavat-loytamaan-sopivat-matchit-#6fcea485>. Viitattu 24.11.2020.
- Hynynen, N. 2020. Kansainvälinen Centria – kartoitus opinnäytetyötä varten. Yksityinen sähköposti. 27.5.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.
- Infonland.fi. 2020. *Opiskelemaan Suomeen*. Saatavissa: <https://www.infofinland.fi/fi/muutto-suomeen/ei-eu-kansalaiset/opiskelemaan-suomeen>. Viitattu 21.3.2021.
- Iso-Herttua, K. 2016a. Kuurupiiloa, rinnakkaiseloa vai kunnioitusta? Oppilaitosyhteisö monien kulttuurien näyttämönä. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 29–40.
- Iso-Herttua, K. 2016b. Life management course. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 138–141.
- Jalava, M. 2010. Tietokoulu vai työkoulu? Uno Cygnaeuksen ja J. V. Snellmanin kamppailu kansakoulun isyydestä 1860-luvulla. Teoksessa J. Kauranne (toim.) *Ajankohtainen Uno Cygnaeus: Uno Cygnaeuksen juhlavuosi 2010*. Helsinki: Suomen kouluhistoriallinen seura, 45–63.
- Jalovaara, V. 2018. *Myrskyä ja mystiikkaa: Suomen tasavallan presidentti ja kirkko*. Helsinki: Kirjapaja.
- Joulukaupunki*. Saatavissa: <https://www.turku.fi/joulurauha>. Viitattu 11.3.2021.
- Joulurauhan julistus*. Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Joulurauhan+julistus>. Viitattu 11.3.2021.
- Jäsentietoja* 2019. Kokkolan seurakuntayhtymä. Saatavissa: <https://www.kokkolanseurakuntayhtyma.fi/info-ja-asiointi/paatoksenteke/jasentietoja>. Viitattu 2.12.2020.

- Kallio, M. 2019. Lähetys sihteerin haastattelu 18.12.2019. Lähetyssoppi. Kokkola.
- Kallioniemi, A. 2005. Varhaiskasvatuksen uskontokasvatus monikulttuuristuvassa maailmassa. Teoksessa P. Hilska, A. Kallioniemi & J. Luodeslampi (toim.) *Uskontokasvatus monikulttuurisessa maailmassa*. Helsinki: Kirjapaja Oy, 11–32.
- Kananen, J. 2012. *Kehittämistutkimus opinnäytetyönä: Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kaukoma, T. 2020. Kartoitusta opinnäytetyötä varten. Yksityinen sähköposti. 9.12.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.
- Ketola, K., Hytönen, M., Salminen V., Sohlberg, J. & Sorsa, L. 2016. Pohdinta. Teoksessa K. Ketola, M. Hytönen, V. Salminen, J. Sohlberg & L. Sorsa (toim.) *Osallistuva luterilaisuus: Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012–2015. Tutkimus kirkosta ja suomalaisista*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 251–262.
- Ketola, K. 2020. Uskonto ja kulttuurin murros. Teoksessa H. Salomäki, M. Hytönen, K. Ketola, V. Salminen, & J. Sohlberg. (toim.) *Uskonto arjessa ja juhlassa: Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2016–2019*. Kirkon tutkimuskeskus, 12–44. Saatavissa: <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4238/viewmode=previewview>. Viitattu 27.2.2021.
- Kirkko Helsingissä. 2020. *Ryhdy ulkomaisen ammattikorkeakouluopiskelijan ystäväksi!* Saatavissa: <https://www.helsinginseurakunnat.fi/uutiset/ryhdyulkomaisenammattikorkeakouluopiskelijanystavaksi>. Viitattu 24.11.2020.
- Kirkkohallitus. 2019. *Seurakunta varhaiskasvatuksen, koulun ja oppilaitoksen kumppanina*. Saatavissa: https://koulujakirkko.evl.fi/wp-content/uploads/2019/06/KH_4koria_2019_FIN_www.pdf. Viitattu 8.3.2021.
- Kirkko & kampus. 2020. Saatavissa: https://www.facebook.com/kirkkojakampus/about/?ref=page_internal. Viitattu 25.11.2020.
- Kirkko ja kaupunki. 2019. *Raamattu on edelleen maailman käännettyin kirja – 5,5 miljardia ihmistä voi löytää digikirjastostakäännöksiä omalla kielellään*. Saatavissa: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/raamattu-on-edelleen-maailman-kaannetyin-kirja-5-5-miljardia-ihmista-voi-loytaa-digikirjastosta-kaannoksia-omalla-kielellaan#ee50cdf7>. Viitattu 12.6.2020.
- Kirkon nelivuotiskertomus 28.10.2020*. 2020. Suomen ev.lut.kirkko. YouTube-video. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=OgqNwHxsZJ8>. Viitattu 5.2.2021.
- Kirkon yhteistyö eri ammattialoilla*. 2020. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/osallistu/yhteistyö>. Viitattu 23.11.2020.
- Kirkon tutkimuskeskus. 2019. *Kirkkoon kuulumuus 2018*. Saatavissa: <https://public.tableau.com/profile/kirkon.tutkimuskeskus#!/vizhome/Kirkkoonkuulumuus2018/Kirkkoonkuulumuus2018>. Viitattu 13.6.2020.
- Kluukeri, I. 2019. *Lukukausimaksu lisäsi huomasti ulkomaalaisten hakuintoa ammattikorkeaan: ”Hakijoiden määrä nousi jopa 40 prosenttia”*. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11018692>. Viitattu 21.3.2021.
- Kohtaamisen kirkko: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020*. 2014. Helsinki: Kirkkohallitus. Saatavissa: <https://evl.fi/documents/1327140/52566740/Kohtaamisen+kirkko/d3b98b1a-8d4c-fcf5-01f3-02e8ba28a784>. Viitattu 27.1.2021.

- Korhonen, V. & Puukari, S. 2017. *Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö*. Jyväskylä: PS-Kustannus. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/978-952-451-764-5>. Viitattu 10.6.2020.
- Kokkolan kaupunki. 2020. Tilastot. Saatavissa: https://www.kokkola.fi/kokkola_tietoa/tilastot/fi_FI/tilastot/. Viitattu 2.12.2020.
- Kokkolan seurakuntayhtymä. 1995. *The Churches of Kokkola; Церкви Коккола; Die Kirchen von Kokkola*. Esite.
- Kokkolan suomalainen seurakunta. 2021. *Maahanmuuttajat – Immigrants*. Saatavissa: <https://www.kokkolansuomalainenseurakunta.fi/aikuisille/maahanmuuttajat-immigrants>. Viitattu 9.3.2021.
- Kokkolan suomalaisen seurakunnan diakoniatyön Instagram-sivut. 2020. Saatavissa: <https://www.instagram.com/p/CBKZA8kj1hK/>. Viitattu 14.6.2020.
- Koskela, S. 2013. ”*Mie teen vaan oman työni*”: *Toimintatutkimus moniammatillisen yhteistyön ja ohjausosaamisen kehittämistä*. Jyväskylä: University of Jyväskylä. Department of Education. Väitöskirja. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42061/978-951-39-5330-0.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. Viitattu 2.6.2020.
- Kotiseurakunta kutsuu*. 2017. Esite. Seurakuntayhtymän viestintäyksikkö.
- Kotouttamisen osaamiskeskus*. Työ- ja elinkeinoministeriö. Saatavissa: <https://kotouttaminen.fi/osaamiskeskus>. Viitattu 10.2.2021.
- Kovács, S. 2019. Centria-ammattikorkeakoulun kielten ja viestinnän opettajan henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu 12.12.2019.
- Kovács, S. 2020. International Centria – thesis research. Yksityinen sähköposti. 2.5.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.
- Kristillinen todistus moniuskontoisessa maailmassa*. 2011. Suomen ekumeeninen neuvosto. Saatavissa: http://www.ekumenia.fi/sen_toimii/opillinen_vuorovaikutus/asiakirjoja_documents/kristillinen_todistus_moniuskontoisessa_maailmassa_/kristillinen_todistus_moniuskontoisessa_maailmassa_/. Viitattu 30.1.2021.
- Kultainen sääntö*. 2021. Aamenesta öylättiin – kirkon sanasto. Saatavilla: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Kultainen+s%C3%A4%C3%A4nt%C3%B6>. Viitattu 25.1.2021
- Kuula, A. 1999. *Toimintatutkimus: Kenttätyötä ja muutospyrkimyksiä*. Tampere: Vastapaino. Tampereen yliopisto. Väitöskirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/978-951-768-062-2>. Viitattu 2.6.2020.
- Kuusela, P. 2005. *Realistinen toimintatutkimus?: Toimintatutkimus, työorganisaatiot ja realismi*. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.
- Lahti, L. 2014. *Monikulttuurinen työelämä: Hyväksi ihmiselle hyväksi bisnekselle*. 1. p. Helsinki: Sonoma Pro.
- Laitila, M. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, puhelinhaastattelu. 11.12.2020.
- Laitinen, E. 2014. *Ammattikorkeakoulujen opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi ja sen mittaaminen*. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-9662-2>. Viitattu 23.1.2021.

- Latvus, K. 2020. Kultaisen säännön monet tulkinnat: Luterilainen näkökulma yhteiskunnalliseen keskusteluun. Teoksessa D. T. Koyzis, K. Latvus, M. Luoma, T. Merras, G. Salmela & E. Erävalo (toim.) *Kirkkojen yhteiskunnallinen opetus*. Helsinki: Ajatushautomo Kompassi, 13–48.
- Latvus, K. 2002. *Arjen teologia: Johdatus Kontekstuaaliseen raamatuntulkintaan*. Helsinki: Kirjapaja.
- Lehtonen, T. 1999. Suomi ennen Suomea. Raja-alueen kiinnittyminen eurooppalaiseen kulttuuripiiriin. Teoksessa T. Lehtonen (toim.) *Suomi, outo, pohjoinen maa?: Näkökulmia Euroopan äären historiaan ja kulttuuriin*. Jyväskylä: PS-Kustannus, 18–49.
- Leskinen, E., Jaakkola, T. & Norrena J. Tehtäväkehyksiin soveltuvia toiminnallisia työtapoja. Teoksessa J. Norrena (toim.) *Ryhmä oppimaan!: Toiminnallisia työtapoja ja tehtäväkehyksiä*. Jyväskylä: PS-kustannus, 29–52.
- Leskinen, E., Jaakkola, T. & Norrena J. Toiminnallisuus. Teoksessa J. Norrena (toim.) *Ryhmä oppimaan!: Toiminnallisia työtapoja ja tehtäväkehyksiä*. Jyväskylä: PS-kustannus, 14.
- Leppisaari, I. 2020. Materiaalia opinnäytetyöhön. Yksityinen sähköposti. 1.11.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.
- Liebkind, K. 2000. *Monikulttuurinen Suomi: Etniset suhteet tutkimuksen valossa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Liedes, H. 2016a. Hiljainen tila. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 111–121.
- Liedes, H. 2016b. Yhteistä hyvää yhteisöllisyydestä. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 133–136.
- Liu, J. 2011. Global Christianity – A Report of the Size and Distribution of the World’s Christian Population. *Pew Research Center*. Saatavissa: <https://www.pewforum.org/2011/12/19/global-christianity-exec/>. Viitattu 12.6.2020.
- Louhula, T. 2017. Ammattikorkeakoulun vaiheet. *Centria Bulletin*. 3/2017. Saatavissa: <https://centria-bulletin.fi/historiaa/>. Viitattu 10.12.2020.
- Lähetys- ja avustustyö*. Kokkolan suomalainen seurakunta. Saatavissa: <https://www.kokkolansuomalainen-seurakunta.fi/lahetys-ja-avustustyö>. Viitattu 14.6.2020.
- Lähetystyö ja kansainvälinen avustaminen*. 2020. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/lahetys/yhteinen-todistus>. Viitattu 23.11.2020
- Malkavaara, M. 2017. Luterilaisuuden vaikutus kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Teoksessa R. Illman, K. Ketola, R. Latvio & J. Sohlberg (toim.) *Monien uskontojen ja katsomusten Suomi*. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus, 46–64.
- Mannert, M. 2010. *Kulttuurien välinen emansipaation teologia. Paul S. Chungin postmoderni Luther-tulkinta*. Helsinki: Helsingin yliopisto. Teologinen tiedekunta. Ekumeniikan pro-gradu-tutkielma. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/168235/kulttuur.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. Viitattu 22.3.2021.
- Mourujärvi, R. 2019. Henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu. 13.11.2019. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.
- Mourujärvi, R. 2020. Oppilaitospastorin haastattelu 28.10.2020. Centria-ammattikorkeakoulu. Kokkola.

- MTV Uutiset 2008. *Tarja Turunen: Uskon korkeampaan voimaan*. Saatavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/tarja-turunen-uskon-korkeampaan-voimaan/2859528#gs.uincb7>. Viitattu 25.2.2021.
- Muuraiskangas, T. 2019. Finnish Clubista hyvinvointia, kotoutumisen edistämistä, monikulttuurisuus-taitoja ja suomen kielen oppia paikalliseen tapaan. *Centria Bulletin*. 3/2019. Saatavissa: <https://centriabulletin.fi/finnish-clubista-hyvinvointia-kotoutumisen-edistamista-monikulttuurisuustaitoja-ja-suomen-kielen-oppia-paikalliseen-tapaan/>. Viitattu 6.3.2021.
- Murtovuori, J. 2016. Vieraasta välittämiseen ja radikaaliin vieraanvaraisuuteen. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 7–10.
- Mäkisalo-Ropponen, M. 2012. Tavoitteena kotoutuminen; Valtion kotouttamisohjelman 2012–2015 painopistealueita. Teoksessa S. Hiltunen (toim.) *Maahanmuuttajan matka suomalaiseen yhteiskuntaan*. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 20–29.
- Nardon, L. 2017. *Working in a Multicultural World: A guide to developing intercultural competence*. Toronto: Rotman-UTP Publishing.
- Niemi, H. & Sinnemäki, K. 2019. The Role of Lutheran Values in the Success of the Finnish Educational System. Teoksessa K. Sinnemäki, A. Portman, J. Tilli & R. H. Nelson (toim.) *On the Legacy of Lutheranism in Finland: Societal Perspectives*. Helsinki: Finnish Literature Society, 113–137. Saatavissa: <https://doi.org/10.21435/sfh.25>. Viitattu 16.2.2021.
- Nuoret aikuiset ja opiskelijat*. Vaasan suomalainen seurakunta. 2020. Saatavissa: <https://www.vaasan-suomalainenseurakunta.fi/aikuisille/nuoret-aikuiset-ja-opiskelijat/nuoret-aikuiset-ja-opiskelijat>. Viitattu 23.11.2020.
- Nuorva, V. 2019. Ajatuksia opinnäytetyömme suhteen (tiedoksi myös Sari Virkkalalle ja Reetta Mourujärvelle). Yksityinen sähköposti. 14.11.2019. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri & Helmi Kiuru.
- Nuorva, V. 2019. Stipendihaku BE1-kurssille Kööpenhaminaan. Yleinen sähköposti humanistisen ja kasvatustieteiden osastolle Centriassa. 24.10. 2019.
- Nuorva, V. 2020. Hiljainen huone. Yksityinen sähköposti. 9.12.2020. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri.
- Nussbaum, M. 2011. *Taloukasvua tärkeämpää: Miksi demokratia tarvitsee humanistista sivistystä*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Närvä, J. 2020. Kysymys uskonnon määrittelystä. Teoksessa H. Pesonen & T. Sakaranaho (toim.) *Uskontotieteen näkökulmia*. Helsinki: Gaudeamus, 55–70.
- Ojanen, S. 2006. *Ohjauksesta oivallukseen: Ohjausteorian käsittelyä*. 4. uud. p. Helsinki: Yliopistopaino.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. *Kirkon muut yhteiskunnalliset tehtävät*. Saatavissa: <https://mi-nedu.fi/kirkon-tehtavat>. Viitattu 25.2.2021.
- Opetushallinnon tilastopalvelu 2018a. *Perusopetuksen 1–6 luokilla katsomusainetta opiskelleet*. Saatavissa: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Perusopetus%20-%20ainevalinnat%20-%20katsomusaine%20-%20201-6%20-%20koulutuksen%20j%C3%A4rjest%C3%A4j%C3%A4.xlsb. Viitattu 9.6.2020.

- Opetushallinnon tilastopalvelu 2018b. *Perusopetuksen 7–9 luokilla katsomusainetta opiskelleet*. Saatavissa: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Perusopetus%20-%20ainevalinnat%20-%20katsomusaine%20-%20207-9%20-%20koulutuksen%20j%C3%A4rjest%C3%A4j%C3%A4.xlsb. Viitattu 9.6.2020.
- Opetushallinnon tilastopalvelu 2020a. *Ammattikorkeakoulujen opiskelijat*. Saatavissa: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutuksen%20opiskelijat%20n%C3%A4k%C3%B6kulma%20amk.xlsb. Viitattu 11.12.2020.
- Opetushallinnon tilastopalvelu 2020b. *Korkeakoulujen ulkomaalaiset opiskelijat*. Saatavissa: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Korkeakoulutuksen%20ulkomaalaiset%20opiskelijat%20n%C3%A4k%C3%B6kulma%20oppilaitos.xlsb. Viitattu 11.12.2020.
- Opintojaksoseloste 2020. *Working in a Multicultural World* –kurssi. Saatavissa: <https://centria.opinto-opas.fi/coursedescription/27235?lang=fi>. Viitattu 10.12.2020.
- Oppilaitospappien yhteystietoja*. 2020. Kirkko Helsingissä. Saatavissa: <https://www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/dmwku0sph>. Viitattu 25.11.2020.
- Oppilaitospappi esittäytyy*. 2020. Kokkolan suomalainen seurakunta. Saatavissa: <https://www.kokkolansuomalainenseurakunta.fi/nuorille/opiskelijat-ja-nuoret-aikuiset/oppilaitospappi-esittaytyy>. Viitattu 21.11.2020.
- Oppilaitospapit*. 2020. Turun ja Kaarinan seurakunnat. Saatavissa: <https://www.turunseurakunnat.fi/apua-ja-tukea/oppilaitospapit#>. Viitattu 23.11.2020.
- Oppilaitostyöntekijän ydinosaamiskuvaus*. 2020. Kirkkohallitus. Saatavissa: https://evl.fi/documents/1327140/43561565/Oppilaitostyontekijan_ydinosaamiskuvaus_2020_pdf.pdf/920f24bd-dd8f-01ca-c2c8-edc1d7ea7131?t=1596644160141. Viitattu 24.11.2020.
- Oppilaitostyöntekijät läsnä oppilaitosten arjessa*. 2020. Oulun seurakunnat. Saatavissa: <https://www.oulunseurakunnat.fi/tule-mukaan/nuorille/opiskelijat>. Viitattu 23.11.2020.
- Oppilaitosyhteistyö: kohtaamisia, aikaa ja ikuisuutta*. 2020. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/osallistu/yhteistyo/oppilaitostyo>. Viitattu 13.6.2020.
- Oppilaitosyhteistyön yleisesite*. 2020. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Saatavissa: <https://evl.fi/documents/1327140/10126483/Oppilaitosyhteisty%C3%B6n+yleisesite.pdf/aeb1946e-0034-dcf3-59f4-777b42c33f8b?t=1535018181000>. Viitattu 13.6.2020.
- Osallisuudella ja yhteistyöllä sujuviin oppimispolkuihin*. Centria tutkimus ja kehitys. Saatavissa: <https://tki.centria.fi/hanke/osallisuudella-ja-yhteistyolla-sujuviin-oppimispolkuihin/1896>. Viitattu 8.12.2020.
- Palomaa, A. 2018. *Korkeakoulujen lukuvuosimaksujen yllättävä todellisuus: Vain kourallinen ulkomaisista opiskelijoista maksaa täyden maksun*. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10165916>. Viitattu 21.3.2021.
- Pietilä, I. 2010. *Intercultural Adaptation as a Dialogical Learning Process. Motivational factors among the short-term and long-term migrants*. Tampere: University of Tampere. Department of Journalism and Mass Communication. Väitöskirja. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66616/978-951-44-8089-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Viitattu 10.6.2020.
- Portman, A. 2020. Kaappilautoista kissankarvoihin. Luterilaisuuden tie ideologisesta kehikosta osaksi kansakunnan syvärakenteita. Teoksessa N. Huttunen, A. Portman & K. Sinnemäki (toim.) *Kaappiluterilainen kansa. Puheenvuoroja suomalaisesta yhteiskunnasta*. Helsinki: Käsite-Kirjat, 23–52.

- Pruuki, L. 2008. *Ilo opettaa: Tietoa, taitoa ja työkaluja*. Helsinki: Edita.
- Pusa, M. 2016. Transit – Turun kansainvälinen seurakunta ja oppilaitosten kansainväliset opiskelijat ja henkilökunta. Teoksessa J. Murtovuori (toim.) *Moniarvoinen oppilaitos: Kokemuksia ja näkemyksiä kirkon oppilaitosyhteistyöstä*. Helsinki: Kirkkohallitus, 148–151.
- Pusa, M. 2020. Kartoitusta opinnäytetyötä varten. Yksityinen sähköposti. 11.12.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.
- Rahkonen, J. 2018. *Suomalaiset suhtautuvat entistä myönteisemmin työperäiseen maahanmuuttoon*. Taloustutkimus. Julkaistu 12.3.2018. Saatavissa: <https://www.taloustutkimus.fi/ajankohtaista/uutisia/suomalaiset-suhtautuvat-entista-myonteisemmin-tyoperaiseen-maahanmuuttoon.html>. Viitattu 27.1.2021.
- Rakkauden kaksoiskäsky*. 2021. Aamenesta öylättiin – kirkon sanasto. Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Rakkauden+kaksoisk%C3%A4sky>. Viitattu 25.1.2021
- Rakkola, V. 2019. *Ryhtyisitkö ystäväksi ulkomaalaiselle opiskelijalle? – Uusi Friends-ohjelma auttaa alkuun*. Kirkko ja kaupunki. Saatavissa: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/ystavaksi-ulkomaalaiselle-opiskelijalle-tana-syksyna-se-onnistuu-friends-ohjelman-kautta#6fcea485>. Viitattu 24.11.2020.
- Raunio, A. 2018. Arvottoman arvo – teologinen näkökulma ihmisarvoon. *Diakonia+*. Julkaistu 22.3.2018. Saatavissa: <https://www.diakoniaplus.fi/arvottoman-arvo-teologinen-nakokulma-ihmisarvoon/>. Viitattu 9.2.2021.
- Rautionmaa, H., Illman, R. & Latvio, R. Uskonto- ja katsomusdialogi Suomessa. 2017. Teoksessa R. Illman, K. Ketola, R. Latvio & J. Sohlberg (toim.) *Monien uskontojen ja katsomusten Suomi*. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus, 247–258.
- Saarinen, R. 2008. Ihmisen kohtaamisen teologiaa. *Teologinen Aikakauskirja* 113(1), 21–34. Saatavissa: <http://hdl.handle.net/10138/42068>. Viitattu 28.1.2021.
- Sahgal, N., Cooperman, A. & Schiller, A. 2018. Being Christian in Western Europe. *Pew research Center*. Saatavissa: <https://www.pewforum.org/2018/05/29/being-christian-in-western-europe/>. Viitattu 12.6.2020.
- Salonen, K. 2019. Reformation and the Medieval Roots of the Finnish Education. In K. Sinnemäki, A. Portman, J. Tilli & R. H. Nelson (Eds.) *On the Legacy of Lutheranism in Finland: Societal Perspectives*. Helsinki: Finnish Literature Society, 101–112. Saatavissa: <https://doi.org/10.21435/sfh.25>. Viitattu 20.11.2020.
- Salonen, K. 2013. *Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön*. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>. Viitattu 2.6.2020.
- Seeskorpi, P. 2019. *Asenteet vaikeuttavat maahanmuuttajien työllistymistä Keski-Pohjanmaalla*. Yle uutiset. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10849730>. Julkaistu: 26.6.2019. Viitattu 8.12.2020.
- Seurakunnan tilat*. Kokkolan suomalainen seurakunta. Saatavissa: <https://www.kokkolansuomalainen-seurakunta.fi/kirkot-ja-tilat>. Viitattu 23.11.2020.
- Seurakuntayhtymän hallinto*. Kokkolan seurakuntayhtymä. Saatavissa: <https://www.kokkolanseurakuntayhtyma.fi/info-ja-asiointi/paatoksenteko>. Viitattu 21.11.2020.
- Shrestha, K. 2020. Questionnaire Asia. Yksityinen sähköposti 7.2.2020. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri.

Sihvola, J. 2011. *Maailmankansalaisen uskonto*. Helsinki: Otava

Sinnemäki, K. 2020. Kansankielinen lukutaito Suomessa protestanttisena projektina. Teoksessa N. Huttunen, A. Portman & K. Sinnemäki (toim.) *Kaappiluterilainen kansa – Puheenvuoroja suomalaisesta yhteiskunnasta*. Helsinki: Käsite-Kirjat, 53–89.

Spiz, H. 2019. Centria-ammattikorkeakoulun kansainvälisten asioiden suunnittelijan henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu 4.11.2019.

Sohlberg, J. & Ketola, K. 2016. Uskonnolliset yhteisöt Suomessa. Teoksessa K. Ketola, M. Hytönen, V. Salminen, J. Sohlberg & L. Sorsa (toim.) *Osallistuva luterilaisuus: Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012–2015. Tutkimus kirkosta ja suomalaisista*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 15–46.

Sulkunen, I. 2007. *Suffrage, gender and citizenship in Finland. A comparative perspective*. NORDEUROPAforum 1/2007. Humboldt-Universität zu Berlin. Saatavissa: <https://edoc.hu-berlin.de/bitstream/handle/18452/8582/7.pdf?sequence=1>. Viitattu 8.12.2020.

Särkiö, P. 2020. *Päiväkäskey maan äideille 1942*. Saatavissa: <https://www.kotimaa.fi/blogit/rakkaat-aidit-jumalan-siunausta/>. Viitattu 11.3.2021.

Teir, H. & Finell, P. 2017. Kansainvälisestä ammattikorkeakoulusta koulutuksen viejäksi. *Centria Bulletin*. 3/2017 Centria 25v. Saatavissa: <https://centriabulletin.fi/puheenvuorot/#Kansainv%C3%A4listest%C3%A4%20ammattikorkeakoulusta%20koulutuksen%20viej%C3%A4ksi>. Viitattu 10.12.2020.

Torkinlampi, E. 2020. International Centria – thesis research. Yksityinen sähköposti. 6.5.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru & Jonna Kastell-Klapuri.

Vainio, J. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, sähköposti. 23.11.2020. Viestin saaja Jonna Kastell-Klapuri.

Wallin, A. 2013. *Monikulttuuri osaaminen: Uudistuvan työyhteisön valttikortti*. Riihimäki: Klaava Media.

Willans, J. 2021. *About*. LinkedIn verkkoyhteisöpalvelu. Saatavissa: <https://fi.linkedin.com/in/joelwillans#:~:text=%20Joel%20Willans%20%201%20Experience.%20Since%20launching,in%20the%20Andes.%20More%20Very%20Finnish...%20More>. Viitattu 7.3.2021.

Yhteistyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2020. Saatavissa: <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/yhteistyö-kouluissa-ja-oppilaitoksissa>. Viitattu 23.11.2020.

Åhman, S. 2020. Kartoitusta opinnäytetyötä varten. Yksityinen sähköposti. 2.12.2020. Viestin saaja Helmi Kiuru.

Dialogisen oppitunnin diojen lähteet:

Holy. Saatavissa: <https://www.dictionary.com/browse/holy>. Viitattu 19.12.2019.

Holy. Saatavissa: <https://fi.glosbe.com/en/fi/holy>. Viitattu 19.12.2019.

Joulurauha. Saatavissa: <https://www.turku.fi/joulurauha>. Viitattu 23.12.2019.

Why is Christmas Day on the 25th December? Saatavissa: <https://www.whychristmas.com/customs/25th.shtml>. Viitattu 19.12.2019.

Esitevihon lähteet / Sources of the FFF-leaflet:

- Church Year*. 2021. Evangelical Lutheran Church of Finland. Saatavissa: <https://evl.fi/our-faith/what-we-believe/worship-and-life/church-year>. Viitattu 10.3.2021.
- Evangelical Lutheran Church of Finland*. 2021 Saatavissa: <https://evl.fi/frontpage>. Viitattu 18.12.2020.
- Flag Days and Holidays in Finland*. Saatavissa: <https://almanakka.helsinki.fi/en/flag-days-and-holidays-in-finland.html>. Viitattu 7.3.2020.
- Hackett, C. & McClendon, D. 2017. *Christians remain world's largest religious group, but they are declining in Europe*. Pew Research Center. Saatavissa: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/04/05/christians-remain-worlds-largest-religious-group-but-they-are-declining-in-europe/>. Viitattu 12.6.2020
- Ihalainen, P. 2019. Towards a Religion of Popular Sovereignty, Democracy and Equality: The Lutheran Sermon as a Nexus of Traditional and Modern Discourses on Political Values and a Collective Identity. In K. Sinnemäki, A. Portman, J. Tilli & R. H. Nelson (Eds.) *On the Legacy of Lutheranism in Finland: Societal Perspectives*. Helsinki: Finnish Literature Society, 292–308. Saatavissa: <https://doi.org/10.21435/sfh.25>. Viitattu 10.3.2021.
- Jokinen, L. 2019. *Live like a Finn*. Helsinki: WSOY.
- Karleby svenska församling*. Saatavissa: <https://www.karlebysvenskaforsamling.fi/#>. Viitattu 10.3.2021.
- Kokkolan suomalainen seurakunta*. Saatavissa: <https://www.kokkolansuomalainenseurakunta.fi/>. Viitattu 10.3.2021.
- Luola, P. N. 2017. *Is it true that the word "noniin" has many meanings in Finnish?* Saatavissa: <https://www.quora.com/Is-it-true-that-the-word-noniin-has-many-meanings-in-Finnish>. Viitattu 12.3.2021.
- Lutheranism in Finland*. 2021. Saatavissa: <https://evl.fi/our-faith/what-we-believe>. Viitattu 10.3.2021.
- Nelson, R. H. 2019. Lutheranism and the Equality of Women in the Nordic Countries. Teoksessa K. Sinnemäki, A. Portman, J. Tilli & R. H. Nelson (toim.) *On the Legacy of Lutheranism in Finland: Societal Perspectives*. Helsinki: Finnish Literature Society, 193–219. Saatavissa: <https://doi.org/10.21435/sfh.25>. Viitattu 8.12.2020.
- Nylund, J. & Wilkinson, N. 2018. *Sisu: The Finnish art of courage*. London: Gaia.
- Mangeloja, E. 2019. Religious Revival Movements and the Development of the Twentieth-century Welfare-state in Finland. In K. Sinnemäki, A. Portman, J. Tilli & R. H. Nelson (Eds.) *On the Legacy of Lutheranism in Finland: Societal Perspectives*. Helsinki: Finnish Literature Society, 220–236. Saatavissa: <https://doi.org/10.21435/sfh.25>. Viitattu 10.3.2021.
- Salonen, K. 2019. Reformation and the Medieval Roots of the Finnish Education. In K. Sinnemäki, A. Portman, J. Tilli & R. H. Nelson (Eds.) *On the Legacy of Lutheranism in Finland: Societal Perspectives*. Helsinki: Finnish Literature Society, 113–137. Saatavissa: <https://doi.org/10.21435/sfh.25>. Viitattu 10.3.2021.
- University Almanac Office*. Saatavissa: <https://almanakka.helsinki.fi/en/flag-days-and-holidays-in-finland.html>. Viitattu 10.3.2021.

Very Finnish Problems. 2020. Instagram-sivut. Saatavissa: <https://www.instagram.com/veryfinnish-problems/?hl=fi>. Viitattu 18.12.2019.

Virkkala, S. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, Teams-ohjauskeskustelu 28.5.2020.

What are the Finns like? Saatavissa: <https://www.visitfinland.com/article/what-are-the-finns-like/#15d5c5d7>. Viitattu 13.12.2019.

Willans, J. 2019. Henkilökohtainen tiedonanto. Yksityinen Instagram-viesti. 9.12.2019. Viestin saaja Helmi Kiuru.

Finland

The nation of the blue cross flag
~ Facts & Funny stuff

*Golden rule: "Do
unto others as you
would have them
do unto you."*

This is a both informative and practical leaflet filled with information about:

Evangelical Lutheran Church / Christian faith:
What is it all about?

Evangelical Lutheran Church in Kokkola:
activities, workers, events

Practical information & tips

Very Finnish Problems -posts

This leaflet is a part of the thesis work of Centria's community education students Helmi Kiuru & Jonna Kastell-Klapuri, made in co-operation with Kokkola Parish. All the sources for this leaflet are available in the thesis work in: www.xxxxxxxx.fi

Pictures: Kokkola Parish Union, Very Finnish Problems, Olavi Alatalo, Helmi Kiuru & Jonna Kastell-Klapuri

No niin!

Congratulations for opening this booklet,
let's get started!

"No niin" is the most useful phrase in Finnish language and it has various meanings such as:

- Well..
- Let's get started
- Something begins
- Something is ready
- Some issue is clear
- Somebody has done something good/bad
- Something is achieved

In the beginning, God created the earth and rested. Then God created Man and rested. Then God created Woman.
Since then, neither God nor Man has rested!
NO NIIN!

The words "No niin" can also be pronounced as "Nonni" and with various ways of tone, volume, intensity and intention. There isn't probably any situation, where this phrase could not be used!

- The description of "no niin" found from Quora –website:
- NON-ni (high-low) – "now you've gone and done it!"
- non-NI (high-low) – "whew, all done now"
- non-NI (low-high) – "let's get going"
- no-NII (low-dipping) – "didn't I tell you? yes I did"
- no-nii (neutral-falling) – "aww look at you" (to babies/pets)

Finnish nature

Finland is sparsely populated and its pristine nature offers many wonders to be seen and experienced. There are lakes, forests and sights you can explore! To find some cool outdoor routes check out VisitKokkola-site here:

You can have a relaxing walk in the forest or freely pick up some berries or mushrooms. Check detailed information about everyman's rights (jokamiehenoikeudet) from here:

Powerful Spring

Bright Summer

Finland has pure and beautiful nature, which is an important part of Finnish lifestyle. Amazing four seasons will surprise, entertain and inspire you!

Colourful Autumn

Freezing Winter

Christian holidays

Many of the celebrated feasts in Finland are based on the life and death of Jesus Christ or on the Bible in general. Liturgical year starts from advent in December, which means preparation for the commemoration of Jesus' birth.

What did Adam
say on the day
before Christmas?
- It's Christmas,
Eve!

"Kirkkovuosi" = Liturgical year

- **Christmas** (joulu) Birth of Jesus, Christmas eve 24.12. Holidays are 25.-26.12.
- **Epiphany or Three Kings Day** (loppiainen) Feast that celebrates the visit of the Magi to the Christ child. Celebrated 6th of January.
- **Easter** (pääsiäinen) The oldest Christian feast. It celebrates the resurrection of Jesus from the dead. Celebrated in March – April.
- **Ascension** (helatorstai) 40 days after the Easter usually in the beginning of May.
- **Pentecost** (helluntai) 50 days after the Easter, the feast of Holy spirit and the birth of the Christian parish.
- **Midsummer Day** (juhannus) is celebrated in summer, in the end of June. Originally it's dedicated to John the Baptist.
- **All Saints' Day** (pyhäinpäivä) Day when Finns honor their deceased loved ones by lighting candles on their graves.

Christian holidays are days off from work & school! In addition there are few other holidays which may affect working and opening hours in companies, shops, offices and restaurants.

- The non-Christian holidays are **New Year's day** (uusi vuosi) (1.1.), **May Day** (vappu) (1.5.) and the **Independence Day of Finland** (itsenäisyyspäivä) (6.12.).

Evangelical Lutheran Church of Finland

The main religion in Finland is Evangelical Lutheranism. To understand the way of Finnish mentality, take a short look at what kind of belief and faith the Finnish society is based on!

The Evangelical Lutheran Church of Finland is the church of approximately four million people, who are members of the parish of their hometown. **The Church is for all people – regardless of their background – everyone is welcome to attend its activities.**

There are about 2,3 billion Christians in the world!

Jesus Christ is the core of the Christian faith. Christians believe that He is God's special revelation and that people can receive the salvation that Jesus prepared for them, by believing that He suffered punishment for the sins of humankind.

Because of the universality of the message, the Evangelical Lutheran Church of Finland practices international responsibility by, for example, sharing the message of the Christian faith and work, helping the disadvantaged and preventing exclusion, seeking to create communion across religious and cultural boundaries.

What language is spoken in Heaven?
- Finnish, it takes an eternity to learn it!

Evangelical Lutheran Church of Finland

- Information about Christian faith in many languages:

- The English website of Lutheran Church of Finland:

www.evl.fi/frontpage

Did you know?

- Literature and **common literacy** came to Finland through the Bible. The first Finnish book was The New Testament which consists of the history of Jesus Christ, his life, work and teachings and of writings and letters of early Christians.

Human rights!

- Christianity spread Finland slowly from the years 500 to 1100. It changed the way of living by preventing blood feud, slavery and child abandoning.

Social care!

- The Christian principle of the golden rule from the Bible ("*Do unto others as you would have them do unto you.*") led to the social care and hospital system. Early Christians took care of the ill, weak, poor, abandoned, disabled and old people.

You are precious!

- Based on the values of the Bible, the Lutheran Church proclaimed all the **people to be equal**. Everyone has worth and value, regardless of one's gender, age, ethnicity, political views as well as weaknesses, failings and faults.

Finland was the first European country to grant women both the right to vote and the right to stand for election.

Evangelical Lutheran Church of Finland

The Evangelical Lutheran Church of Finland has 400 parishes. This is what they do:

In addition, the parishes offer children's and youth work, pastoral care, diaconal work, mission work and other activities based on the Christian message.

The standards for the church workers are high: Master's or bachelor's degrees are required. Also a variety of refresher courses and trainings are constantly provided for the workers.

The ministry of every parish is led by a vicar and usually there are also some other pastors. Every parish has at least one cantor and one deacon. Cantors run the musical life of their parish. The parish deacon is an ordained person, who is responsible for the parish's caritative ministry, offering support to those in the greatest need.

Parishes also employ office staff, property managers and cemetery workers. Many people work alongside parish employees in a voluntary capacity and are thus involved in the Church's mission in a variety of ways.

There are two main Church buildings in the centre of Kokkola:

- The Kokkola Church at Läntinen Kirkkokatu 12
- The Kaarlela Church at Kruunupyöntie 1

The Kokkola Parish Union

The Church provides support for the whole community in a variety of ways. Check out:

@kokkolansuomalainenseurakunta

Kokkolan suomalainen seurakunta

Whatever problems you may encounter, your parish is there to support you regardless of your religious background.

All consultations with a pastor or diaconal worker are strictly confidential and free of charge.

The Church provides: camps, trips, discussion, financial advice, material assistance as well as emotional & spiritual support.

Contact Centria's own school pastor: Reetta Mourujärvi: +358 50 3147260.

The Kokkola Swedish Parish organizes church services regularly, translated both in English and in Finnish. See more:

The Kokkola Parish Union comprises five Evangelical Lutheran local parishes situated in Kokkola and Kaustinen:

- Kokkola Finnish Parish ("Kokkolan suomalainen seurakunta" in Finnish)
- Kokkola Swedish Parish ("Karleby svenska församling" in Swedish)
- Kaustinen and Ullava Parish ("Kaustisen ja Ullavan seurakunta")
- Kälviä Parish ("Kälviän seurakunta")
- Lohtaja Parish ("Lohtajan seurakunta")
- Halsua Parish ("Halsuan seurakunta")

The Kokkola Parish Union

— worker interviews

Here are video interviews of some Kokkola Parish workers!

 @pappireetta

 Pappi Reetta Mourujärvi

Student pastor,
chaplain,
Reetta Mourujärvi
interview:

Priest
Lassi Pappinen
interview:

Mission cafe: Lähetyssoppi Kokkola

Mission
secretary
Miia Kallio
interview:

Community

In Kokkola there are many ways to form connections and make friends with both international and local students. There are activities every week where people from different ethnicity, religion and language meet and have fun together!

- **Centria**

There are different activities, among others, the Centria choir and the Finnish Club. For more information contact your tutor teacher or the Student Union COPSA.

- **Backstage**

Come to hang out, play games and spend the evening together with other students of Kokkola weekly at **Torikatu 35!**

Contact Reetta Mourujärvi: +358 50 3147260 for more information or if you wish to be added to Backstage's WhatsApp group.

Surviving winter

Finnish winter is long and it's also extremely dark, especially from mid-December to mid-February, when there are only a few hours of daylight. Here are some tips that might help you appreciate wintertime:

1. Hibernate! Cozy up at home, light some candles, drink warm tea and ask your friend over for a movie night.

2. Eat! It's time to spoil yourself a little. Enjoy seasonal chocolate and prepare warm soups. Add some chili and other spices to warm you from the inside!

3. Go to the sauna! Use sauna as much as possible! If you don't have access to sauna in your apartment building, you can still find one. Many gyms offer the opportunity to use the sauna or you can go to the local "Vesiveijari" swimming hall.

4. Get out there! Wrap up and go outside! Try some new winter sports or wander in nature. It's essential to get as much of the small amount of daylight winter has to offer. Fresh air and exercise benefits your mental and physical health!

Finnish Sauna

dos

- Drink plenty of water before, during and after!
- Take a shower before entering the sauna.
- Cool off every 10-20 minutes or as soon and often as you like.
- Have a dip in water or roll in the snow.
- Cool off before putting on clothes as the sweating continues for some time after leaving the sauna.

don'ts

- Have a heavy meal or drink alcohol while using the sauna.
- Rush. Sauna is a place for taking it easy.
- Be loud and noisy! Finns like to say you should behave in a sauna like in a church: respectfully.
- Play music in the sauna.
- Wear your glasses, jewelry or watch as the heat may damage these items.

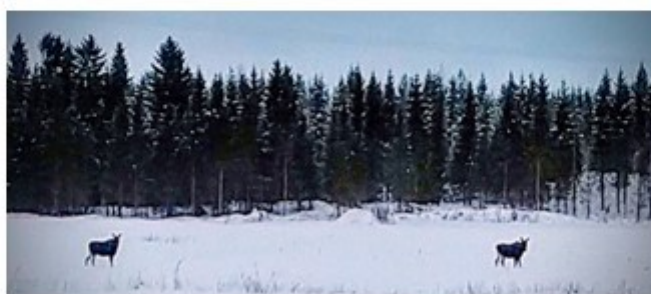
Finnish mentality

Finland has been ranked many years in a row as the world's happiest country! So Finns are definitely a happy nation even though they may seem to be serious and expressionless. They might also appear introverted and seem distant, but when you get closer, the friendly side is revealed!

Finns tend to be honest and direct; speaking only when necessary and without small talk. Even silence in company is totally acceptable – it's referred to as comfortable silence! The Finnish way of humour might feel a bit weird for foreigners, because Finnish people make a lot of jokes about themselves and are not afraid of "losing their face". It is also usual to use so called "black humor" to survive some challenging situations.

Long & cold winters in Finland require the attitude of "SISU". It's a Finnish word that refers to Finnish persistence and determination. It is also a male name in Finland! "Sisu" and humor are both good ways to tackle hardships one may face living in Finland.

Funny, insightful and inspiring remarks as well as ideas about Finland and Finns are very welcome! A good example of this is a British Helsinki-based bestselling author Joel Willans, who is the creator of the "Very Finnish Problems" –brand. Turn the page but prepare to laugh hard!

Very Finnish Problems

Published with the permission of Joel Willans
/ Very Finnish Problems

**WHEN YOUR FINNISH TEACHER
EXPLAINS**

HOW TO PRONOUNCE "Y"

Here are both insightful and fun posts about Finland by Very Finnish Problems! You can also find them on Instagram @Veryfinnishproblems

or you can read the book:

**101 Very Finnish Problems –
The foreigner's Guide to
Surviving in Finland.**

Finnish street gangs

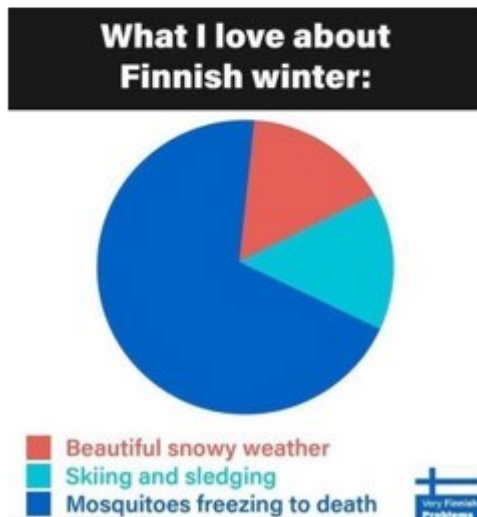
**In Finland, we have
Black Friday, too.**

**Every Friday from
October to March.**

Very Finnish Problems

Published with the permission of Joel Willans
/ Very Finnish Problems

Mom's Berry Pie!

Pie crust/dough:

- 100g butter = voi
- 1 dl sugar = sokeri
- 1 egg = kananmuna
- 1 ½ dl = wheat flour = vehnä jauho
- 1 dl = rolled oat flakes = kaurahiutaleet
- 1 tsp (= tea spoon) baking powder = leivinjauhe

Filling:

- 4 dl berries = marjat
- 1 pot(200g) sour cream = kermaviili
- 1 egg = kananmuna
- ½ dl sugar = sokeri
- 1 tsp vanilla sugar = vaniljasokeri

Start by making the paste. Whisk the softened butter and sugar.

Add in 1 egg and mixed dry ingredients (wheat flour, rolled oat flakes, baking powder).

Spread the paste into a round pie tin (diameter 23-24cm), then spread the berries on top of it.

Make the filling by mixing sour cream, egg, sugar and vanilla sugar and pour it on top of the berries.

Bake the pie in 200°C for 30 min.

puolukka = lingonberry
mustikka = blueberry

Winter Camp lesson

Jonna Kastell-Klapuri &
Helmi Kiuru

Definition of "Holy"

- specially recognized as or declared sacred by religious use or authority; consecrated: *holy ground*.
- dedicated or devoted to the service of God, the church, or religion: *a holy man*.
- saintly; godly; pious; devout: *a holy life*.
- having a spiritually pure quality: *a holy love*.
- entitled to worship or veneration as or as if sacred: *a holy relic*.
- **holy place, sanctum, holy** (*adj*) a sacred place of pilgrimage
- **Holy** (*adj*) belonging to or derived from or associated with a divine power
- **holy** (*Noun*) A thing that is extremely holy; used almost exclusively in Holy of Holies.
- **holy** (*Adjective*) Dedicated to a religious purpose or a god.
- **holy** (*Adjective*) Revered in a religion.
- **holy** (*Adjective*) Perfect or flawless.
- **holy** (*Adjective*) Separated or set apart from (something unto something or someone else).
- **holy** (*Adjective*) Set apart or dedicated for a specific purpose, or for use by a single entity or person.

Holy in different languages

Finnish: pyhä -> pyhäpäivä = Sunday or special celebration day

Vietnamese: thần thánh, 聖, thánh

Russian: священный, святой, святыня, божий

Hindi: पवित्र

Chinese: 圣, Shèng

What is holy – Group discussion

- What is holy in your country?
- What is holy in your family?
- What is holy to you?

Holy Christmas

- Why is Christmas holy?
  - Christians celebrate Christmas a birth day of Jesus Christ, the Son of God, the Saviour, the Messiah
- The name 'Christmas' comes from the Mass of Christ (or Jesus). A Mass service (which is sometimes called Communion or Eucharist) is where Christians remember that Jesus died for us and then came back to life. So we get the name Christ-Mass, shortened to Christmas.
- Christmas is now celebrated by people around the world, whether they are Christians or not. It's a time when family and friends come together and remember the good things they have. People, and especially children, also like Christmas as it's a time when you give and receive presents!
- Do you celebrate Christmas? How?

Holy in Finland

- Finland and Finnish values
  - Finnish flag, national hymn & song, Independence day, : nationally holy, not necessary in a Christian way
  - Holiness is most concrete in Finland during Christmasas time: silence, gospel songs & hymns, light in the middle of darkness, white & untouched snow, bright night sky & stars, Joulurauhan julistus

Finnish declaration of Christmas Peace

- is one of the oldest traditions in Finland, has been held almost every year during 700 years in the city of Turku

---

- Tomorrow, God willing, is the graceful celebration of the birth of our Lord and Saviour; and a general Christmas peace is hereby declared, by advising everyone to celebrate it with appropriate reverence and to behave otherwise quietly and peacefully, for he who breaks this peace and violates the peace of Christmas by any illegal or improper behaviour shall under aggravating circumstances be guilty and punished according to what the law and statutes prescribe for each and every offence separately. Finally, a joyous Christmas feast is wished to all inhabitants of the city.

Friends all over the world

- We all have different traditions and values and we wanted to share some of ours.
- Learning each others cultures helps us understand each other better and bridge the gap between countries.
- Despite our differences we have many things in common. We are all human and we all want peace and harmony and to be loved.
- Thank you for participating!

Survey about the lesson and the leaflet

1. Did you learn something new in the lesson held in the wintercamp?
2. What would you have wanted to hear more about?
3. What was good in the lesson held in the wintercamp?
4. Did you like the lesson held in the wintercamp?
5. If not, why?
6. Would you consider joining a course about Finnish tradition, values and religion if it would be offered in Centria?
7. Did you find the leaflet useful? What do you think about it?
8. What information would be important for international student in your opinion?

Survey about the lesson and the leaflet

Vastaajien kokonaismäärä: 21

1. Did you learn something new in the lesson held in the wintercamp?

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
I learned how to play new board game
I learned something new about religion and holy spirit in different point of view.
Yes, the christianity plays a very big and important roll in the Finnish society and I think it made a lot of good impacts.
Not much, because something I have known
Yes
More about the christmas tradition being founded on the christmas faith
Finnish culture
yes, about the culture, we know more about holy
Yes
Yes
Holy & noniin
A lot of Finnish word and Finnish tradition.
I got to know more people help me communication and boardgames also. "Holy programme" makes me expand more knowledge about religion.
Yes
Yes. I improve my spoken English and know some cultures in christmas
Yes, i know more things about other religion tradition by discussion
Yes. I learned how to go sauna properly and play many board games.
I knew some traditional food and things need to be done in Christmas day.
Yes, we had interesting conversations about religions.
-How to go sauna like Finnish.
Yes, Through discourse with other campers. (I'm a Finn).

2. What would you have wanted to hear more about?

Vastaajien määrä: 19

Vastaukset
I don't know but I am willing to join any activities.
I would like to know more about traditions on christianity.
Yes
I have no idea now
Finnish culture such as why much love for ice-hockey not for football perhaps.
International cultures
About woods
Not only about lutheran church but orthodox.
Finnish social life, night life etc.
Fun facts about Finland & Xmas
I don't know, but I'm open to listen to any thing.
About Finnish culture.
More about Finnish holidays/people
Finland cultures
What activities Finnish people usually do to entertain themself in winter besides Christmas.
Learn more about the traditional things in Finland. Including the ritual.
Stories from different people around the world.
-IDK.
Maybe something about the culture of Swedish speaking Finns.

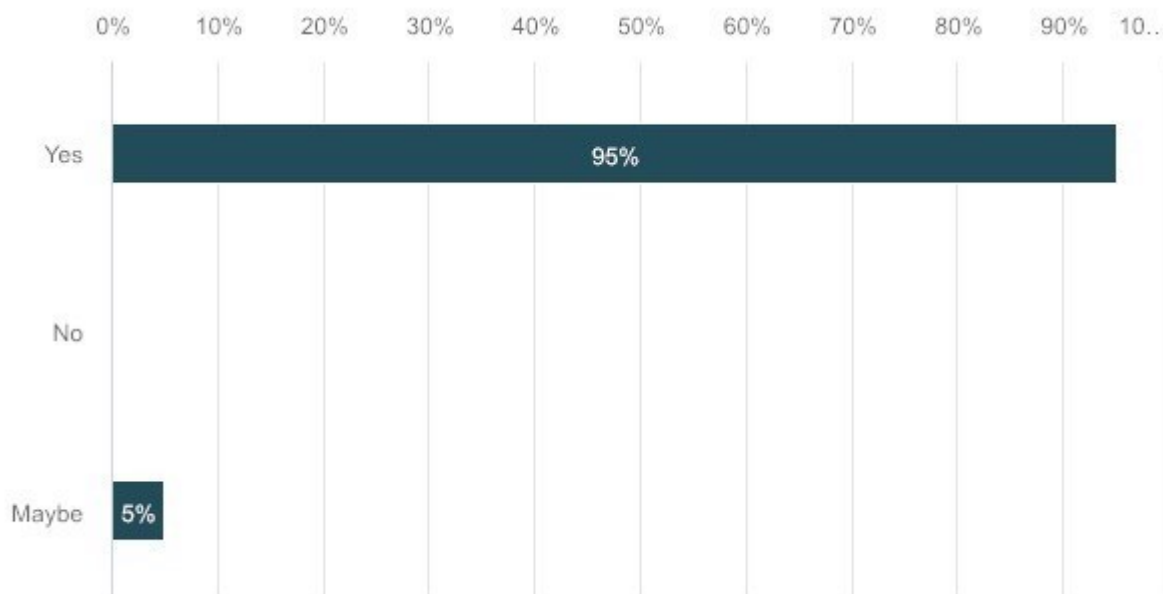
3. What was good in the lesson held in the wintercamp?

Vastaaajien määrä: 20

Vastaukset
People have communications
It talk about the basic idea of christianity and it's an open religion.
Everybody discuss together
I feel good to know about birth of Jesus
In depth explanation about the culture. Engaging the audience in a fun light-hearted way through memes as well.
Knowing more about otherness
I can know deeply about the Finnish society "noniin"
Presenters.
The leaflet.
Holy
All of them is good
Making everybody's relationship gets closer and happier.
The culture of Finland & Christianity
The story about the christmas
Holy thing, holy spirits that relate Christan, Jesus.
It is about what holy is and the divine definition from many other countries
Encourage someone like me dare not to roll on the snow, but now I can do it!
Openly
IDK.
I always enjoy a good discussion.

4. Did you like the lesson held in the wintercamp and why?

Vastaajien määrä: 21

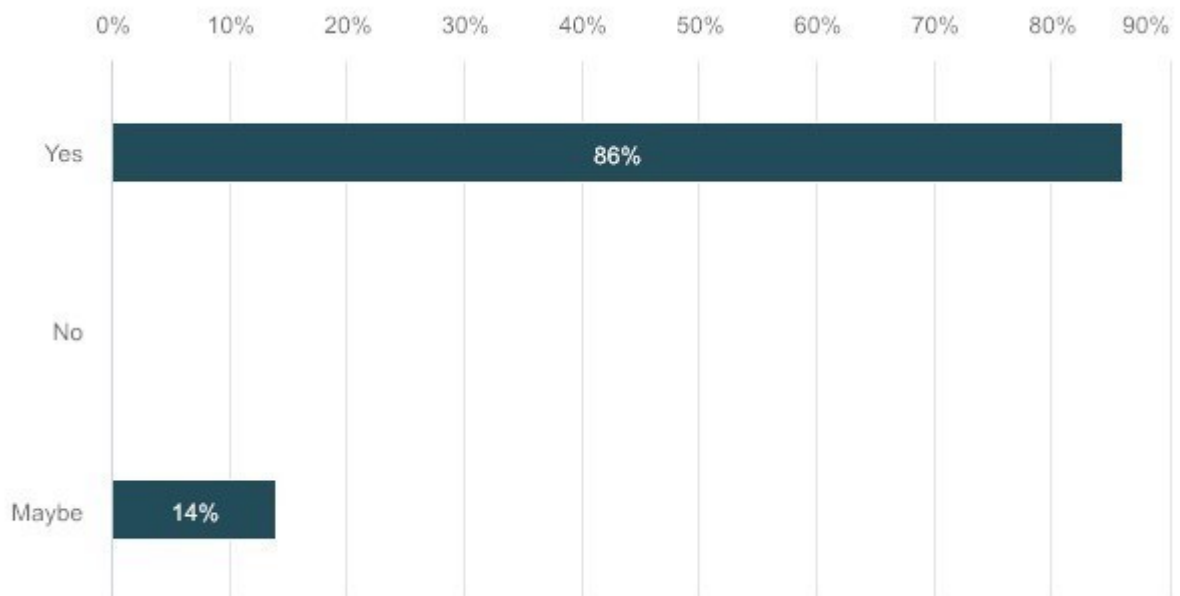
	n	Prosentti
Yes	20	95,24%
No	0	0%
Maybe	1	4,76%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Yes	It's easy to understand
Yes	It's about Finnish culture
Yes	i find it is necessary
Yes	I got to discuss with many about different culture and finnish culture
Yes	I liked 60% but too much words on slide
Yes	I love
Yes	It's informative and NOT boring
Yes	I can learn some knowledge I didn't know before
Yes	it made my mind wide open for new information.
Yes	I did.
Yes	I did.
Yes	:)

5. Would you consider joining a course about Finnish tradition, values and religion if it would be offered in Centria?

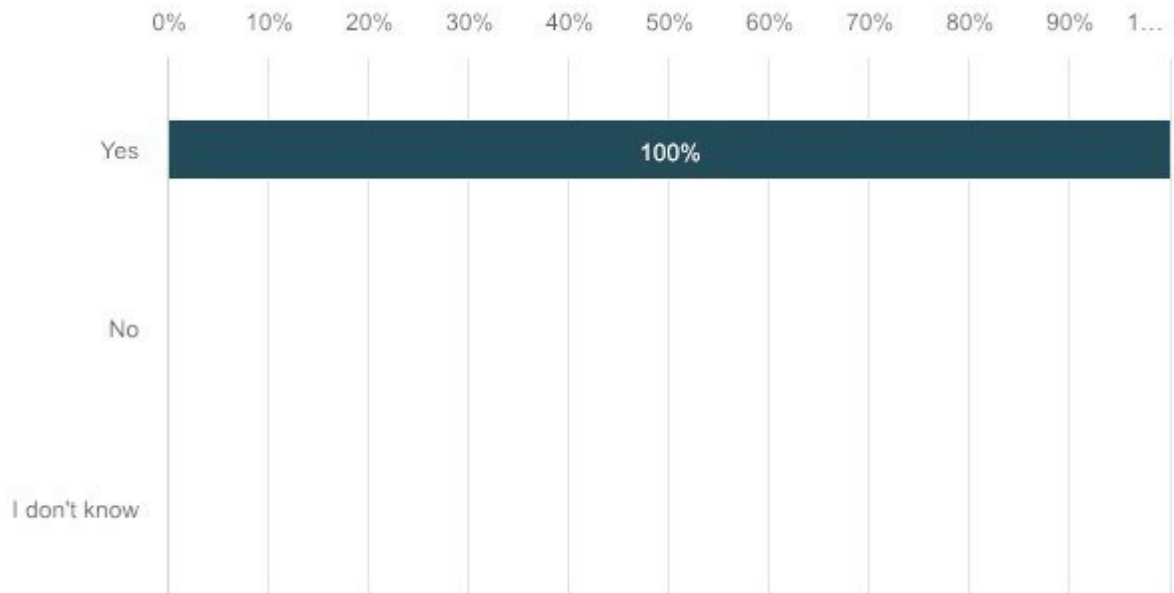
Vastaajien määrä: 21, valittujen vastausten lukumäärä: 21

	n	Prosentti
Yes	18	85,71%
No	0	0%
Maybe	3	14,29%

6. Did you find the leaflet useful?

Vastaajien määrä: 19

	n	Prosentti
Yes	19	100%
No	0	0%
I don't know	0	0%

7. What are your thoughts about the leaflet?

Vastaajien määrä: 20

Vastaukset
It is very usefull, it is easy to understand new things in this leaflet.
I think it's useful for new commers or freshmen.
It's funny and informative. also very well made and designed.
It has enough information for students to prepare
It's good for new international students
it's fun as well as it is informative. Easy to understand and brief and to the point.
My opinion: The leaflet is good but it would be more effective if you can combine it with the internet.
It's like a guide book for me
It's usefull, but I don't know why QR-codes are only numbers on my phone, no links.
it was useful to a degree.
It's useful, useful information I can find.
I like it very much
By the leaflet I can know more interesting things about Finnish culture. It's like a note book for mine.
It is funny, informative. I think it is a good thing to have as a student.
I can learn some different cultures between China.
I think it contains enough information.
I think it is useful, it introduces many things in Finland I never knew that before.
I love the cat meme.
-Yes, it have some cool facts.
Humorous and modern.

8. What information would be important for international students in your own opinion?

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
Of course it is traditional, cultural...
Finnish culture.
It's important to know the tradition and life in Finland, also knowing where to get help when they have and problem. I think both Centria and churches had done a great job.
Finnish culture and society
How to connect with Finnish society and culture
More info on balancing work, studies and social life in Finland based on the potential cultural differences to mitigate "culture shock"
Knowledge of different cultures and history
Finnish culture
Things, to make students life easier.
Warn them about the darkness, loneliness.
Groups & events to join coz it's hard to find in Finnish.
Nothing in particular
I'm an international student, in my opinion I'd like to hear more about Finnish culture. For example what special things make Fins different from other countries, what habits do Fins usually do and Finnish food usually be eaten during christmas, etc.
Manners, safety, traffic laws, cultures are the most important IMO. !
I don't know. May be some famous cultures like sauna, christmas.
They should know some info they need to avoid to do among the finnish people first
propagate and advertise to international students about events. Notice by email or on school website. Because I know camping is by a friend.
I think the most important thing is finnish tradition and ritual, because different countries have different ways about them. If we know more, that will make us easier to accept the new life, and avoid some misunderstandings.
I think they need community where they can find the support from local people. That would be great!
-IDK.
Laws, traditions and the Finnish way of thinking.

